

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

29 квітня 2021 р.

Київ

№ 236-р

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 128-26.13/84-19 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, розпочатої розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України – державним уповноваженим від 16.08.2019 № 01/268-р,

ВСТАНОВИВ:

1. ВІДПОВІДАЧІ:

- (1) Відповідачами у справі є суб'єкти господарювання в особі:
- (2) **Державного підприємства «Держвуглепостач»** (далі - ДП «Держвуглепостач») (вул. Богдана Хмельницького, 4, м. Київ, 01601, ідентифікаційний код юридичної особи 40225511).
- (3) **Товариства з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Енерго»** (далі - ТОВ «ДТЕК Енерго») (вул. Льва Толстого, 57, м Київ, 01032, ідентифікаційний код юридичної особи 34225325).
- (4) **Товариства з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Трейдинг»** (далі - ТОВ «ДТЕК Трейдинг») (вул. Льва Толстого, 57, м Київ, 01032, ідентифікаційний код юридичної особи 36511938).
- (5) **Акціонерного товариства «ДТЕК Дніпроенерго»** (далі - АТ «ДТЕК Дніпроенерго») (вул. Добролюбова, буд. 20, м. Запоріжжя, 69006, ідентифікаційний код юридичної особи 00130872).
- (6) **Акціонерного товариства «ДТЕК Західенерго»** (далі - АТ «ДТЕК Західенерго») (вул. Козельницька, буд. 15, м. Львів, 79026, ідентифікаційний код юридичної особи 23269555).
- (7) **Товариства з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Східенерго»** (далі - ТОВ «ДТЕК Східенерго») (вул. Енергетиків, буд. 34, м. Курахово, Донецької обл., 85612, ідентифікаційний код юридичної особи 31831942).
- (8) **Публічне акціонерне товариство «Донбасенерго»** (далі - ПАТ «Донбасенерго») (вул. Предславинська, буд. 34-А, м. Київ, 03150, ідентифікаційний код юридичної особи 23343582).

- (9) **Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго»** (далі - ДПЗД «Укрінтеренерго») (вул. Кирилівська, 85, м. Київ, 04080, ідентифікаційний код юридичної особи 19480600).
- (10) **Товариство з обмеженою відповідальністю Фірма «Технова»** (далі - ТОВ Фірма «Технова») (вул. Предславинська, буд. 31/11, офіс 87, м. Київ, 03150, ідентифікаційний код юридичної особи 24100060).
- (11) **Приватне акціонерне товариство «Черкаське хімволокно»** (далі - ПрАТ «Черкаське хімволокно») (просп. Хіміків, 76, м. Черкаси, 18013, ідентифікаційний код юридичної особи 00204033).
- (12) **Публічне акціонерне товариство «Центренерго»** (далі - ПАТ «Центренерго») (вул. Рудиківська, 49, смт Козин, Обухівський р-н, Київська обл., 08711, ідентифікаційний код юридичної особи 22927045).

1.1. Відповідач 1 – ДП «Держвуглепостач»

- (13) Підприємство створено відповідно до наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 16.01.2016 № 19. Відповідно до Статуту, ДП «Держвуглепостач» є державним унітарним комерційним підприємством, заснованим на державній власності, та належить до сфери управління Міністерства енергетики та вугільної промисловості України (далі – Міненерговугілля).
- (14) Відповідно до Статуту, предметом діяльності ДП «Держвуглепостач» є, зокрема, закупівля вугілля у вугледобувних підприємств України, його постачання енергогенеруючим компаніям України та отримання на цій основі прибутку.
- (15) Основним видом діяльності ДП «Держвуглепостач» є оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 46.71).
- (16) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензій з постачання електричної енергії споживачу» від 14.11.2019 № 2315, ДП «Держвуглепостач» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу.
- (17) **ДП «Держвуглепостач» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

1.2. Відповідач 2 – ТОВ «ДТЕК Енерго»

- (18) Товариство з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Енерго» здійснює діяльність відповідно до Статуту.
- (19) Основним видом діяльності ТОВ «ДТЕК Енерго» є діяльність головних управлінь (хед-офісів) (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 70.10).
- (20) **ТОВ «ДТЕК Енерго» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

1.3. Відповідач 3 – ТОВ «ДТЕК Трейдинг»

- (21) **Товариство з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Трейдинг»** є юридичною особою, яка здійснює діяльність відповідно до Статуту.
- (22) Основним видом діяльності ТОВ «ДТЕК Трейдинг» є оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 46.71).
- (23) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензії з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності) ТОВ «ДТЕК Трейдинг» від 07.10.2019

№ 2089, «ДТЕК Трейдінг» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з перепродажу електричної енергії (трейдерської діяльності).

- (24) **ТОВ «ДТЕК Трейдінг» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

1.4. Відповідач 4 – АТ «ДТЕК Дніпроенерго»

- (25) **Акціонерне товариство «ДТЕК Дніпроенерго»** здійснює діяльність відповідно до Статуту.
- (26) Основним видом діяльності АТ «Дніпроенерго» є виробництво електроенергії (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 35.11).
- (27) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензії з виробництва електричної енергії АТ «ДТЕК Дніпроенерго» від 31.05.2019 № 871, АТ «ДТЕК Дніпроенерго» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії.
- (28) **АТ «ДТЕК Дніпроенерго» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

1.5. Відповідач 5 – АТ «ДТЕК Західенерго»

- (29) **Акціонерне товариство «ДТЕК Західенерго»** здійснює діяльність відповідно до Статуту.
- (30) Основним видом діяльності АТ «ДТЕК Західенерго» є виробництво електроенергії (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 35.11).
- (31) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензії з виробництва електричної енергії АТ «ДТЕК Західенерго» від 18.06.2019 № 1074, АТ «ДТЕК Західенерго» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії.
- (32) **АТ «ДТЕК Західенерго» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

1.6. Відповідач 6 – ТОВ «ДТЕК Східенерго»

- (33) **Товариство з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Східенерго»** здійснює діяльність відповідно до Статуту.
- (34) Основним видом діяльності ТОВ «ДТЕК Східенерго» є виробництво електроенергії (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 35.11).
- (35) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензії з виробництва електричної енергії ТОВ «ДТЕК Східенерго» від 28.05.2019 № 818, ТОВ «ДТЕК Східенерго» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії.
- (36) **ТОВ «ДТЕК Східенерго» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**
- (37) ТОВ «ДТЕК Енерго», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго» та АТ «ДТЕК Західенерго» пов'язані відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (лист

ТОВ «ДТЕК Енерго» від 04.10.2019 № 02/16-793/2019 (вх. № 8-01/11535 від 07.10.2019)).

1.7. Відповідач 7 – ПАТ «Донбасенерго»

- (38) Публічне акціонерне товариство «Донбасенерго» є юридичною особою, яка здійснює діяльність відповідно до Статуту, нова редакція якого затверджена позачерговими загальними зборами ПАТ «Донбасенерго» від 20.11.2017, протокол № 29.
- (39) Відповідно до Статуту ПАТ «Донбасенерго», метою діяльності ПАТ «Донбасенерго» є одержання прибутку від здійснення господарської діяльності.
- (40) Основним видом діяльності ПАТ «Донбасенерго» є виробництво електроенергії (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 35.11).
- (41) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензії з виробництва електричної енергії ПАТ «Донбасенерго» від 27.06.2019 № 1266, ПАТ «Донбасенерго» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії.
- (42) **ПАТ «Донбасенерго» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

1.8. Відповідач 8 – ДПЗД «Укрінтеренерго»

- (43) Державне підприємство зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» є юридичною особою, яка здійснює діяльність відповідно до Статуту, нова редакція якого затверджена наказом Міністерства енергетики та теплоенергетики від 08.02.2016 № 101.
- (44) Статутом ДПЗД «Укрінтеренерго» визначено, що підприємство утворено, зокрема, з метою розвитку електроенергетичної галузі, забезпечення інтересів держави у сфері зовнішньоторговельного обміну, задоволення потреб споживачів на ринку продукції та отримання на цій основі прибутку.
- (45) Основним видом діяльності ДПЗД «Укрінтеренерго» є передача електроенергії (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 35.12).
- (46) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензії з постачання електричної енергії споживачу» від 06.11.2018 № 1344, ДПЗД «Укрінтеренерго» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з постачання електричної енергії споживачу.
- (47) **ДПЗД «Укрінтеренерго» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

1.9. Відповідач 9 – ПрАТ «Черкаське хімволокно»

- (48) **Приватне акціонерне товариство «Черкаське хімволокно»** є юридичною особою, яка здійснює діяльність відповідно до Статуту.
- (49) Основним видом діяльності ПрАТ «Черкаське хімволокно» є виробництво електроенергії (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 35.11).
- (50) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензії з виробництва електричної енергії ПрАТ «Черкаське хімволокно» від 27.06.2019 № 1298, ПрАТ «Черкаське хімволокно» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії.
- (51) **ПрАТ «Черкаське хімволокно» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

1.10. Відповідач 10 – ТОВ Фірма «Технова»

- (52) **Товариство з обмеженою відповідальністю Фірма «Технова»** є юридичною особою, яка здійснює діяльність відповідно до Статуту.
- (53) Основним видом діяльності ТОВ Фірма «Технова» є виробництво електроенергії (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 35.11).
- (54) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензії з виробництва електричної енергії» від 25.06.2019 № 1212, ТОВ Фірма «Технова» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії.
- (55) **ТОВ Фірма «Технова» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**
- (56) Кінцевим бенефіціарним власником ПрАТ «Черкаське хімволокно» і ТОВ Фірма «Технова» є громадянин України Шкрібляк Анатолій Васильович (листи ПрАТ «Черкаське хімволокно» від 02.10.2019 № 1045 (вх. № 8-01/11493 від 04.10.2019) та лист ТОВ Фірма «Технова» від 09.10.2019 № 1114 (вх. № 8-01/11795 від 11.10.2019).
- (57) Відповідно до розділу I Положення про порядок подання та розгляду заяв про попереднє отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію суб'єктів господарювання, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 лютого 2002 року № 33-р (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 21.06.2016 № 14-рп), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21 березня 2002 року за № 284/6572 кінцевий бенефіціарний власник (контролер) - фізична особа, яка незалежно від формального володіння має можливість здійснювати вирішальний вплив на управління або господарську діяльність юридичної особи безпосередньо або через інших осіб.
- (58) ПрАТ «Черкаське хімволокно» і ТОВ Фірма «Технова» пов'язані відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

1.11. Відповідач 11 – ПАТ «Центрэнерго»

- (59) **Публічне акціонерне товариство «Центрэнерго»** є юридичною особою, яка здійснює діяльність відповідно до Статуту.
- (60) Основним видом діяльності ПАТ «Центрэнерго» є виробництво електроенергії (код класифікації видів економічної діяльності (далі – КВЕД) 35.11).
- (61) Відповідно до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг «Про видачу ліцензії з виробництва електричної енергії ПАТ «Центрэнерго» від 07.06.2019 № 995, ПАТ «Центрэнерго» видано ліцензію на право провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії у межах місць провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії.
- (62) **ПАТ «Центрэнерго» є суб'єктом господарювання в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**

2. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (63) Розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 16.08.2019 № 01/268-р розпочато розгляд справи № 128-26.13/84-19 за ознаками вчинення державним підприємством «Держвуглепостач» (м. Київ), товариством з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Енерго» (м. Київ), публічним акціонерним товариством «Донбасенерго» (м. Київ), державним підприємством зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго»

(м. Київ), товариством з обмеженою відповідальністю Фірма «Технова» (м. Київ), приватним акціонерним товариством «Черкаське хімволокно» (м. Черкаси) порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною першою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, які могли призвести до обмеження конкуренції на ринках електричної енергії.

- (64) Відповідачам у справі було направлено копії розпорядження Голови Антимонопольного комітету України - державного уповноваженого про початок розгляду справи від 16.08.2019 № 01/268-р:

Лист Комітету		Суб'єкт господарювання / Відповідач
Дата	№	
16.08.2019	128-29/01-10480	ДП «Держвуглепостач»
16.08.2019	128-29/01-10479	ТОВ «ДТЕК Енерго»
16.08.2019	128-29/01-10476	ПАТ «Донбасенерго»
16.08.2019	128-29/01-10478	ДПЗД «Укрінтеренерго»
16.08.2019	128-29/01-10481	ТОВ Фірма «Технова»
16.08.2019	128-29/01-10477	ПрАТ «Черкаське хімволокно»

- (65) Розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 29.11.2019 № 01/437-р ТОВ «ДТЕК Трейдінг» було залучено як співвідповідача до участі у справі № 128-26.13/84-19 (лист Комітету від 29.11.2019 № 128-29/01-15709).
- (66) Розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 21.01.2020 № 01/24-р АТ «ДТЕК Дніпроенерго» було залучено як співвідповідача до участі у справі № 128-26.13/84-19 (лист Комітету від 21.01.2020 № 128-26.13/01-995).
- (67) Розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 21.01.2020 № 01/25-р АТ «Західенерго» було залучено як співвідповідача до участі у справі № 128-26.13/84-19 (лист Комітету від 21.01.2020 № 128-26.13/01-996).
- (68) Розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 21.01.2020 № 01/26-р ТОВ «Східенерго» було залучено як співвідповідача до участі у справі № 128-26.13/84-19 (лист Комітету від 21.01.2020 № 128-26.13/01-998).
- (69) Розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України – державного уповноваженого від 21.01.2020 № 01/23-р ПАТ «Центренерго» було залучено як співвідповідача до участі у справі № 128-26.13/84-19 (лист Комітету від 21.01.2020 № 128-26.13/01-994).
- (70) Комітетом надіслано Відповідачам вимоги про надання інформації:

Вимога Комітету		Суб'єкт господарювання / Відповідач
Дата	№	
27.08.2019	128-26.13/01-10800	ДП «Держвуглепостач»
27.08.2019	128-26.13/01-10801	ТОВ «ДТЕК Енерго»
27.08.2019	128-26.13/01-10797	ПАТ «Донбасенерго»
27.08.2019	128-26.13/01-10802	ДПЗД «Укрінтеренерго»
27.08.2019	128-26.13/01-10798	ТОВ Фірма «Технова»

27.08.2019	128-26.13/01-10796	ПрАТ «Черкаське хімволокно»
27.08.2019	128-26.13/01-10799	ТОВ «ДТЕК Трейдінг»

- (71) Комітетом надіслано вугледобувним підприємствам всіх форм власності, тепловим електростанціям всіх форм власності, торговій біржі «Українська енергетична біржа» та Державній фіскальній службі України вимоги про надання інформації:

Лист Комітету		Суб'єкт господарювання/Відповідач
Дата	№	
27.08.2019	128-26.13/01-10782	ТБ «Українська енергетична біржа»
27.08.2019	128-26.13/01-10783	ДП «Антрацит»
27.08.2019	128-26.13/01-10784	АТ «ДТЕК Західенерго»
27.08.2019	128-26.13/01-10785	ТОВ «ДТЕК Східенерго»
27.08.2019	128-26.13/01-10786	ДП «Шахта імені К.І. Кисельова»
27.08.2019	128-26.13/01-10787	ПАТ «Центренерго»
27.08.2019	128-26.13/01-10788	АТ «ДТЕК Дніпроенерго»
27.08.2019	128-26.13/01-10789	ДП «Шахта «Новодзержинська»
27.08.2019	128-26.13/01-10790	ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське №1»
27.08.2019	128-26.13/01-10791	ДП «Шахта «Південнодонбаська № 3 ім. М.С. Сургая»
27.08.2019	128-26.13/01-10792	ТОВ «ДТЕК Добропіллявугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10793	ПрАТ «ДТЕК Павлоградвугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10794	ТДВ «Шахта «Білозерська»
27.08.2019	128-26.13/01-10795	Державна фіскальна служба України
27.08.2019	128-26.13/01-10799	ТОВ «ДТЕК Трейдінг»
27.08.2019	128-26.13/01-10803	ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»
27.08.2019	128-26.13/01-10804	ТОВ «Вугільна компанія «Краснолиманська»
27.08.2019	128-26.13/01-10805	ДП «Державна вугільна компанія»
27.08.2019	128-26.13/01-10806	ДП «Добропіллявугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10807	ДП «Донецька вугільна енергетична компанія»
27.08.2019	128-26.13/01-10808	ДП «Луганськвугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10809	ДП «Львіввугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10810	ДП «Артемвугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10811	ДП «Волиньвугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10812	ДП «Макіїввугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10813	ДП «Мирноградвугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10814	ДП «Орджонікідзевугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10815	ДП «Первомайськвугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10816	ДП «Селидіввугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10817	ДП «Горецьквугілля»
27.08.2019	128-26.13/01-10818	ДП «Шахта № 9 «Нововолинська»
27.08.2019	128-26.13/01-10819	ДП «Шахта № 1 «Нововолинська»
27.08.2019	128-26.13/01-10820	Державне підприємство «Шахта ім. М.С. Сургая»
27.08.2019	128-26.13/01-10821	Державне підприємство «Шахта «Зарічна»
27.08.2019	128-26.13/01-10822	ДП «Енергоринок»
29.11.2019	128-26.13/01-15671	ПрАТ «Черкаське хімволокно»
29.11.2019	128-26.13/01-15670	ТОВ «Енерговуглеснаб»
29.11.2019	128-26.13/01-15672	ТОВ «Нью Арк Ист»

29.11.2019	128-26.13/01-15673	ТОВ «Центр біржових операцій»
29.11.2019	128-26.13/01-15674	Генеральна прокуратура України
21.12.2019	128-26.13/01-17037	Національне антикорупційне бюро України
21.12.2019	128-26.13/01-17038	ТОВ «Шахтарськтранс»
21.12.2019	128-26.13/01-17039	ТОВ «Укрдонінвест Трейдинг»

- (72) Листами Комітету від 04.05.2020 Відповідачам у справі (ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Енерго», ТОВ «ДТЕК Трейдинг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго», ДПЗД «Укрінтеренерго», ПрАТ «Черкаське хімволокно» і ТОВ Фірма «Технова») надіслано витяги з подання про попередні висновки від 04.05.2020 № 128-23.13/84-19/219-спр/кі:

Лист Комітету		№ Витягу	Суб'єкт господарювання / Відповідач
Дата	№		
04.05.2020	128-26.13/01-6475	2	ПАТ «Донбасенерго»
04.05.2020	128-26.13/01-6476	1	ДП «Держвуглепостач»
04.05.2020	128-26.13/01-6477	3	АТ «ДТЕК Дніпроенерго»
04.05.2020	128-26.13/01-6478	4	ТОВ «ДТЕК Енерго»
04.05.2020	128-26.13/01-6479	5	АТ «ДТЕК Західенерго»
04.05.2020	128-26.13/01-6480	6	ТОВ «ДТЕК Східенерго»
04.05.2020	128-26.13/01-6481	7	ТОВ «ДТЕК Трейдинг»
04.05.2020	128-26.13/01-6482	8	ТОВ Фірма «Технова»
04.05.2020	128-26.13/01-6483	9	ДПЗД «Укрінтеренерго»
04.05.2020	128-26.13/01-6484	10	ПАТ «Центренерго»
04.05.2020	128-26.13/01-64885	11	ПрАТ «Черкаське хімволокно»

- (73) На підставі статті 40 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пункту 16 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299, зі змінами та доповненнями, Відповідачі надали свої міркування та заперечення до подання про попередні висновки:

Суб'єкт господарювання / Відповідач	Лист Відповідача		Вхідний Комітету	
	Дата	№	Дата	№
ПАТ «Донбасенерго»	25.06.2020	01-1.3/01071	26.06.2020	8-01/654-кі
АТ «ДТЕК Дніпроенерго»	17.07.2020	21/07.20	20.07.2020	8-01/723-кі
АТ «ДТЕК Західенерго»	17.07.2020	2/07.20	20.07.2020	8-01/724-кі
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	17.07.2020	1/127-6	20.07.2020	8-01/722-кі
ТОВ «ДТЕК Трейдинг»	17.07.2020	01-07/6083	20.07.2020	8-01/721-кі
ТОВ Фірма «Технова»	17.07.2020	851	20.07.2020	8-01/9294
ПАТ «Центренерго»	25.06.2020	22/1273	30.06.2020	8-01/8315
ПрАТ «Черкаське Хімволокно»	17.07.2020	1324	20.07.2020	8-01/9297

3. ОПИС ТОВАРУ, ЩО ОБЕРТАЄТЬСЯ НА РИНКУ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ВУГІЛЛЯ

- (74) Електроенергію на електростанціях виробляють за рахунок перетворення палива.
- (75) Перетворення палива – процес, у результаті якого змінюється первинне паливо за допомогою фізичних і/або хімічних методів, перетворюючи його на вторинний енергетичний продукт, більш зручний, ніж первинний, для використання в умовах, для яких він призначений¹.
- (76) Теплоенергетика охоплює одержання тепла в процесі згоряння органічного палива та перетворення його в інші види енергії (механічну, електричну).
- (77) На теплових електростанціях як первинне джерело енергії використовують органічне паливо. Паливо – горючі речовини, основною складовою яких є вуглець. Воно застосовується з метою одержання в процесі спалювання теплової енергії.
- (78) Послідовність операцій отримання електроенергії на теплових електростанціях складається з таких ланцюгів²:

- (79) **Отже, суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність із виробництва електричної енергії на теплових електростанціях та теплоелектроцентралях, на яких встановлено пиловугільні енергоблоки, що як первинний енергоносіє використовують енергетичне вугілля, закупували таке вугілля виключно з метою провадження господарської діяльності, пов'язаної з виробництвом електричної та теплової енергії.**
- (80) При цьому енергетичне вугілля є товарною продукцією, умови обороту якої мають суттєвий вплив на суміжні ринки, зокрема, на ринок генерації електричної енергії, у частині діяльності теплових електростанцій.
- (81) На вугілля, що постачається для пиловидного спалювання на теплові електростанції ТЕС та ТЕЦ, технічні вимоги до якості вугілля залежно від категорії якості установлює стандарт ДСТУ 4083:2012 «Вугілля кам'яне та антрацит для пиловидного спалювання на теплових електростанціях. Технічні умови»³.
- (82) Споживна цінність і вартість вугілля, крім показників якості (зольності, масової частки вологи, сірки тощо), залежить від генетичних і технологічних властивостей. З урахуванням особливостей роботи підприємств України розроблено національний стандарт для встановлення марочної належності вугілля ДСТУ 3472:2015 «Вугілля буре, кам'яне, антрацит. Класифікація»⁴.
- (83) Згідно з ДСТУ 3472:2015 вугілля марок Г, ДГ, Д має показники виходу легких речовин V_{daf} у межах 35 - 45%, низьку температуру займання (450 - 500 °C) і високу реакційну здатність. Це вугілля не потребує газо-мазутного «підсвічування», котлоагрегати мають спрощені пальники й нефутеровану нижню частину топки. Через високу реакційну здатність їх системи пилопідготовки вимагають спеціальних режимів експлуатації та засобів пожежо- та вибухобезпеки.

¹ Методологічні положення із формування енергетичного балансу, затверджені наказом Держкомстату від 23.12.2011 № 374.

² https://pidruchniki.com/70467/ekologiya/teplovi_elektrichni_stantsiyi

³ <https://public.docs.openprocurement.org/>

⁴ <https://public.docs.openprocurement.org/>

- (84) Вугілля марок П і А відрізняється значно нижчим виходом летких речовин ($V_{daf} < 18\%$), високою температурою займання (понад 600°C) і низькою реакційною здатністю. Це вугілля потребує газо-мазутного «підсвічування», котлоагрегати оснащуються спеціальними вихровими пальниками, нижня частина топки футерується. Проте, через низьку реакційну здатність, системи їх пилопідготовки не вимагають спеціальних засобів пожежо- та вибухобезпеки.
- (85) Отже, виходячи з фізичних характеристик різних марок вугілля, особливостей його спалювання **вугілля можна поділити на 2 групи:**
- (a) вугілля високолетких марок - Г, ДГ, Д (газова група);
 - (b) вугілля низьколетких марок - П і А (антрацитова група).
- (86) При цьому заміна вугілля високолетких марок на вугілля низьколетких марок і, навпаки, вимагатиме суттєвих конструкційних змін у системах пилопідготовки та котлоагрегатах ТЕС або ТЕЦ.
- (87) Модернізація та переобладнання генеруючого обладнання для використання вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д, замість вугілля низьколетких марок П і А, оцінюється приблизно у 100 - 150 мільйонів гривень за переобладнання одного енергоблоку⁵.
- (88) За інформацією Міненерговугілля (лист від 04.09.2015 № 01/34-38П), через бойові дії на сході країни частина державних вугледобувних підприємств опинилась на тимчасово непідконтрольній території, що робить неможливим видобуток вугільної продукції на них. На території України, де органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі, вугілля марок А та П не видобувається.
- (89) **Отже, вугілля високолетких марок (Г, ДГ, Д) та низьколетких марок (А, П) має однакове функціональне призначення через його використання як первинного енергоносія, але вугілля високолетких та низьколетких марок не є взаємозамінними товарами з огляду на фізичні характеристики та принципово різні умови вибухобезпеки пилосистем, займання, горіння та «підсвічування» у котлоагрегатах ТЕС та ТЕЦ.**
- (90) Теплові електростанції та теплоелектроцентралі на території України, що як первинний енергоносіє використовують вугілля, використовують вугілля марок Г, ДГ, Д, П і А.
- (91) Велике значення для використання вугілля має його підготовленість за крупністю. Класи крупності встановлені для грохочення вугілля за мінімальними й максимальними розмірами кусків, для відсівів і рядових – тільки за максимальним розміром. Відповідно до ГОСТ 19242-73 «Вугілля буре, кам'яне і антрацит. Класифікація за розміром кусків» прийнята класифікація вугілля за крупністю.
- (92) За результатом аналізу інформації, отриманої Комітетом під час дослідження дійсних обставин справи, встановлено, що ТЕС та ТЕЦ споживають вугілля з розміром кусків 0-100 та 0-200.
- (93) При цьому вартість вугілля однієї марки з розміром кусків 0-200 суттєво відрізняється від вартості вугілля з розміром кусків 0-100. У різні періоди часу його вартість була меншою вартості вугілля з розміром кусків 0-100 від 14 до 37%.
- (94) Теплоелектростанції та теплоелектроцентралі протягом 2016 - 2018 років та січня – серпня 2019 року, для виробництва електричної та теплової енергії, придбали близько 88,9 млн. тонн енергетичного вугілля (лист ПАТ «Центренерго» від 11.10.2019 № 22/3172 (вх. № 8-01/11835 від 15.10.2019), лист ПАТ «Донбасенерго» від 02.10.2019 № 01-1.3/02025 (вх. № 8-01/11366 від 03.10.2019), лист ДПЗД «Укрінтеренерго» від 30.09.2019 № 44/04-1248 (вх. № 8-01/11300 від 01.10.2019), листи ПрАТ «Черкаське хімволокно» від 02.10.2019 № 1045 (вх. № 8-01/11493 від 04.10.2019) та від 10.10.2019 № 1067 (вх. № 8-01/11843 від 15.10.2019), лист ТОВ Фірма «Технова» від 09.10.2019

⁵ <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=141829&schema=main>

№ 1114 (вх. № 8-01/11795 від 11.10.1019), листи ТОВ «ДТЕК Східенерго» від 02.10.2019 № 01/255 (вх. № 8-01/11523 від 07.10.2019) та від 17.10.2019 № 17/10-19 (вх. № 8-01/997-кі від 21.10.2019), листи АТ «ДТЕК Дніпроенерго» від 02.10.2019 № 01/483 (вх. № 8-01/11449 від 04.10.2019) та від 17.10.2019 № 17102 (вх. № 8-01/995-кі від 21.10.2019), листи АТ «ДТЕК Західенерго» від 02.09.2019 № 82/789 (вх. № 8-01/11448 від 04.10.2019) та від 17.10.2019 № 8-17/19 (вх. № 8-01/996-кі від 21.10.2019)).

- (95) При цьому вугілля низьколетких марок (А, П) було придбано в кількості 20,7 млн тонн, вугілля високолетких марок (Г, ДГ, Д та ін.) – 68,2 млн тонн:

Обсяги споживання вугілля високолетких та низьколетких марок					
	2016 р.	2017 р.	2018 р.	Січень - серпень 2019 р.	Всього
Обсяги придбання вугілля високолетких марок (Г, ДГ, Д та ін.) (тонн)	16 698 796,97	18 424 608,89	19 979 913,77	13 107 812,69	68 211 132,33
Обсяги придбання вугілля низьколетких марок (А, П) (тонн)	9 495 940,43	5 189 039,98	3 887 470,27	2 159 058,93	20 731 509,60

- (96) Теплові електростанції ПАТ «Центренерго» та ТЕС, що входять до складу «ДТЕК» мають як блоки, що працюють на вугіллі низьколетких марок, так і блоки, що працюють на вугіллі високолетких марок. ПАТ «Донбасенерго» працює виключно на вугіллі низьколетких марок⁶.
- (97) Споживачами вугілля високолетких марок є АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», ПрАТ «Черкаське Хімволокно», ДПЗД «Укрінтеренерго» (протягом 2016 року закуповувало енергетичне вугілля високолетких марок для потреб Виробничої філії ДПЗД «Укрінтеренерго» «Калуська ТЕЦ», яка до 01.01.2017 входила до складу ДПЗД «Укрінтеренерго»).
- (98) Споживачами вугілля низьколетких марок є ПАТ «Донбасенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго», ТОВ «Фірма Технова», які протягом 2016 – 2018 років та січня – серпня 2019 року спожили 20,731 млн тонн вугілля.
- (99) Загалом ТЕС та ТЕЦ є основними споживачами енергетичного вугілля та споживають близько 80% усього видобутого та імпортованого енергетичного вугілля від загального обсягу його споживання в Україні⁷.
- (100) Завдяки внутрішньому видобутку енергетичного вугілля задовольняється лише 60% внутрішнього попиту. Враховуючи, що із 14 вугільних теплових електростанцій України 7 ТЕС, а також велика частина ТЕЦ використовують вугілля марок А та П, попит задовольняється за рахунок імпортованих поставок⁸.
- (101) Листом від 23.09.2019 № 17965/5/99-99-07-19 (вх. № 7-01/10974 від 24.09.2019) Державна фіскальна служба України повідомила, що відповідно до чинного

⁶ <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=141829&schema=main>

⁷ <https://kreston-gcg.com/ua/coal/>

⁸ Офіс ефективного регулювання BRDO «Зелена Книга Регулювання ринку вугілля» станом на 01.10.2019.

законодавства заборони щодо експорту та імпорту кам'яного вугілля (товарна позиція 2701 згідно з УКТЗЕД) відсутні.

- (102) Також ці товари не підлягають заходам офіційного контролю, передбаченим постановою Кабінету Міністрів України від 24.10.2018 № 960 «Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту)».
- (103) Водночас, за інформацією Державної фіскальної служби України, на період з 2016 по 2019 роки антрацит (код 2701 11 00 00 згідно з УКТЗЕД) включено до Переліку товарів, експорт яких підлягає ліцензуванню, відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1176, від 28.12.2016 № 1009, від 20.12.2017 № 1018 та від 27.12.2018 № 1136.
- (104) Згідно зі статтею 16 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» випуск у відповідний митний режим товарів, експорт (імпорт) яких підлягає ліцензуванню, здійснюється органами доходів і зборів на підставі відповідної ліцензії, отриманої від центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері економічного розвитку.
- (105) Отже, відповідно до інформації, наданої Державною фіскальною службою України, митне оформлення експорту антрациту здійснюється за умови надання ліцензії на експорт товару.
- (106) Інших обмежень щодо імпорту та експорту кам'яного вугілля не встановлено.
- (107) Одночасно, згідно з Податковим кодексом України тимчасово, до 1 січня 2022 року, звільняються від оподаткування податком на додану вартість операції з постачання на митній території України вугілля та/або продуктів його збагачення товарних позицій 2701, 2702, 2704 00 згідно з УКТЗЕД (вугілля кам'яне, буре та продукти з нього).
- (108) З урахуванням наведеного, у межах території України відсутні адміністративні бар'єри на ввезення енергетичного вугілля на митну територію України.

4. ОБСТАВИНИ, ЯКІ СВДЧАТЬ ПРО ПОРУШЕННЯ

4.1. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (109) Міністерство енергетики та вугільної промисловості України протягом 2016 – 2019 років проводило **наради з питання визначення граничної ціни на вугільну продукцію**, що підтверджується Протоколами таких нарад (лист Міненерговугілля від 27.09.2019 № 01/13-9157).
- (110) Участь у нарадах брали представники постачальників вугільної продукції, представники енергогенеруючих компаній, які виробляють електричну енергію на теплових електростанціях (далі - ТЕС) і теплових електроцентралях (далі - ТЕЦ), та представники органів влади.
- (111) За результатами нарад складені протоколи, згідно з якими **Міненерговугілля зі встановленої дати рекомендувало підвищити для державних підприємств граничний рівень ціни однієї тонни вугільної продукції для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей до визначеної ціни.**
- (112) Відповідно до інформації, зазначеної у протоколах Міненерговугілля, учасниками нарад із питання визначення граничної ціни на вугільну продукцію були такі суб'єкти господарювання:

Дата проведення наради	Учасники наради - суб'єкти господарювання	Ціна (без ПДВ та витрат на транспортування) з урахуванням базових	Дата застосування нової ціни учасниками
------------------------	---	---	---

		показників якості	наради
25.07.2016	ТОВ «ДТЕК»; ДП «Держвуглепостач»; ПАТ «Центренерго»; ПАТ «Донбасенерго»	1 370,00	01.08.2016
27.12.2016	ДП «Держвуглепостач»; ПАТ «Центренерго»; ТОВ «ДТЕК»; ПАТ «Донбасенерго»; ДПЗД «Укрінтеренерго»; ТОВ «Укртеплоенерго» ⁹	1 730,00	01.01.2017
31.03.2017	ДП «Держвуглепостач»; ТОВ «ДТЕК Енерго»; ПАТ «Донбасенерго»; ДПЗД «Укрінтеренерго»; ТОВ «Укртеплоенерго»	2 000,00	01.04.2017
30.08.2017	ДП «Держвуглепостач»; ТОВ «ДТЕК Енерго»; ПАТ «Донбасенерго»; ТОВ «Укртеплоенерго»	2 200,00	01.09.2017
26.10.2017	ДП «Держвуглепостач»; ТОВ «ДТЕК Енерго»; ПАТ «Донбасенерго»; ТОВ «Укртеплоенерго»; ТОВ «Фірма «Технова»; ВП «Черкаська ТЕЦ» ПАТ «Черкаське хімволокно» ¹⁰	2 425,00	01.11.2017
30.03.2018	ДП «Держвуглепостач»; ТОВ «ДТЕК Енерго»; ПАТ «Донбасенерго»	2 535,00	02.04.2018
30.11.2018	ТОВ «Укртеплотехенерго»; ВП «Черкаська ТЕЦ» ПАТ «Черкаське хімволокно»; ТОВ «ДТЕК Енерго» ПАТ «Донбасенерго»	2 800,00	02.01.2019
23.05.2019	ДП «Держвуглепостач»; ДП «Національна вугільна компанія»; ДП «Мирноградвугілля»; ДП «Первомайськвугілля»; ДП «Львіввугілля»; ДП «Шахта ім. М.С. Сургая»; ДП «Шахтоуправління «Південнодонбаське № 1»»; ДП «Селидіввугілля»; ПАТ «Лисичанськвугілля»	2 600,00	01.07.2019

(113) Ініціатором проведення зазначених нарад був Міністр енергетики та вугільної промисловості України. Письмове запрошення на нараду з питання визначення граничної ціни на вугільну продукцію, яка відбулась 25.07.2016, було направлено

⁹ Відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, державну реєстрацію ТОВ «Укртеплоенерго» припинено (дата запису 02.04.2018).

¹⁰ Відповідно до даних Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, організаційно-правовою формою вказаної юридичної особи є приватне акціонерне товариство.

споживачам та покупцям – учасникам ринку енергетичного вугілля листом Міненерговугілля від 22.07.2016 № 01/32-7758. На інші наради письмові запрошення не надсилались, а здійснювались телефоном із приймальні Міністра енергетики та вугільної промисловості України (лист Міненерговугілля від 27.09.2019 № 01/13-9157, вх. Комітету № 6-01/12023 від 17.10.2019).

- (114) На нарадах Міненерговугілля визначався граничний рівень ціни однієї тонни вугільної продукції для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електростанцій.
- (115) На зазначених нарадах граничний рівень ціни однієї тонни вугільної продукції для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електростанцій не встановлювався окремо для кожної марки вугілля.

4.2. АНТИКОНКУРЕНТНІ УЗГОДЖЕНІ ДІЇ ВІДПОВІДАЧІВ

- (116) Для підтвердження факту схожості поведінки при постачанні енергетичного вугілля для потреб ТЕС та ТЕЦ було використано окремі інструменти кореляційно-регресійного аналізу.
- (117) Кореляційний аналіз дає можливість встановити, чи асоційовані набори даних по величині, а коефіцієнт кореляції використовується для кількісної оцінки взаємозв'язку двох наборів даних.
- (118) Коефіцієнт кореляції може набувати значень у межах ± 1 , завдяки чому відображає не лише щільність (тісноту) зв'язку, а й його напрям. Так, додатне значення коефіцієнта кореляції (від 0,00 до +1,00) свідчить про наявність прямого зв'язку, а від'ємне (від 0,00 до -1) – зворотного.
- (119) Чим ближче абсолютне значення коефіцієнта кореляції до 1, тим тісніший зв'язок існує між двома змінними, тобто, якщо парний коефіцієнт кореляції дорівнює 1, то між двома змінними існує лінійна функціональна залежність.
- (120) Якщо парний коефіцієнт кореляції дорівнює 0, то між двома змінними залежність відсутня.
- (121) Величина коефіцієнта кореляції і тіснота зв'язку за «Таблицею Чеддока» (оцінка міцності зв'язку):

Значення коефіцієнта кореляції	Тіснота зв'язку
1	зв'язок функціональний
0,90—0,99	дуже сильний
0,70—0,89	сильний
0,50—0,69	значний
0,30—0,49	помірний
0,10—0,29	слабкий
0	зв'язок відсутній

4.2.1. ДІЇ ДП «ДЕРЖВУГЛЕПОСТАЧ» ЩОДО ПОСТАЧАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ВУГІЛЛЯ

- (122) ДП «Держвуглепостач» листом від 30.09.2019 № 0852/06 (вх. № 8-01/11279 від 01.10.2019) зазначило, що, маючи рекомендований Міненерговугіллям граничний рівень ціни однієї тонни вугілля, підприємство пропонувало споживачам ціну вугілля, у т. ч. на біржових торгах, орієнтуючись на пропоновану Міненерговугіллям ціну.
- (123) Відповідно, закупівлю вугілля ДП «Держвуглепостач» здійснювало з урахуванням рекомендованого граничного рівня ціни однієї тонни вугілля зі зменшенням її вартості на розмір власної маржі.

- (124) Протягом серпня 2016 – червня 2019 року для потреб теплоелектростанцій та теплоелектроцентралей ДП «Держвуглепостач» реалізувало енергетичне вугілля високолетких марок (Г, ДГ, Д та ін.) в обсягах *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (125) Середньозважені базові ціни, зазначені в договорах постачання енергетичного вугілля високолетких марок (Г, ДГ, Д та ін.) із розміром кусків 0-100, укладених ДП «Держвуглепостач» зі споживачами (ГК ТЕС та ТЕЦ), наведені в додатку 1 до цього рішення.
- (126) **Базові ціни, які зазначались у договорах поставки вугілля високолетких марок, укладених ДП «Держвуглепостач» зі споживачами енергетичного вугілля (ГК ТЕС та ТЕЦ) у період серпня 2016 – червня 2019 року, є схожими з граничними цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (127) Динаміка зміни базової ціни вугілля високолетких марок, яке ДП «Держвуглепостач» реалізовувало для потреб ГК ТЕС та ТЕЦ, відповідає динаміці зміни граничних цін, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про встановлення ДП «Держвуглепостач» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін реалізації енергетичного вугілля високолетких марок.
- (128) Розміри коефіцієнтів кореляції між рядами «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених ДП «Держвуглепостач» зі споживачами вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 14 до цього рішення.
- (129) Значення коефіцієнтів кореляції, розрахованих для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах на постачання вугілля, укладених ДП «Держвуглепостач», та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, становить 0,99.
- (130) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах на постачання вугілля, укладених ДП «Держвуглепостач», та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (131) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що ДП «Держвуглепостач» при реалізації енергетичного вугілля для потреб ТЕС, ТЕЦ встановлювало базові ціни в договорах купівлі-продажу вугільної продукції, які є схожими з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля.
- (132) ДП «Держвуглепостач» не інформувало Міненерговугілля про стан виконання протокольних рішень, оскільки протоколами нарад не передбачалось таке інформування (лист від 30.09.2019 № 0852/06).
- (133) ДП «Держвуглепостач» протягом серпня 2016 – червня 2019 року не реалізовувало вугілля низьколетких марок (А, П).

4.2.2. ДП ТОВ «ДТЕК ТРЕЙДІНГ» щодо постачання енергетичного вугілля

- (134) **ТОВ «ДТЕК Трейдінг»** протягом серпня 2016 – червня 2019 року для потреб ГК ТЕС та ТЕЦ реалізувало *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (135) ТОВ «ДТЕК Трейдінг» здійснювало постачання вугільної продукції, зокрема, *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (136) Середньозважені базові ціни, зазначені у специфікаціях до договорів постачання енергетичного вугілля високолетких марок (Г, ДГ, Д та ін.) із розміром кусків 0-100,

укладених ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зі споживачами (ГК ТЕС та ТЕЦ), наведені В додатку 2 до цього рішення.

- (137) **Базові ціни, які зазначались у договорах поставки вугілля високолетких марок, укладених ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зі споживачами енергетичного вугілля (ГК ТЕС та ТЕЦ) у період серпня 2016 – червня 2019 року, є схожими з граничними цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (138) Динаміка зміни базової ціни вугілля високолетких марок, яке ТОВ «ДТЕК Трейдінг» реалізовувало для потреб ГК ТЕС та ТЕЦ, відповідає динаміці зміни граничних цін, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення ТОВ «ДТЕК Трейдінг» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін реалізації енергетичного вугілля високолетких марок.**
- (139) Розміри коефіцієнтів кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зі споживачами вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 14 до цього рішення.
- (140) Значення коефіцієнтів кореляції, розрахованих для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах на постачання вугілля, укладених ДП «Держвуглепостач», та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, становить 0,99.
- (141) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах на постачання вугілля, укладених ТОВ «ДТЕК Трейдінг» та цін, визначених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (142) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції, укладених із покупцями енергетичного вугілля (ГК ТЕС та ТЕЦ), є схожими з граничними цінами, які за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію рекомендувало Міненерговугілля.
- (143) Одночасно, за результатом аналізу інформації, наданої листами ТОВ «ДТЕК Трейдінг» від 04.10.2019 № 01-10/4211 (вх. № 8-01/957-кі від 01.10.2019) та від 21.10.2019 № 01-10/4246 (вх. № 8-01/1015-кі від 23.10.2019), встановлено, що товариство здійснювало системне постачання вугілля низьколетких марок (А, П) протягом серпня 2016 – березня 2017 року. У наступні періоди обсяги постачання вугілля низьколетких марок суттєво зменшились та мали періодичний характер.
- З урахуванням нетривалості та періодичності постачання вугілля низьколетких марок (А, П), яке ТОВ «ДТЕК Трейдінг» здійснювало для потреб ГК ТЕС та ТЕЦ, проведення ґрунтового аналізу базових цін вугілля антрацитової групи на відповідність граничним цінам, які за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію рекомендувало Міненерговугілля, у середньостроковому періоді часу неможливе.
- (144) Понад 90% енергетичного вугілля, що використовується для виробництва електричної енергії на ГК ТЕС «ДТЕК», закупається в суб'єктів господарювання, пов'язаних відносинами контролю.

(145) Відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пов'язані ТОВ «ДТЕК Трейдінг», ТОВ «ДТЕК Енерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго» та АТ «ДТЕК Західенерго»¹¹.

4.2.3. Дії АТ «ДТЕК ДНІПРОЕНЕРГО» щодо закупівлі енергетичного вугілля

(146) АТ «ДТЕК Дніпроенерго» є генеруючим підприємством до складу якого входять три теплові електростанції: Запорізька ТЕС, Придніпровська ТЕС, Криворізька ТЕС.

(147) Теплові електростанції АТ «ДТЕК Дніпроенерго» мають блоки, які працюють на вугіллі низьколетких марок, та блоки, що працюють на вугіллі високолетких марок.

(148) Середньозважені базові ціни в договорах, укладених АТ «ДТЕК Дніпроенерго» вз постачальниками енергетичного вугілля газової групи з розміром кусків 0-100, наведені в додатку 3 до цього рішення.

(149) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у Додатку 3 до цього рішення, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 років АТ «ДТЕК Дніпроенерго» придбавало вугілля високолетких марок із розміром кусків 0-100 за базовими цінами, які є схожими з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**

(150) Динаміка зміни базової ціни вугілля високолетких марок, яке АТ «ДТЕК Дніпроенерго» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, відповідає динаміці зміни граничних цін, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення АТ «ДТЕК Дніпроенерго» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін закупівлі енергетичного вугілля високолетких марок.**

(151) Розміри коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах купівлі-продажу вугілля, на підставі яких АТ «ДТЕК Дніпроенерго» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.» та «Ціна, визначена на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 17 до цього рішення.

(152) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, на підставі яких АТ «ДТЕК Дніпроенерго» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля, та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, становить 0,94.

(153) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених АТ «ДТЕК Дніпроенерго», та цін, визначених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**

(154) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які АТ «ДТЕК Дніпроенерго» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції, укладених із постачальниками енергетичного вугілля, є схожими з граничними цінами, які за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію рекомендувало Міненерговугілля.

(155) Середньозважені базові ціни в договорах, укладених АТ «ДТЕК Дніпроенерго» із постачальниками енергетичного вугілля низьколетких марок А, П із розміром кусків з 0-100, наведені в додатку 4 до цього рішення.

¹¹ Перелік цих суб'єктів господарювання не є вичерпним переліком суб'єктів, пов'язаних відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

- (156) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у додатку 4 до цього рішення, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 року АТ «ДТЕК Дніпроенерго» придбавало вугілля низьколетких марок за базовими цінами, які є відносно схожими з граничними цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (157) Динаміка зміни базової ціни вугілля низьколетких марок, яке АТ «ДТЕК Дніпроенерго» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, у певні періоди часу є відносно схожою з динамікою зміни граничних цін, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення АТ «ДТЕК Дніпроенерго» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін придбання енергетичного вугілля низьколетких марок.**
- (158) Розміри коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених АТ «ДТЕК Дніпроенерго» з постачальниками вугілля марок А, П» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 18 до цього рішення.
- (159) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах на постачання вугілля, укладених АТ «ДТЕК Дніпроенерго» та цін, визначених на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, становить 0,97.
- (160) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених АТ «ДТЕК Дніпроенерго», та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (161) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які АТ «ДТЕК Дніпроенерго» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції (енергетичне вугілля низьколетких марок), укладених із постачальниками енергетичного вугілля, є схожими з граничними цінами, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.

4.2.4. Дії АТ «ДТЕК ЗАХІДЕНЕРГО» щодо закупівлі енергетичного вугілля

- (162) АТ «ДТЕК Західенерго» є генеруючим підприємством, до складу якого входять три теплові електростанції: Бурштинська ТЕС, Добротвірська ТЕС і Ладижинська ТЕС, що працюють на енергетичному вугіллі високолетких марок Г, ДГ, Д та ін.
- (163) Середньозважені базові ціни в договорах, укладених АТ «ДТЕК Західенерго» із постачальниками енергетичного вугілля високолетких марок із розміром кусків 0-100, наведені в додатку 5 до цього рішення.
- (164) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у додатку 5, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 року АТ «ДТЕК Західенерго» придбавало вугілля високолетких марок із розміром кусків 0-100 за базовими цінами, які є схожими з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (165) Динаміка зміни базової ціни вугілля високолетких марок, яке АТ «ДТЕК Західенерго» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, відповідає динаміці зміни граничних цін, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення АТ «ДТЕК Західенерго» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін закупівлі енергетичного вугілля високолетких марок.**

- (166) Розмір коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених АТ «ДТЕК Західенерго» з постачальниками вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 17 до цього рішення.
- (167) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для зазначених рядів даних, становить 0,98.
- (168) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених АТ «ДТЕК Західенерго», та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (169) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які АТ «ДТЕК Західенерго» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції, укладених із постачальниками енергетичного вугілля, є схожими з граничними цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.

4.2.5. ДІІ ТОВ «ДТЕК СХІДЕНЕРГО» щодо закупівлі енергетичного вугілля

- (170) ТОВ «ДТЕК Східенерго» є генеруючим підприємством, до складу якого входять три теплові електростанції: Зуївська ТЕС, Кураховська ТЕС та Луганська ТЕС.
- (171) Теплові електростанції ТОВ «ДТЕК Східенерго» мають блоки, які працюють на вугіллі низьколетких марок, та блоки, що працюють на вугіллі високолетких марок.
- (172) Середньозважені базові ціни в договорах, укладених ТОВ «ДТЕК Східенерго» із постачальниками енергетичного вугілля високолетких марок із розміром кусків 0-100, наведені в додатку 6 до цього рішення.
- (173) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у додатку 6, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 року ТОВ «ДТЕК Східенерго» придбавало вугілля високолетких марок із розміром кусків 0-100 за базовими цінами, які схожі з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (174) Динаміка зміни базової ціни вугілля високолетких марок, яке ТОВ «ДТЕК Східенерго» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, відповідає динаміці зміни граничних цін, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення ТОВ «ДТЕК Східенерго» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін закупівлі енергетичного вугілля високолетких марок.**
- (175) Розміри коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах купівлі-продажу вугілля, на підставі яких ТОВ «ДТЕК Східенерго» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 17 до цього рішення.
- (176) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, на підставі яких ТОВ «ДТЕК Східенерго» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля, та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, становить 0,97.
- (177) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених ТОВ «ДТЕК Східенерго», та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**

- (178) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які ТОВ «ДТЕК Східенерго» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції, укладених із постачальниками енергетичного вугілля, є схожими з граничними цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.
- (179) Середньозважені базові ціни в договорах, укладених ТОВ «ДТЕК Східенерго» із постачальниками енергетичного вугілля низьколетких марок А, П із розміром кусків з 0-100 наведені в додатку 7 до цього рішення.
- (180) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у додатку 7, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 року ТОВ «ДТЕК Східенерго» придбавало вугілля низьколетких марок за базовими цінами, які є відносно схожими з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (181) Динаміка зміни базової ціни вугілля низьколетких марок, яке ТОВ «ДТЕК Східенерго» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, у певні періоди часу є відносно схожою з динамікою зміни граничних цін, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення ТОВ «ДТЕК Східенерго» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін придбання енергетичного вугілля низьколетких марок.**
- (182) Розміри коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених ТОВ «ДТЕК Східенерго» з постачальниками енергетичного вугілля низьколетких марок марок А, П» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 18 до цього рішення.
- (183) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для зазначених рядів, даних становить 0,82.
- (184) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених ТОВ «ДТЕК Східенерго», та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (185) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які ТОВ «ДТЕК Східенерго» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції (енергетичне вугілля низьколетких марок), укладених із постачальниками енергетичного вугілля, є схожими з граничними цінами, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.

4.2.6. Дії ТОВ «ДТЕК Енерго»

- (186) ТОВ «ДТЕК Енерго» протягом **серпня 2016 – червня 2019 року не реалізовувало та не придбавало вугільну продукцію** для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей (лист від 04.10.2019 № 02/6-793/2019).
- (187) ТОВ «ДТЕК Енерго» не інформувало осіб, пов'язаних відносинами контролю в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», зокрема ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго» та АТ «ДТЕК Західенерго», про рішення, які були прийняті на нарадах із визначення граничної ціни на вугільну продукцію, оскільки такі рішення мали рекомендаційний характер для державних підприємств та не стосувались діяльності зазначених суб'єктів господарювання (лист від 04.10.2019 № 02/6-793/2019).

4.2.7. ДІЇ ПАТ «ДОНБАСЕНЕРГО» ЩОДО ЗАКУПІВЛІ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ВУГІЛЛЯ

- (188) ПАТ «Донбасенерго» є генеруючим підприємством, до складу якого входять дві теплові електростанції – Слов'янська ТЕС та Старобешівська ТЕС (із лютого 2017 року товариство втратило контроль над Старобешівською ТЕС, яка знаходиться на території, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють своїх повноважень), що працюють на енергетичному вугіллі низьколетких марок А, П.
- (189) Протягом серпня 2016 – червня 2019 року на адресу ПАТ «Донбасенерго» здійснювали постачання енергетичного вугілля низьколетких марок А, П такі постачальники (лист ПАТ «Донбасенерго» від 02.10.2019 № 01-1.3/02025):

[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]

* Частка обсягу постачання енергетичного вугілля відносно загального обсягу постачання для потреб ПАТ «Донбасенерго».

- (190) Середньозважені базові ціни в договорах, укладених ПАТ «Донбасенерго» із постачальниками енергетичного вугілля низьколетких марок А, П, наведені в додатку 8 до цього рішення.
- (191) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у додатку 8, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 року ПАТ «Донбасенерго» придбавало вугілля низьколетких марок за базовими цінами, які є відносно схожими з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (192) Динаміка зміни базової ціни вугілля низьколетких марок, яке ПАТ «Донбасенерго» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, у певні періоди часу є відносно схожою з динамікою зміни граничних цін, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення ПАТ «Донбасенерго» відносно схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін придбання енергетичного вугілля низьколетких марок.**
- (193) Розміри коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених ПАТ «Донбасенерго» з постачальниками енергетичного вугілля низьколетких марок А, П» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 18 до цього рішення.
- (194) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для зазначених рядів даних, становить 0,93.
- (195) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених ПАТ «Донбасенерго», та цін, визначених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (196) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які ПАТ «Донбасенерго» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції (енергетичне вугілля низьколетких марок), укладених із постачальниками енергетичного вугілля, є відносно схожими з граничними цінами, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.

4.2.8. ДІЇ ДПЗД «УКРІНТЕРЕНЕРГО» ЩОДО ЗАКУПІВЛІ ТА ПОСТАЧАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ВУГІЛЛЯ

- (197) ДПЗД «Укрінтеренерго», відповідно до протоколів нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, які проводило Міненерговугілля, брало участь у двох нарадах, які відбулись 27.12.2016 та 31.03.2017.
- (198) Енергетичне вугілля **високолетких марок** закуповувалось для власних потреб, а саме для потреб Виробничої філії ДПЗД «Укрінтеренерго» «Калуська теплоелектроцентрально», яка до 01.01.2017 входила до складу ДПЗД «Укрінтеренерго».
- (199) Протягом 2016 року ДПЗД «Укрінтеренерго» закуповувало енергетичне вугілля високолетких марок в обсягах *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]* (лист від 30.09.2019 № 44/04-1248).
- (200) Із 01.01.2017 Виробнича філія ДПЗД «Укрінтеренерго» «Калуська ТЕЦ» була реорганізована шляхом виділу зі складу ДПЗД «Укрінтеренерго» в окреме державне підприємство «Калуська ТЕЦ - Нова».
- (201) Отже, з 01.01.2017 ДПЗД «Укрінтеренерго» припинило закуповувати енергетичне вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін.
- (202) ДПЗД «Укрінтеренерго» не брало участі в нараді з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, яка відбулась 31.03.2017, оскільки представник ДПЗД «Укрінтеренерго» Мазяр В.І., зазначений у протоколі наради від 31.03.2017, на той час не працював у ДПЗД «Укрінтеренерго», бо відповідно до наказу від 21.02.2017 № 22-к/тр був звільнений із посади керівника Відокремленого структурного підрозділу – начальника Виробничої філії ДПЗД «Укрінтеренерго» «Калуська ТЕЦ» (лист від 30.09.2019 № 44/04-1248).
- (203) ДПЗД «Укрінтеренерго» протягом січня – лютого 2016 року закуповувало **енергетичне вугілля низьколетких марок А, П** у компанії «Arida Global Limited» обсягом *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]* тонн та реалізовувало його для потреб ПАТ «Центренерго» (Зміївська ТЕС).
- (204) ДПЗД «Укрінтеренерго» здійснювало постачання енергетичного вугілля низьколетких марок А та П у січні – лютому 2016 року (договір постачання вугільної продукції від 11.09.2015 № 111/40/44/5-69 між ПАТ «Центренерго» та ДПЗД «Укрінтеренерго»), у той час як перша нарада з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, яку проводило Міненерговугілля, відбулась у липні 2016 року.
- (205) Середньозважені базові ціни, зазначені в договорі постачання енергетичного вугілля низьколетких марок А, П, укладеному ДПЗД «Укрінтеренерго» з ПАТ «Центренерго», наведені в додатку 9 до цього рішення.
- (206) Враховуючи відсутність рекомендованих граничних цін на вугільну продукцію, які визначало Міненерговугілля, у той час як ДПЗД «Укрінтеренерго» здійснювало постачання енергетичного вугілля низьколетких марок А та П для потреб ПАТ «Центренерго», здійснити порівняльний аналіз щодо схожості зазначених цін неможливо.
- (207) Протягом 2017 – 2018 років та січня – серпня 2019 року ДПЗД «Укрінтеренерго» не здійснювало діяльності з придбання чи продажу енергетичного вугілля.

4.2.9. ДПІ ПрАТ «ЧЕРКАСЬКЕ ХІМВОЛОКНО» щодо закупівлі енергетичного вугілля

- (208) ПрАТ «Черкаське хімволокно» є генеруючим підприємством, до складу якого входить Черкаська ТЕЦ.
- (209) Протягом 2016 – 2018 років та січня - серпня 2019 року товариство закупило *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]* вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін. у тринадцятьох постачальників.

- (210) Постачальники енергетичного вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін., які протягом 2016 – 2018 років та січня – серпня 2019 року здійснювали постачання вугільної продукції для потреб ПрАТ «Черкаське хімволокно»:

[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]

* Частка обсягу постачання енергетичного вугілля відносно загального обсягу постачання для потреб ПрАТ «Черкаське хімволокно».

- (211) ПрАТ «Черкаське хімволокно» не надало копій договорів про постачання вугілля, укладених між ПАТ «Черкаське хімволокно» і ТОВ «Енерговуглеснаб», оскільки вони були передані до Генеральної прокуратури відповідно до ухвали Печерського районного суду міста Києва № 757/18616/18-к у кримінальному провадженні № 42017100000000353 (лист від 10.10.2019 № 1067).
- (212) Середньозважені базові ціни в договорах, укладених ПрАТ «Черкаське хімволокно» із постачальниками енергетичного вугілля високолетких марок, наведені в додатку 10 до цього рішення.
- (213) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у додатку 10, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 року ПрАТ «Черкаське хімволокно» придбавало вугілля високолетких марок із розміром кусків 0-100 за базовими цінами, які схожі з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (214) Динаміка зміни базової ціни вугілля високолетких марок, яке ПрАТ «Черкаське хімволокно» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, відповідає динаміці зміни граничних цін, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення ПрАТ «Черкаське хімволокно» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін закупівлі енергетичного вугілля високолетких марок.**
- (215) Розміри коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах купівлі-продажу вугілля, на підставі яких ПрАТ «Черкаське хімволокно» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 17 до цього рішення.
- (216) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, на підставі яких ПрАТ «Черкаське хімволокно» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля, та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, становить 0,98.
- (217) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених ПрАТ «Черкаське хімволокно», та цін, визначених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (218) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які ПрАТ «Черкаське хімволокно» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції, укладених із постачальниками енергетичного вугілля, є схожими з граничними цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.

4.2.10. ДІІ ТОВ ФІРМА «ТЕХНОВА» ЩОДО ЗАКУПІВЛІ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ВУГІЛЛЯ

- (219) ТОВ Фірма «Технова» є генеруючим підприємством, до складу якого входить Чернігівська ТЕЦ.
- (220) ТОВ Фірма «Технова» повідомила, що рішення, прийняте на нараді 26.10.2017, мало рекомендаційний характер без зобов'язань для виконання. При цьому, під час закупівлі

енергетичного вугілля, рекомендована вартість однієї тонни вугільної продукції не враховувалась.

- (221) За результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, ТОВ Фірма «Технова» не надавала Міненерговугіллю будь-яких документів, листів та іншої інформації.
- (222) Для виробництва теплової та електричної енергії ТОВ Фірма «Технова» використовує енергетичне вугілля низьколетких марок (А, П).
- (223) Протягом 2016 – 2018 років та січня - серпня 2019 року ТОВ Фірма «Технова» придбало енергетичне вугілля низьколетких марок обсягом *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]*.
- (224) Постачальники енергетичного вугілля низьколетких марок А, П для потреб ТОВ Фірма «Технова»:
[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]

* Частка обсягу постачання енергетичного вугілля відносно загального обсягу постачання для потреб ТОВ Фірма «Технова».

- (225) Середньозважені базові ціни в договорах, укладених ТОВ «Фірма Технова» із постачальниками енергетичного вугілля низьколетких марок А, П, наведені в додатку 11 до цього рішення.
- (226) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у додатку 11, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 року ТОВ «Фірма Технова» придбавало вугілля низьколетких марок за базовими цінами, які є відносно схожими з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (227) Динаміка зміни базової ціни вугілля низьколетких марок, яке ТОВ «Фірма Технова» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, у певні періоди часу є відносно схожою з динамікою зміни граничних цін, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення ТОВ «Фірма Технова» відносно схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін придбання енергетичного вугілля низьколетких марок.**
- (228) Розміри коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені в договорах на постачання вугілля, укладених ТОВ «Фірма Технова» із постачальниками енергетичного вугілля низьколетких марок марок А, П» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 18 до цього рішення.
- (229) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для зазначених рядів даних, становить 0,93.
- (230) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених ТОВ «Фірма Технова», та цін, визначених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (231) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які ТОВ «Фірма Технова» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції (енергетичне вугілля низьколетких марок), укладених із постачальниками енергетичного вугілля, є відносно схожими з граничними цінами, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.

4.2.11. ДІЇ ПАТ «ЦЕНТРЕНЕРГО» ЩОДО ЗАКУПІВЛІ ЕНЕРГЕТИЧНОГО ВУГІЛЛЯ

- (232) ПАТ «ЦЕНТРЕНЕРГО» є генеруючим підприємством, до складу якого входять дві теплові електростанції: Зміївська ТЕС та Трипільська ТЕС.
- (233) Теплові електростанції ПАТ «ЦЕНТРЕНЕРГО» мають блоки, які працюють на вугіллі низьколетких марок, та блоки, що працюють на вугіллі високолетких марок.
- (234) ПАТ «Центрэнерго» протягом 2016 – 2018 років та січня – серпня 2019 року закупило *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]* тонн енергетичного вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін. (лист від 30.09.2019 № 22/3031).
- (235) ПАТ «Центрэнерго» повідомило, що на виконання ухвали Солом'янського районного суду м. Києва від 22.07.2019 (справа № 760/20658/19) про тимчасовий доступ до речей та документів детективами Національного антикорупційного бюро України було вилучено всі документи стосовно постачання вугільної продукції за період 2016 – 2018 років та січня – липня 2019 року.
- (236) ПАТ «Центрэнерго» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля високолетких марок у таких підприємств:

[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]

* Частка обсягу постачання енергетичного вугілля відносно загального обсягу постачання для потреб ПАТ «Центрэнерго».

- (237) Середньозважені фактичні ціни закупівлі ПАТ «Центрэнерго» енергетичного вугілля газової групи наведені в додатку 13 до цього рішення.
- (238) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у додатку 13, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 року ПАТ «Центрэнерго» придбавало вугілля високолетких марок із розміром кусків 0-100 за базовими цінами, які є схожими з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (239) Динаміка зміни базової ціни вугілля високолетких марок, яке ПАТ «Центрэнерго» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, відповідає динаміці зміни граничних цін, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення ПАТ «Центрэнерго» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін закупівлі енергетичного вугілля високолетких марок.**
- (240) Розміри коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах купівлі-продажу вугілля, на підставі яких ПАТ «Центрэнерго» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 17 до цього рішення.
- (241) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, на підставі яких ПАТ «Центрэнерго» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля, та цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, становить 0,96.
- (242) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених ПАТ «Центрэнерго», та цін, визначених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (243) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які ТОВ «ДТЕК Східенерго» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції, укладених із постачальниками енергетичного вугілля високолетких марок, є схожими з граничними

цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.

- (244) ПАТ «Центрэнерго» протягом 2016 – 2018 років та січня – серпня 2019 року закупило *[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]* енергетичного вугілля низьколетких марок А та П (лист від 30.09.2019 № 22/3031).
- (245) ПАТ «Центрэнерго» здійснювало закупівлю енергетичного вугілля низьколетких марок у таких підприємств:
[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]

* Частка обсягу постачання енергетичного вугілля відносно загального обсягу постачання для потреб ПАТ «Центрэнерго».

- (246) Середньозважені базові ціни в договорах, укладених ПАТ «Центрэнерго» із постачальниками енергетичного вугілля низьколетких марок А, П із розміром кусків з 0-100 наведені в додатку 12 до цього рішення.
- (247) **Аналіз середньозважених базових цін, наведений у додатку 12, свідчить, що в період серпня 2016 – червня 2019 року ПАТ «Центрэнерго» придбавало вугілля низьколетких марок за базовими цінами, які є відносно схожими з граничними цінами, що рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (248) Динаміка зміни базової ціни вугілля низьколетких марок, яке ПАТ «Центрэнерго» придбавало в постачальників енергетичного вугілля, у певні періоди часу є відносно схожою з динамікою зміни граничних цін, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, що, у свою чергу, також свідчить про **встановлення ПАТ «Центрэнерго» відносно схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін придбання енергетичного вугілля низьколетких марок.**
- (249) Розміри коефіцієнта кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених ПАТ «Центрэнерго» з постачальниками енергетичного вугілля низьколетких марок марок А, П» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 18 до цього рішення.
- (250) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для зазначених рядів даних, становить 0,92.
- (251) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених ПАТ «Центрэнерго», та цін, визначених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.**
- (252) Отже, за результатом проведеного аналізу встановлено, що базові ціни, які ПАТ «Центрэнерго» зазначало в договорах купівлі-продажу вугільної продукції (енергетичне вугілля низьколетких марок), укладених із постачальниками енергетичного вугілля, є схожими з граничними цінами, які Міненерговугілля рекомендувало за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.
- (253) Разом із тим, за інформацією, зазначеною у протоколі зборів Учасників Оптового ринку вугільної продукції (ОРВП України) з питань відвантаження вугілля від 10.06.2019, який є додатком до листа ДП «Держвуглепостач» від 11.10.2019 № 0982/06 (вх. № 8-01/12781), в. о. директора ДП «Держвуглепостач» Фомін В.Ю. повідомив, що протоколом наради від 30.11.2018 Міненерговугілля рекомендувало з 01.01.2019

встановити для державних підприємств граничний рівень ціни однієї тонни вугільної продукції для потреб ТЕС енергогенеруючих компаній та ТЕЦ на рівні 2 800 грн (без ПДВ та витрат на транспортування) з урахуванням базових показників якості.

- (254) Проте основний споживач енергетичного вугілля видобутку державних вугледобувних підприємств – ПАТ «Центренерго» – відмовляється від закупівлі вугілля за ціною 2 800 грн/тонна, посиляючись на збитковість виробництва електричної енергії за наявними цінами.
- (255) Зазначене вказує на те, що збільшення цін на енергетичне вугілля призводить до збільшення витрат генеруючих компаній та зменшення прибутковості таких підприємств. При цьому, у разі незгоди із цінами, які були схожі між собою, встановленими постачальниками енергетичного вугілля (Відповідачами у справі), генеруючі компанії мали змогу відмовитись від укладання з постачальниками (Відповідачами) договорів на таких умовах, що могло обумовити зниження вартості вугілля а, відповідно, й зменшення питомих витрат для виробництва електричної енергії.

4.3. СХОЖІСТЬ ДІЙ ВІДПОВІДАЧІВ – ПОСТАЧАЛЬНИКІВ ВУГІЛЛЯ

- (256) **Базові ціни, які зазначались у договорах поставки вугілля високолетких марок, що укладали ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зі своїми споживачами енергетичного вугілля (ГК ТЕС та ТЕЦ) у період із серпня 2016 року по червень 2019 року, є схожими між собою та є схожими з граничними цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію (див. додаток 28 до цього рішення).**
- (257) Динаміка зміни середньозважених базових цін вугілля високолетких марок, яке ДП «Держвуглепостач» зазначало в договорах купівлі-продажу вугілля, укладених із ГК ТЕС та ТЕЦ, відповідає динаміці зміни середньозважених базових цін, які ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зазначало в договорах купівлі-продажу вугілля, укладених із ГК ТЕС та ТЕЦ, при цьому динаміка зміни базових цін ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» відповідає динаміці зміни граничних цін, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.
- (258) Розміри коефіцієнтів кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених ДП «Держвуглепостач» та ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зі своїми споживачами вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.» (ГК ТЕС та ТЕЦ) наведено в додатку 14 до цього рішення.
- (259) Значення коефіцієнта кореляції, розрахованого для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах на постачання вугілля, укладених ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зі своїми споживачами енергетичного вугілля, становить 0,99.
- (260) **Такий коефіцієнт кореляції свідчить про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах на постачання вугілля, укладених ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зі своїми споживачами.**
- (261) Отже, результатами проведеного аналізу доведено, що середньозважені базові ціни, які ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» зазначали в договорах купівлі-продажу вугільної продукції, укладених зі своїми покупцями енергетичного вугілля (ГК ТЕС та ТЕЦ), є схожими між собою.
- (262) **Отже, дії «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» щодо встановлення базових цін на енергетичне вугілля, яке реалізовувалось для потреб ГК ТЕС і ТЕЦ, є схожими.**

4.4. СХОЖІСТЬ ДІЇ ВІДПОВІДАЧІВ – СПОЖИВАЧІВ ВУГІЛЛЯ

- (263) Базові ціни, які зазначались у договорах купівлі-продажу енергетичного вугілля високолетких та низьколетких марок, що укладали АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго», ПрАТ «Черкаське хімволокно» зі своїми постачальниками вугільної продукції в період серпня 2016 – червня 2019 року, є схожими між собою та схожими з граничними цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.
- (264) Динаміка зміни середньозважених базових цін енергетичного вугілля, які зазначали АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно» у договорах купівлі-продажу вугілля, укладених зі своїми постачальниками, відповідає одна одній, при цьому динаміка зміни базових цін кожного окремого товариства (АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно») відповідає динаміці зміни граничних цін, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.
- (265) Розміри коефіцієнтів кореляції між рядами даних «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно» зі своїми постачальниками енергетичного вугілля, наведено в додатках 15 – 16 до цього рішення.
- (266) Значення коефіцієнтів кореляції, розрахованих для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля високолетких марок, укладених АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно», у період із серпня 2016 по червень 2019 року становить понад 0,91.
- (267) Такі коефіцієнти кореляції свідчать про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах, на підставі яких АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно» у цей період здійснювали закупівлю енергетичного вугілля високолетких марок.
- (268) Значення коефіцієнтів кореляції, розрахованих для рядів середньозважених базових цін, зазначених у договорах купівлі-продажу вугілля низьколетких марок, укладених АТ «ДТЕК Дніпроенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго» та ПАТ «Центренерго», у період із серпня 2016 по червень 2019 років становить понад 0,93.
- (269) Такі коефіцієнти кореляції свідчать про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій середньозважених базових цін, зазначених у договорах, на підставі яких АТ «ДТЕК Дніпроенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго» та ПАТ «Центренерго» у цей період здійснювали закупівлю енергетичного вугілля низьколетких марок.
- (270) Отже, результатами проведеного аналізу доведено, що середньозважені базові ціни, які АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно» зазначали в договорах купівлі-продажу вугільної продукції, укладених зі своїми постачальниками, є схожими між собою та схожими з граничними цінами, які рекомендувало Міненерговугілля за результатом проведення нарад із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.
- (271) Отже, дії АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно» щодо встановлення базових цін на енергетичне вугілля, яке закуповувалось для

провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії, є схожими.

5. ВПЛИВ УЗГОДЖЕНИХ ДІЙ НА РИНОК ГЕНЕРАЦІЇ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

5.1. ВПЛИВ ВАРТОСТІ ВУГІЛЛЯ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕПЛОВИХ ЕЛЕКТРОСТАНЦІЙ

- (272) До 01.07.2019 купівля всієї електричної енергії, виробленої на електростанціях, потужність чи обсяг відпуску яких перевищують граничні показники (крім випадків, передбачених Законом України «Про електроенергетику»), та весь її оптовий продаж здійснювалися на оптовому ринку електричної енергії України, крім електричної енергії, що купувалася (продавалася) відповідно до розділу XVII Закону України «Про ринок електричної енергії».
- (273) Функціонування інших оптових ринків електричної енергії в Україні заборонялося.
- (274) Оптовий ринок електричної енергії України (далі – ОРЕ України) був створений на підставі Договору між членами ОРЕ України. У договорі визначалася мета та умови діяльності, права, обов'язки та відповідальність сторін. Договір між членами оптового ринку електричної енергії України укладений 15.11.1996 (далі – ДЧОРЕ).
- (275) Правила Оптового ринку електричної енергії України (Додаток 2 до ДЧОРЕ) (далі – Правила ОРЕ), які є невід'ємною частиною ДЧОРЕ, визначали механізм функціонування ОРЕ України, порядок розподілу навантажень між генеруючими потужностями, правила формування ринкової ціни на електричну енергію.
- (276) ОРЕ України функціонував із додержанням, зокрема, таких вимог:
- (а) електрична енергія продавалася та купувалася за Правилами ОРЕ;
 - (б) ціни на електричну енергію генеруючих компаній та оптові ціни визначалися за Правилами ОРЕ і підлягали державному регулюванню;
 - (в) всі учасники ОРЕ України уклали договори купівлі-продажу електричної енергії із суб'єктом господарської діяльності, який здійснював оптове постачання електричної енергії відповідно до договору, на підставі якого був створений оптовий ринок електричної енергії.
- (277) До 01.07.2019 до складу учасників ОРЕ України входили:
- (а) виробники електроенергії;
 - (б) оптовий постачальник електричної енергії, який забезпечує функціонування ОРЕ, зокрема, розроблення графіка навантаження, визначення оптової ринкової ціни, здійснення розрахунків із виробниками;
 - (в) оператор магістральних та міждержавних електромереж, який здійснює передачу електроенергії магістральними та міждержавними електричними мережами та диспетчеризацію на підставі графіків навантаження, розроблених оптовим постачальником електричної енергії;
 - (г) постачальники електроенергії різних форм власності, що купують електроенергію на ОРЕ України і здійснюють її постачання споживачам та з метою подальшого експорту.
- (278) **Виробники електричної енергії**, залежно від умов визначення ціни продажу електричної енергії в ОРЕ України, поділялися на:
- (а) **виробників, які працювали за ціновими заявками**, – енергогенеруючі підприємства теплових електростанцій (а саме: ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», тариф для яких визначається відповідно до Правил ОРЕ та затверджується Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП);
 - (б) **виробників, які не працювали за ціновими заявками** – енергогенеруючі підприємства атомних, гідрогенеруючих та гідроакumuлюючих станцій, теплоелектроцентралі, вітрові електростанції, когенераційні, парогазові та газотурбінні

- установки, які здійснюють продаж електричної енергії в ОРЕ України за тарифами, затвердженими НКРЕКП.
- (279) Згідно з пунктом 5.1.1 Правил ОРЕ на основі прогнозу необхідного покриття та заявок, наданих виробниками, Розпорядник системи розрахунків (ДП «Енергоринок») розробляв заданий графік навантаження щодо кожного окремого блоку в кожному розрахунковому періоді наступної доби.
- (280) Відповідно до Правил ОРЕ заявки виробників, **які не працюють за ціновими заявками**, включаються до добового графіка навантаження першочергово за тарифами, затвердженими НКРЕКП. При цьому, з урахуванням особливостей функціонування ОЕС України та умов складання графіка навантаження, **конкуренції між виробниками, які не працюють за ціновими заявками, не відбувалося**.
- (281) Вибір складу обладнання виробників, **які працюють за ціновими заявками**, та їх включення до заданого графіка навантаження здійснювався відповідно до пункту 5.2.1 Правил ОРЕ. Розпорядник системи розрахунків (ДП «Енергоринок») повинен був здійснити упорядкування блоків на розрахунковий період максимального покриття **від найдешевшого блоку до найдорожчого блоку за розрахунковою заявленою ціною**, розрахованою згідно із ціновими заявками за умови роботи блоку в період Start - End на максимальній заявленій робочій потужності.
- (282) Цінові заявки розраховувалися відповідно до положень Додатка «Б» Правил ОРЕ **виходячи із цін натурального палива** (вугілля, газ, мазут), з урахуванням витрат на його транспортування, та перевірялися ДП «Енергоринок».
- (283) Умови провадження господарської діяльності на ОРЕ, що були встановлені для виробників, які працюють за ціновими заявками, мали обумовлювати конкурентну боротьбу за потрапляння до графіка навантаження.
- (284) **Найбільшу частку (понад 70%) у структурі тарифу закупівлі електроенергії ТЕС становили витрати на паливо¹²**.
- (285) **Вартість палива суттєво впливала на включення енергоблоків ТЕС до графіка навантаження, яке формувало ДП «Енергоринок». Менша вартість палива підвищувала рівень конкурентоспроможності цінової заявки та збільшувала вірогідність потрапляння до графіка навантаження, що, у свою чергу, збільшувало обсяги відпуску електроенергії¹³**.
- (286) Отже, конкуренція між виробниками, які працювали за ціновими заявками (ТЕС), мала призводити до перерозподілу часток обсягів виробництва електричної енергії та, відповідно, до зміни обсягів виробництва кожного окремого виробника за рахунок збільшення / зменшення обсягів виробництва інших виробників.
- (287) З урахуванням того, що кожне окреме підприємство має комерційну зацікавленість у збільшенні обсягів власного виробництва та реалізації електричної енергії, Комітет дійшов висновку, що в разі якщо б будь-який із виробників, що працює за ціновими заявками, не вчиняв схожих дій щодо збільшення вартості вугільної продукції, яке рекомендувало Міненерговугілля здійснити з певної дати, та в періоді після чергового здороження вартості енергетичного вугілля продовжував би надавати цінові заявки, розраховані відповідно до цін, які діяли в попередньому періоді, то такий виробник значно підвищив би рівень конкурентоспроможності власних цінових заявок відносно інших виробників та, не прикладаючи значних зусиль, міг би суттєво збільшити обсяги власного виробництва та реалізації електричної енергії на ОРЕ України.
- (288) Отже, схожі дії ПАТ «Центренерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго» та АТ «ДТЕК Західенерго» щодо закупівлі енергетичного вугілля за

¹² https://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Catalog3/Richnyi_zvit_NKREKP_2018.pdf

¹³ <http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=146923&schema=main>

цінами на рівні, визначеному на нарадах Міненерговугілля, призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії.

5.2. ВПЛИВ ВАРТОСТІ ВУГІЛЛЯ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕПЛОВИХ ЕЛЕКТРОЦЕНТРАЛЕЙ

- (289) До 29.09.2017 розрахунок тарифів на електричну та теплову енергію, що вироблялася на ТЕЦ, здійснювався відповідно до Порядку розрахунку тарифів на електричну та теплову енергію, що виробляється на ТЕЦ, ТЕС, АЕС та на установках із використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії, затвердженого постановою Національної комісії регулювання електроенергетики України від 12.10.2005 № 896.
- (290) Для встановлення тарифу на електричну енергію ТЕЦ подавали до Національної комісії регулювання електроенергетики, зокрема, розрахунки питомих витрат умовного палива на виробництво електричної та теплової енергії, розрахунок палива на плановий період, які включали в себе обсяг та ціну вугілля, яке використовувалось для виробництва електричної енергії.
- (291) З 29.09.2017 механізм формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та (або) теплову енергію для суб'єктів господарювання, які провадять господарську діяльність із виробництва електричної та (або) теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях (крім виробництва електричної енергії за ціновими заявками) та когенераційних установках, включаючи **теплоелектроцентралі**, теплоелектростанції та когенераційні установки з використанням альтернативних джерел енергії, та є ліцензіатами Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, був встановлений Методикою формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та (або) теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках, затвердженою постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 01.08.2017 № 991, зі змінами (далі - Методика).
- (292) Методика застосовувалася під час встановлення НКРЕКП тарифів на відпуск електричної енергії та (або) виробництво теплової енергії для ліцензіатів поширювалася на ліцензіатів під час формування та розрахунку зазначених тарифів.
- (293) **Відповідно до Методики до складу виробничої собівартості електричної та (або) теплової енергії включалися в тому числі витрати на придбання палива, які визначаються виходячи, зокрема, із чинних цін (тарифів) на паливно-енергетичні ресурси, визначені умовами договору.** При цьому в розрахунках тарифів на відпуск електричної енергії та (або) виробництво теплової енергії ціна на енергетичне вугілля не може бути врахована вищою за індикативну ціну вугілля, яка визначається на підставі середніх цін ф'ючерсних котирувань, визначених згідно з даними європейської енергетичної біржі «European Energy Exchange AG», видання «Coal Trader International» компанії «Platts», видання «Argus Coal Daily International» компанії «Argus Media Ltd» чи інших джерел, на 6 наступних місяців, що йдуть за місяцем встановлення тарифів, і яка розраховується за формулою, встановленою цією Методикою.
- (294) Отже, Методикою встановлювалася верхня межа вартості вугілля, яка могла бути включена до тарифу на виробництво електричної енергії ТЕЦ.
- (295) **Найбільшу частку (понад 80%) у структурі тарифу закупівлі електроенергії ТЕЦ становили витрати на паливо¹⁴. Відтак вартість енергетичного вугілля, що закуповує ТЕЦ, є основною складовою витрат на виробництво електроенергії (собівартості).**

¹⁴ https://www.nerc.gov.ua/data/filearch/Catalog3/Richnyi_zvit_NKREKP_2018.pdf

- (296) Тобто, фактична ціна вугілля має вирішальний вплив на вартість електричної енергії, яку виробляє ТЕЦ.
- (297) При цьому, за умови відсутності схожих дій між Відповідачами та наявності між ними «здорової» конкуренції, ціна вугілля могла б скластися нижчою, що, у свою чергу, могло призвести до зниження ціни електричної енергії, яку виробляє ТЕЦ.

6. ВПЛИВ УЗГОДЖЕНИХ ДІЙ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ВУГІЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

- (298) За інформацією Відповідачів, ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» протягом досліджуваного періоду постачали близько 70% всього енергетичного вугілля для потреб ТЕС та ТЕЦ.
- (299) Генеруючі компанії ТЕС та ТЕЦ (відповідачі), у свою чергу, протягом періоду, що досліджується, споживали понад 80% усього енергетичного вугілля, яке реалізовувалось на території України.
- (300) Отже, вчинення відповідачами дій, які полягають у **встановленні схожих цін на енергетичне вугілля, яке реалізовувалось та закуповувалось для потреб генеруючих компаній ТЕС та ТЕЦ**, фактично призвели до обмеження конкуренції серед вугледобувних підприємств України та трейдерів.
- (301) Такі обставини не стимулювали постачальників енергетичного вугілля до конкурентної боротьби за споживача та цінової конкуренції, що зазвичай призводить до зниження цін.
- (302) Самостійне встановлення учасниками ринку цін на товар сприяє конкуренції між суб'єктами господарювання та позитивно впливає на можливість споживачів обирати необхідні товари та послуги.
- (303) Отже, конкуренція між ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» повинна була відбуватися за збільшення продажу власних обсягів енергетичного вугілля, у тому числі за ціновим критерієм.
- (304) Вартість вугілля становить до 80% собівартості електричної енергії, виробленої тепловими електростанціями (ціна вуглецевого палива у складі вартості кінцевої продукції ТЕС становить до 80%, а ТЕЦ – 80 - 92%).
- (305) Отже, конкуренція між генеруючими компаніям ТЕС та ТЕЦ повинна була б відбуватися за купівлю енергетичного вугілля за найбільш економічно вигідними цінами та, як наслідок, за рахунок збільшення включення власних обсягів до графіка навантаження.
- (306) За даними ДП «Енергоринок», частки продажу електричної енергії до ОРЕ України виробниками, що працюють за ціновими заявками, у період серпня 2016 – червня 2019 року в загальному обсязі купівлі електричної енергії ДП «Енергоринок» становили:

Структура продажу електричної енергії до ОРЕ України виробниками, що працюють за ціновими заявками

Суб'єкт господарювання (виробник е/е, імпортер)	Частка у структурі продажу е/е до ДП «Енергоринок» (%)			
	2016 рік	2017 рік	2018 рік	січень - червень 2019 року
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	9,33	10,54	10,03	10,27
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	8,15	6,56	6,62	5,87

ПАТ «Центренерго»	6,21	3,97	5,36	5,42
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	5,77	5,92	5,34	5,33
ПАТ «Донбасенерго»	1,88	1,49	2,15	1,68
Всього	31,33	28,48	29,50	28,58

- (307) Наведені дані вказують на те, що протягом тривалого періоду (січень 2016 – червень 2019 року) частки виробників електричної енергії, що працюють за ціновими заявками, є сталими та не змінюються більше ніж на 2%.
- (308) Стала структура Оптового ринку електричної енергії протягом серпня 2016 – червня 2019 року підтверджує відсутність значної конкуренції серед виробників електричної енергії, що працюють за ціновими заявками та які, відповідно до Правил ОРЕ, повинні конкурувати між собою за збільшення обсягів виробництва та продажу електричної енергії.
- (309) Вчинення Відповідачами схожих дій щодо встановлення цін на енергетичне вугілля виключало цінову конкуренцію.
- (310) Отже, дії ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдинг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго», ПрАТ «Черкаське хімволокно», які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля на рівні, встановленому Міненерговугіллям, які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, є порушенням, передбаченим пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій.

7. АНАЛІЗ СИТУАЦІЇ НА РИНКУ ТОВАРУ, ЩО СПРОСТОВУЄ НАЯВНІСТЬ ОБ'ЄКТИВНИХ ПРИЧИН ДЛЯ ВЧИНЕННЯ СХОЖИХ ДІЙ

- (311) Компанія «Ernst & Young» здійснювала аналіз цін на енергетичне вугілля в Україні. Методологія аналізу враховувала принцип імпортного паритету виходячи з дослідження попиту і пропозиції та наявності імпорту енергетичного вугілля. Основним припущенням використаної методології було те, що за умови порівняно стійкого (нееластичного за ціною) попиту на внутрішньому ринку найбільший вплив на внутрішні ціни матиме ефективність вітчизняних видобувних підприємств та ціна імпорту. Припускалося, що підприємства не реалізують продукцію за ціною, нижчою від собівартості, а споживачі не придбають товар за ціною, вищою за ціну інших наявних на внутрішньому ринку альтернатив (наприклад, ціна імпортованого вугілля). Припускаючи, що на ціноутворення впливають ринкові механізми взаємодії попиту і пропозиції, за принципами економічної теорії рівноважна ціна за таких умов встановлювалась би на основі:
- (а) ціни останньої імпортної альтернативи, якщо попит не задовольняється внутрішнім виробництвом;
 - (б) собівартості останньої виробленої одиниці товару, якщо вона є нижчою за наявні імпортні альтернативи, за умови задоволення попиту внутрішнім виробництвом;
 - (в) ціни останньої доступної імпортної альтернативи, якщо вона є нижчою за собівартість внутрішнього виробництва, навіть за умови задоволення попиту внутрішнім виробництвом¹⁵.

¹⁵ <https://energo.dtek.com/ru/business/generation/vostokenergo/news-announcements/analiz-tsin-vugillia-ey/>

7.1. СОБІВАРТІСТЬ ВИДОБУТКУ ВУГІЛЛЯ

- (312) Відповідно до Методичних рекомендацій щодо прогнозування техніко-економічних показників діяльності вугледобувних підприємств для визначення обсягів державної підтримки на часткове покриття витрат із собівартості готової товарної вугільної продукції, затверджених наказом Міністерства енергетики та теплоенергетики від 13.06.2017 № 391, готова товарна вугільна продукція - готова вугільна продукція, видобута на вугледобувному підприємстві та/або перероблена на його замовлення та призначена для продажу.
- (313) Собівартість готової вугільної продукції - це повна собівартість готової вугільної продукції вугледобувного підприємства, яка охоплює виробничу собівартість, адміністративні витрати та витрати на збут продукції.
- (314) Виробнича собівартість готової вугільної продукції на шахтах (розрізах) складається з прямих і загальновиробничих витрат, пов'язаних із використанням у процесі видобутку вугілля та його збагачення (брикетування) на індивідуальних фабриках (установках) основних засобів, матеріалів, палива, електроенергії, праці та інших витрат. При переробці вугілля на збагачувальних (брикетних) фабриках як давальницької сировини - до витрат, пов'язаних із видобутком вугілля, додаються вартість послуг фабрик із переробки рядового вугілля та витрати з доставки (транспортування) його від шахти (розрізу) до фабрики.
- (315) До особливостей вугільної галузі відносять суттєву залежність результатів функціонування шахти від впливу природних факторів, монопродуктовий характер виробництва, постійне переміщення робочих місць та інші. Крім цього, до специфічних галузевих відмінностей належить структура собівартості видобутку вугілля, у якій 60% витрат відносять до умовно-постійних, які не залежать від обсягів видобутку вугілля.
- (316) Виробники вугілля також стикаються з витратами на відновлення земель й іншими зобов'язаннями, такими як збитки від просідання ґрунту. Це різниця між ціною продажу і змінними витратами, які забезпечують повне відшкодування витрат і стимулюють інвестиції. Без цього стимулу не було б інвестицій і зростання продуктивності; витрати (і ціни) були б вище, а споживачі були б в гірших умовах¹⁶.
- (317) На ціни закупівлі вітчизняного енергетичного вугілля впливає також вартість доставки: постачання вугілля може здійснюватись морським, залізничним, автомобільним транспортом, а також комбіновано (морським та залізничним, залізничним та автомобільним тощо).
- (318) Собівартість вітчизняного енергетичного вугілля (за інформацією суб'єктів господарювання, що здійснюють видобуток вугілля) наведена в додатку 19 до цього рішення.
- (319) За інформацією, наведеною в додатку 19, спостерігається суттєва відмінність собівартості енергетичного вугілля, яке видобувало кожне окреме вітчизняне вугледобувне підприємство. Разом із тим, із графіка, наведеного в додатку 19 до цього рішення, вбачається, що динаміка зміни собівартості видобутого вугілля у кожного підприємства різна.
- (320) При цьому різна собівартість вугілля окремих вугледобувних підприємств (за інформацією таких суб'єктів), наведена в додатку 19 до цього рішення, створювала умови для виникнення інтенсивної конкуренції між Відповідачами за право доступу до первинних енергетичних ресурсів за нижчими цінами.

¹⁶ Генеральний секретар EURACOAL Брайан Ріккетс в інтерв'ю інтернет-виданню delo.ua

- (321) Ціни закупівлі вітчизняного енергетичного вугілля високолетких марок Відповідачами – ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» – наведено в додатку 20 до цього рішення.
- (322) При цьому дії щодо встановлення ціни, за якими ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» закупували вітчизняне енергетичне вугілля високолетких марок, та динаміка їх змін, є схожими, що призвело до обмеження конкуренції серед вугледобувних підприємств України та трейдерів.
- (323) **Аналіз цін, наведених у додатках 19 та 20 до цього рішення, свідчать, що в період серпня 2016 – червня 2019 року собівартість виробництва вугілля та вартість його поставки для кожного окремого суб'єкта господарювання не впливали на ціни, за якими ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» закупували вугілля.**
- (324) **Отже, різна собівартість вітчизняного енергетичного вугілля спростовує наявність об'єктивних причин, які могли вплинути на комерційну поведінку постачальників енергетичного вугілля для потреб ГК ТЕС та ТЕЦ у частині встановлення схожих цін закупівлі та реалізації вугільної продукції.**

7.2. ЦІНИ НА ЕНЕРГЕТИЧНЕ ВУГІЛЛЯ ВІДПОВІДНО ДО БІРЖОВИХ КОТИРУВАНЬ

- (325) Важливим і досить достовірним джерелом інформації про рівень і динаміку цін на відповідні товари є біржові ціни.
- (326) Впровадження біржової форми торгівлі вугільною продукцією та ринкове формування ціни на вугілля передбачено підпунктом 139.1.1 пункту 139 розділу ІХ Національного плану дій на 2012 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 - 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», затвердженого Указом Президента України від 12.03.2012 № 187.
- (327) Перелік товарних бірж в Україні, на яких здійснюється торгівля вугільною продукцією, визначено відповідно до Конкурсних вимог щодо відбору товарних бірж (електронних біржових майданчиків) для організації та проведення електронних біржових торгів із купівлі-продажу вугільної продукції, затверджених наказом Мінекономрозвитку від 19 червня 2012 р. № 723, та оприлюднюється на офіційному вебсайті Міністерства економічного розвитку і торгівлі України.
- (328) До зазначеного переліку включено:
- Українська енергетична біржа;
 - ТОВ Українська універсальна біржа;
 - Товарна біржа «Катеринославська»;
 - Товарна біржа «ІННЕКС»¹⁷.
- (329) Найбільші обсяги продажу енергетичного вугілля відбувалися на Українській енергетичній біржі (ТБ «УЕБ»).
- (330) Торги вугіллям на Українській енергетичній біржі були призупинені наприкінці 2015 року через дефіцит вугілля і проблеми з його постачанням та були відновлені в липні 2017 року.
- (331) Після відновлення торгів у липні 2017 року в торгах на ТБ «УЕБ» брали участь (самостійно або через брокерів) ДП «Держвуглепостач» і ТОВ «ДТЕК Трейдінг» як продавці й АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго» і ПАТ «Центренерго» - як покупці.
- (332) **При цьому без участі Відповідачів на ТБ «УЕБ» не відбулося жодної сесії біржових торгів, отже, ціни, що сформувалися за результатом таких торгів, не можуть бути індикативом цін на енергетичне вугілля. Тобто, вчинення Відповідачами схожих**

¹⁷ [http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-](http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&title=PerelikTovarnikhBirzhNaYakikhZdiisniuietsiaTorgivliaVugilnoiProduktiieiu)

UA&title=PerelikTovarnikhBirzhNaYakikhZdiisniuietsiaTorgivliaVugilnoiProduktiieiu

дій під час проведення торгових сесій на ТБ «УЕБ» призвело до формування цін купівлі-продажу вугільної продукції не на ринкових засадах, а в умовах антиконкурених узгоджених дій.

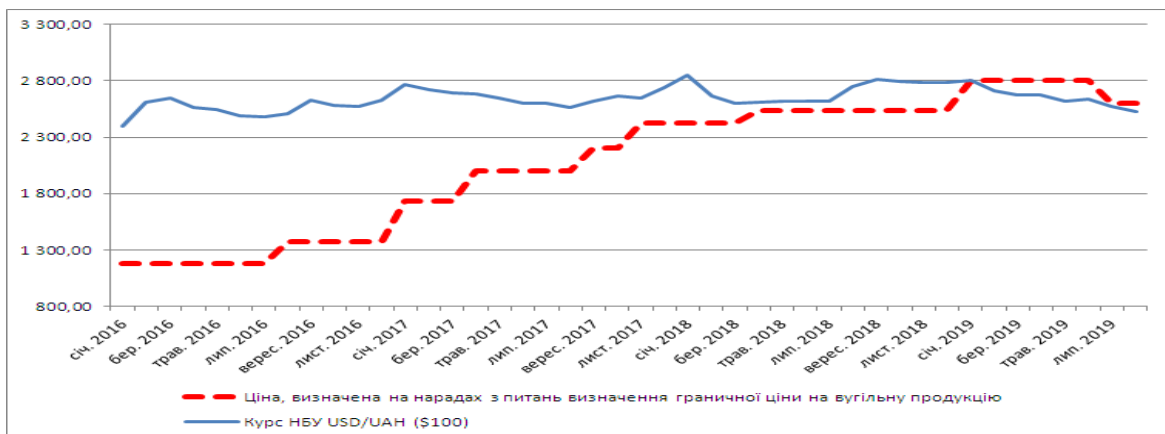
- (333) У вільній ринковій економіці рівноважна ціна зазвичай визначається змінними витратами (або довгостроковими граничними витратами, або грошовими витратами) кінцевого виробника, що необхідно для задоволення попиту. У випадку з Україною – це вартість імпортованого вугілля¹⁸.
- (334) Індексом, прийнятим на європейському ринку вугілля, є API2, який відображає вартість вугілля, що доставляється в порти АРА (Амстердам-Роттердам-Антверпен). API означає Індекс Всіх Публікацій, а API2 – це середнє значення щоденних оцінок цін IHS McCloskey Coal і Argus Media для вугілля стандартної якості (6 000 ккал / кг NAR – нетто при отриманні) для доставки в певні (швидкі) терміни в північно-західну Європу.
- (335) Відповідно до Порядку формування прогнозної оптової ринкової ціни електричної енергії, затвердженої постановою НКРЕКП від 03.03.2016 № 289, при формуванні ОРЦ враховується індикативна ціна вугілля, яка визначається на підставі середньої ринкової ціни на європейському ринку (на основі середніх індексів API2 на умовах CIF в основних портах Західної Європи Амстердам - Роттердам - Антверпен) за 12 місяців, що передують місяцю встановлення прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії, яка розраховується з урахуванням середньозваженого курсу на міжбанківському ринку. Для визначення ціни вугілля в Україні на основі середніх індексів API2 враховується вартість його транспортування до кінцевого споживача. Як вартість Порядком формування прогнозної оптової ринкової ціни електричної енергії передбачено врахування вартості фрахту з портів АРА до українських портів, а також вартість перевантаження вугілля.
- (336) Найбільш важливим елементом системи фінансової торгівлі є незалежний спотовий індекс, за яким розраховуються фінансові операції. Він повинен відображати вартість товару на поточному спотовому ринку, і ринок повинен бути впевнений у його цілісності й повинен підтримувати його ліквідність.
- (337) API2 відповідає цим вимогам для багатьох торговців вугіллям – це індекс, який найчастіше використовується.
- (338) Все більше й більше угод ґрунтується на вугільних індексах (особливо API2 і API4), і в 2016 році обсяги торгівлі вугільними деривативами були приблизно в 40 разів більше, ніж обсяги торгівлі реальним вугіллям в Європі (імовірно – цінних паперів на 6 млрд тонн вугілля, що торгуються на базі API2, проти 167 млн тонн реального імпорту в Європу). Мультиплікатор світової торгівлі вугіллям становить близько 7 млрд тонн через цінні папери проти одного млрд тонн фізичного обсягу.
- (339) У межах території України відсутні адміністративні бар'єри на вивезення чи ввезення енергетичного вугілля.
- (340) Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена однієї тонни вугільної продукції (грн/тонна без ПДВ) наведені у додатку 21 до цього рішення.
- (341) Аналіз цін спотового ринку в портах Амстердама, Роттердама, Антверпена (API2) та граничної ціни на вугільну продукцію, визначену на нарадах Міненерговугілля, наведених у додатку 21, свідчить, про те, що API2 та гранична ціни на вугільну продукцію формувались незалежно одна від одної, що підтверджується помітним відхиленням цінових треднів один від одного, різною спрямованістю коливань ціни та різною динамікою зміни ціни.

¹⁸ Генеральний секретар EURACOAL Брайан Ріккетс в інтерв'ю інтернет-виданню ICC Ukraine.

- (342) Отже, аналіз ціни API2 та граничної ціни на вугільну продукцію, визначену на нарадах Міненерговугілля, спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення схожих дій.

7.3. АНАЛІЗ КОЛИВАННЯ КУРСУ ВАЛЮТ ТА ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ

- (343) Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена однієї тонни енергетичного вугілля визначалися в USD.
- (344) Середньозважений курс Національного банку України USD/UAH (долар США / українська гривня) та його співвідношення із цінами, визначеними на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, відображено в таблиці:

- (345) Аналіз курсу USD/UAH та його співвідношення із цінами, визначеними на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення схожих дій.
- (346) При цьому податкове навантаження та митне регулювання є факторами, що діють однаково на всіх Відповідачів.
- (347) Враховуючи викладене, відсутня необхідність в окремому аналізі впливу зазначених факторів на рівень цін на енергетичне вугілля для потреб ТЕС та ТЕЦ.
- (348) Отже, аналіз ситуації спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення Відповідачами схожих дій, які призвели до обмеження конкуренції.

8. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧІВ ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (349) У відповідь на копії витягів із подання про попередні висновки від 04.05.2020 № 128-26.13/84-18/219-спр/кі у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 128-26.13/84-19, які були направлені листами Комітету:

Суб'єкт господарювання / Відповідач	Лист Комітету	
	Дата	№
ПАТ «Донбасенерго»	04.05.2020	128-26.13/01-6475
ДП «Держвуглепостач»	04.05.2020	128-26.13/01-6476
АТ «ДТЕК Дніпроенерго»	04.05.2020	128-26.13/01-6477
ТОВ «ДТЕК Енерго»	04.05.2020	128-26.13/01-6478
АТ «ДТЕК Західенерго»	04.05.2020	128-26.13/01-6479
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	04.05.2020	128-26.13/01-6480
ТОВ «ДТЕК Трейдінг»	04.05.2020	128-26.13/01-6481
ТОВ Фірма «Технова»	04.05.2020	128-26.13/01-6482

ДПЗД «Укрінтеренерго»	04.05.2020	128-26.13/01-6483
ПАТ «Центренерго»	04.05.2020	128-26.13/01-6484
ПрАТ «Черкаське Хімволокно»	04.05.2020	128-26.13/01-6485

- (350) На підставі статті 40 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пункту 16 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р), зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299, зі змінами та доповненнями, Відповідачі надали свої міркування та заперечення до подання про попередні висновки:

Суб'єкт господарювання / Відповідач	Лист Відповідача		Вхідний Комітету	
	Дата	№	Дата	№
ПАТ «Донбасенерго»	25.06.2020	01-1.3/01071	26.06.2020	8-01/654-кі
АТ «ДТЕК Дніпроенерго»	17.07.2020	21/07.20	20.07.2020	8-01/723-кі
АТ «ДТЕК Західенерго»	17.07.2020	2/07.20	20.07.2020	8-01/724-кі
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	17.07.2020	1/127-6	20.07.2020	8-01/722-кі
ТОВ «ДТЕК Трейдінг»	17.07.2020	01-07/6083	20.07.2020	8-01/721-кі
ТОВ Фірма «Технова»	17.07.2020	851	20.07.2020	8-01/9294
ПАТ «Центренерго»	25.06.2020	22/1273	30.06.2020	8-01/8315
ПрАТ «Черкаське Хімволокно»	17.07.2020	1324	20.07.2020	8-01/9297

- (351) Заперечення Відповідачів на подання про попередні висновки та їх спростування наведено в додатку 24 до цього рішення.
- (352) Крім того, під час проведення засідання Комітету з питань розгляду справи № 128-26.13/84-19, яке відбулось 29.04.2021, представником ТОВ «ДТЕК Трейдінг» надано презентаційні матеріали щодо додаткових заперечень до попередніх висновків у справі, які долучено до матеріалів справи.
- (353) Разом із тим на засіданні Комітету 29.04.2019 під час розгляду справи № 128-26.13/84-19 виявлено додаткові обставини.
- (354) З урахуванням додаткових пояснень, наданих ПАТ «Донбасенерго» і ТОВ Фірма «Технова», а саме:

зазначені товариства під час провадження господарської діяльності з виробництва електричної енергії споживають енергетичне вугілля виключно низьколетких марок «А» та «П» (антрацитова група), що обумовлено особливостями встановленого генеруючого обладнання, при тому, що на нарадах із визначення граничної ціни на вугільну продукцію обговорювались питання необхідності підвищення ціни українського вугілля газової групи (вугілля високолетких марок «Г», «Д», «ДГ» та ін); постачальники зазначених товариств не були присутні на нарадах із визначення граничної ціни на вугільну продукцію та, за твердженням ПАТ «Донбасенерго» і

ТОВ Фірма «Технова», здійснювали постачання енергетичного вугілля з тимчасово окупованих території та/або інших країн,

питання кваліфікації дій ПАТ «Донбасенерго» і ТОВ Фірма «Технова» потребує додаткового розслідування.

- (355) Враховуючи викладене, на засіданні Комітету було вирішено (пункт 2 протокольного рішення від 29.04.2021 № 24) виділити матеріали справи, а саме питання щодо наявності в діях ПАТ «Донбасенерго» і ТОВ Фірма «Технова» ознак порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення схожих дій, які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля на рівні, визначеному Міненерговугіллям, які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії та вугільному секторі, при тому, що аналіз ситуації на ринку енергетичного вугілля спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій, в окреме провадження для подальшого розслідування.

9. ОСТАТОЧНІ ВИСНОВКИ

- (356) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (357) Тобто, конкуренція може виникнути лише за умов, коли споживачі та суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями або покупцями, а жоден окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обігу товарів на ринку.
- (358) Відповідно до статті 42 Конституції України держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності, не допускається неправомірне обмеження конкуренції.
- (359) Згідно з частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними узгодженими діями вважається також вчинення суб'єктами господарювання схожих дій (бездіяльності) на ринку товару, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції в разі, якщо аналіз ситуації на ринку товару спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій (бездіяльності).
- (360) Узгоджені дії, що впливають на конкуренцію, можуть мати місце лише за умови, що всі сторони мають принаймні деяку свободу господарських рішень, перш ніж вдаватися до антиконкурентної поведінки. Якщо суб'єкту господарювання нав'язують певну ринкову поведінку, цей суб'єкт господарювання вже не має жодної можливості виявляти власні конкурентні ініціативи.
- (361) Дії Міненерговугілля щодо проведення нарад із питання визначення граничної ціни на вугільну продукцію є предметом розслідування у справі № 128-26.13/85-19 за ознаками вчинення Міністерством енергетики та вугільної промисловості України порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції», що полягало у створенні умов суб'єктам господарювання – учасникам ринку енергетичного вугілля для вчинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій.
- (362) Цінова конкуренція є однією з найпомітніших та найважливіших форм конкуренції, яка потребує захисту.

- (363) Будь-які узгоджені дії між суб'єктами господарювання, що мають прямий або непрямий вплив на ціноутворення, якщо між цими суб'єктами господарювання не було конкуренції, підпадають під дію статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (364) **Відповідачами у справі є суб'єкти господарювання, які постачають близько 70% всього енергетичного вугілля для потреб ТЕС та ТЕЦ, а також суб'єкти господарювання – виробники електричної енергії на теплових електростанціях та теплових електроцентралях, які споживають понад 95% всього енергетичного вугілля, що використовується для потреб ТЕС та ТЕЦ.**
- (365) За умови відсутності узгодженої поведінки між постачальниками енергетичного вугілля та виробниками електричної енергії схожі дії були б неможливі, про що свідчить Протокол наради з питання визначення граничної ціни на вугільну продукцію від 23.05.2019, згідно з яким Відповідач - ДП «Держвуглепостач» повідомило, що Відповідач – ПАТ «Центрэнерго» відмовилось купувати вугілля за граничною ціною, встановленою з 01.01.2019, і Міненерговугілля з 01.07.2019 рекомендувало знизити граничний рівень ціни однієї тонни вугільної продукції для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей до визначеної ціни.
- (366) Стаття 8 Закону України «Про захист економічної конкуренції» виключає зі сфери дії статті 6 зазначеного Закону певні угоди про постачання та використання товарів (так звані вертикальні угоди), цією статтею встановлено, що певні обмеження, які накладаються одним учасником на іншого, вважаються такими, що не порушують антимонопольне законодавство, а саме:
- (а) використання поставлених продавцем товарів чи товарів інших постачальників;
 - (б) придбання в інших суб'єктів господарювання або продаж іншим суб'єктам господарювання чи споживачам інших товарів;
 - (в) придбання товарів, які за своєю природою або згідно з торговими та іншими чесними звичаями у підприємницькій діяльності не належать до предмета угоди;
 - (г) формування цін або інших умов договору про продаж поставленого товару іншим суб'єктам господарювання чи споживачам.
- (367) Дозволяються і не потребують отримання дозволу органів Комітету вертикальні узгоджені дії суб'єктів господарювання, які відповідають положенням Типових вимог до вертикальних узгоджених дій суб'єктів господарювання стосовно постачання та використання товарів, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 12.10.2017 № 10-рп, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 09.11.2017 за № 1364/31232 (із змінами) (далі – Типові вимоги)¹⁹.
- (368) Однак, якщо такі обмеження призводять до суттєвого звуження конкуренції на всьому ринку чи в значній його частині (у тому числі до монополізації відповідних ринків), обмежують доступ на ринок інших суб'єктів господарювання або призводять до економічно необґрунтованого підвищення цін або дефіциту товарів, то такі вертикальні узгоджені дії оцінюються як порушення.
- (369) Водночас, незалежно від розміру часток учасників, загальний дозвіл Типових вимог не поширюється на вертикальні узгоджені дії, що містять жорсткі вертикальні обмеження,

¹⁹ Затверджені на виконання Україною зобов'язання за частиною третьою статті 256 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Співтовариством (зобов'язання протягом 3 років після набрання Угодою чинності імплементувати в національне законодавство статті 1, 2, 3, 4, 6, 7 та 8 Регламенту Комісії (ЄС) № 330/2010 від 20 квітня 2010 року про застосування статті 101(3) Договору про функціонування Європейського Союзу до категорій вертикальних угод та узгоджених дій).

до яких належать положення, що, зокрема, прямо або непрямо встановлюють фіксовану чи мінімальну ціну перепродажу покупцем контрактного товару²⁰.

- (370) Частина друга статті 8 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначає умови, за яких винятки із заборони, встановлені частиною першою цієї статті, втрачають чинність. Для доведення факту порушення норм частин першої та другої статті 8 необхідна наявність таких чинників:
- (а) конкуренція на ринку або у значній його частині має обмежуватися «суттєво», зокрема, шляхом монополізації відповідних ринків;
 - (б) мають бути наявними обмеження, бар'єри входу на відповідний ринок для інших суб'єктів господарювання;
 - (в) має місце економічно необґрунтоване підвищення цін або дефіцит товарів.
- (371) Якщо вертикальна угода не призводить до набуття домінуючого становища суб'єктів господарювання на ринку, значить конкуренція на цьому ринку й так вже є суттєво обмеженою.
- (372) Система обмежувальних угод, яка охоплює 30% ринку генерації електричної енергії, може цілком обґрунтовано вважатися суттєвим обмеженням конкуренції.
- (373) **Частка ТЕС та ТЕЦ на ринку генерації електричної енергії в період протягом серпня 2016 – червня 2019 року перевищувала 30%.**
- (374) Умови доступу до ринку енергетичного вугілля суттєво впливали на можливість генеруючих компаній теплоелектростанцій конкурувати між собою на ОПЕ України, оскільки структура та вартість палива суттєво впливала на включення енергоблоків ТЕС до графіка навантаження, що формувався ДП «Енергоринок».
- (375) Менша вартість палива збільшувала вірогідність потрапляння до графіка навантаження і збільшення відпуску електроенергії, а також можливість надання послуг із маневреності.
- (376) Крім того, вартість вугілля суттєво впливала на вартість електричної енергії, відпущеної ТЕЦ, тариф для яких встановлювався за методом «витрати +» (а частка вугілля становила понад 80% у витратах).
- (377) Електрична енергія на Оптовому ринку електричної енергії України в період серпня 2016 – червня 2019 року продавалася за цінами, визначеними відповідно до Правил ОПЕ, які затверджувались НКРЕКП з урахуванням розміру прогнозної оптової ринкової ціни (далі – ОРЦ).
- (378) Відповідно до Правил ОПЕ, ОРЦ визначалась як середньозважена величина вартості закупівлі електричної енергії від усіх виробників, що продають електричну енергію в ОПЕ України, витрат на диспетчеризацію та утримання магістральних і міждержавних електромереж, витрат на забезпечення функціонування ОПЕ та додаткових загальнодержавних витрат.
- (379) Прогнозована оптова ринкова ціна формувалася НКРЕКП, зокрема, на основі прогнозного балансу електричної енергії ОЕС України, затвердженого центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, прогнозних обсягів відпуску електричної енергії в ОПЕ та **прогносної структури палива** теплових електростанцій на відповідний період, розрахованих центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику в електроенергетичному комплексі, відповідно до прогнозного балансу електричної енергії ОЕС України.

²⁰http://www.amc.gov.ua/amku/doccatalog/document?id=147766&schema=main&fbclid=IwAR22xLFE8D3eLaqIL0FMLfjETKpsuZ_dNynfeZf-0nRTGz7nZy3uiTjf-fl

- (380) Динаміка зміни граничного рівня цін на вугільну продукцію для потреб ТЕС та ТЕЦ, що встановлювалися на нарадах Міненерговугілля, та її вплив на прогнозовану оптову ринкову ціну електричної енергії зазначена в додатку 22 до цього рішення.
- (381) Розміри коефіцієнтів кореляції між рядами «Прогнозована оптова ринкова ціна» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» наведено в додатку 23 до цього рішення.
- (382) Значення коефіцієнтів кореляції граничних цін, які встановлювало Міненерговугілля, та Прогнозованої ОРЦ, становить 0,823.
- (383) **Такі коефіцієнти кореляції свідчать про взаємозв'язок цін, встановлених на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, та прогнозованої ОРЦ, яка підлягала державному регулюванню.**
- (384) Стала структура Оптового ринку електричної енергії протягом 2016 – 2018 років та січня – серпня 2019 року підтверджує відсутність значної конкуренції серед виробників електричної енергії, що працюють за ціновими заявками, та які відповідно до Правил ОРЕ повинні конкурувати між собою за збільшення обсягів виробництва та продажу електричної енергії.
- (385) **Отже, дії ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно», які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля на рівні, визначеному Міненерговугіллям, що призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, при тому, що аналіз ситуації на ринку енергетичного вугілля спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій, є схожими діями.**
- (386) **Такі схожі дії ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно» є порушенням пункту 1 статті 50 та частини третьої статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції».**
- (387) У той же час за результатами розгляду справи було встановлено, що ТОВ «ДТЕК Енерго», незважаючи на наявність відносин контролю з ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго» і ТОВ «ДТЕК Східенерго», у період серпня 2016 – червня 2019 років:
- (а) не здійснювало діяльності з постачання енергетичного вугілля для потреб генеруючих компаній ТЕС та ТЕЦ;
 - (б) не здійснювало діяльності з купівлі енергетичного вугілля для потреб генеруючих компаній ТЕС та ТЕЦ;
 - (в) не здійснювало діяльності з виробництва електричної енергії на теплових електростанціях та теплових електроцентралях.
- (388) При цьому в ході розгляду справи не було виявлено доказів, які б свідчили про отримання ТОВ «ДТЕК Енерго» конкурентних переваг на ринках генерації електричної енергії чи оптової торгівлі енергетичним вугіллям та/або іншої вигоди внаслідок вчинення компаніями, що входять до складу «ДТЕК» (у складі ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго» і ТОВ «ДТЕК Східенерго»), схожих дій, які є предметом розгляду вказаної справи.
- (389) Отже, у ході розгляду справи не було виявлено доказів, які б у своїй сукупності свідчили про порушення ТОВ «ДТЕК Енерго» законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення схожих дій, які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей на рівні, встановленому Міненерговугіллям.

- (390) Отже, **вчинення ТОВ «ДТЕК Енерго» порушення**, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення разом із ТОВ «ДТЕК Трейдинг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго» і ТОВ «ДТЕК Східенерго» схожих дій, які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей на рівні, визначеному Міненерговугіллям, **не доведено**.
- (391) ДПЗД «Укрінтеренерго» брало участь у нараді з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, яка відбулась 27.12.2016, тобто після постачання енергетичного вугілля низьколетких марок для потреб ПАТ «Центренерго» у січні – лютому 2016 року.
- (392) Протягом 2017 – 2018 років та січня – серпня 2019 року підприємство не здійснювало діяльності з придбання енергетичного вугілля.
- (393) Отже, у ході розгляду справи не було виявлено доказів, які б у своїй сукупності свідчили про порушення ДПЗД «Укрінтеренерго» законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення схожих дій, які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей, на рівні встановленому Міненерговугіллям.
- (394) Отже, **вчинення ДПЗД «Укрінтеренерго» порушення**, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення схожих дій, які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей, на рівні, визначеному Міненерговугіллям, **не доведено**.
- (395) Відповідно до абзацу шостого статті 49 Закону України «Про захист економічної конкуренції» розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції підлягає закриттю без прийняття рішення по суті, якщо не доведено вчинення порушення.
- (396) Щодо дій відповідачів ПАТ «Донбасенерго» і ТОВ Фірма «Технова», як свідчить додаткова інформація, отримана Комітетом під час розгляду справи № 128-26.13/84-19 на засіданні Комітету 29.04.2021, ПАТ «Донбасенерго» і ТОВ Фірма «Технова» із другого кварталу 2017 року здійснювали закупівлю виключно імпортного антрацитового вугілля марок «А» та «П» за базовими цінами, які розраховані здебільшого для калорійності 6 000 Ккал/кг, у той час як Міненерговугілля на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію рекомендувало встановити певні ціни для українського вугілля газової групи із середньою калорійністю 5 200 Ккал.
- (397) Крім того, як вбачається з матеріалів справи, компанії – постачальники вугілля антрацитових марок, які постачали вугілля протягом досліджуваного періоду ПАТ «Донбасенерго» і ТОВ Фірма «Технова», жодного разу не були присутні на нарадах із питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, які проводило Міненерговугілля.
- (398) Також на дату прийняття цього рішення в Комітеті відсутні докази пов'язаності таких суб'єктів господарювання (постачальників енергетичного вугілля) із ПАТ «Донбасенерго» і ТОВ Фірма «Технова».
- (399) Відповідно до пункту 2 протоколу засідання Антимонопольного комітету України від 29.04.2021 № 24 вирішено: «Виділити матеріали справи № 128-26.13/84-19, які стосуються діяльності публічного акціонерного товариства «Донбасенерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 23343582, м. Київ) для окремого розгляду.

Виділити матеріали справи № 128-26.13/84-19, які стосуються діяльності товариства з обмеженою відповідальністю Фірма «Технова» (ідентифікаційний код юридичної особи 24100060, м. Київ) для окремого розгляду».

10. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФІВ

- (400) Відповідно до частини другої статті 52 Закону, за порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (401) Відповідно до інформації, наданої ДП «Держвуглепостач», чистий дохід товариства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 році становив 228 648 000 (двісті двадцять вісім мільйонів шістсот сорок вісім тисяч) гривень.
- (402) Відповідно до інформації, наданої ТОВ «ДТЕК Трейдинг», чистий дохід товариства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 році становив 16 344 833 000 (шістнадцять мільярдів триста сорок чотири мільйони вісімсот тридцять три тисячі) гривень.
- (403) Відповідно до інформації, наданої АТ «ДТЕК Дніпроенерго», чистий дохід товариства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 році становив 12 547 339 000 (дванадцять мільярдів п'ятсот сорок сім мільйонів триста тридцять дев'ять тисяч) гривень.
- (404) Відповідно до інформації, наданої АТ «ДТЕК Західенерго», чистий дохід товариства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 році становив 17 296 976 000 (сімнадцять мільярдів двісті дев'яносто шість мільйонів дев'ятсот сімдесят шість тисяч) гривень.
- (405) Відповідно до інформації, наданої ТОВ «ДТЕК Східенерго», чистий дохід товариства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 році становив 9 105 033 000 (дев'ять мільярдів сто п'ять мільйонів тридцять три тисячі) гривень.
- (406) Відповідно до інформації, наданої ПАТ «Центренерго», чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 році становив 20 583 753 000 (двадцять мільярдів п'ятсот вісімдесят три мільйони сімсот п'ятдесят три тисячі) гривень.
- (407) Відповідно до інформації, наданої ПрАТ «Черкаське хімволокно», чистий дохід товариства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2020 році становив 1 441 745 000 (один мільярд чотиріста сорок один мільйон сімсот сорок п'ять тисяч) гривень.
- (408) Визнаючи розмір штрафів, Комітет бере до уваги, що законодавство про захист економічної конкуренції не ставить застосування передбаченої ним відповідальності за порушення цього законодавства у залежність від наявності в суб'єкта господарювання вини в будь-якій формі.
- (409) При визначенні розміру штрафів Комітет врахував тривалість порушення: протягом серпня 2016 – червня 2019 року.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України

6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що державне підприємство «Держвуглепостач» (ідентифікаційний код 40225511, м. Київ), товариство з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Трейдінг» (ідентифікаційний код 36511938, м. Київ), акціонерне товариство «ДТЕК Дніпроенерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 00130872, м. Запоріжжя), акціонерне товариство «ДТЕК Західенерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 23269555, м. Львів), товариство з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Східенерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 31831942, м. Курахове), публічне акціонерне товариство «Центренерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 22927045, м. Київ) та приватне акціонерне товариство «Черкаське хімволокно» (ідентифікаційний код юридичної особи 00204033, м. Черкаси) вчинили порушення, передбачене пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення схожих дій, які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля на рівні, визначеному Міненерговугіллям, які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, при тому, що аналіз ситуації на ринку енергетичного вугілля спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.
2. На підставі частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення, накладити штраф на:
 - 2.1. Державне підприємство «Держвуглепостач» (ідентифікаційний код юридичної особи 40225511, м. Київ) у розмірі 2 286 480 (два мільйони двісті вісімдесят шість тисяч чотириста вісімдесят) гривень.
 - 2.2. Товариство з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Трейдінг» (ідентифікаційний код юридичної особи 36511938, м. Київ) у розмірі 163 448 330 (сто шістьдесят три мільйони чотириста сорок вісім тисяч триста тридцять) гривень.
 - 2.3. Акціонерне товариство «ДТЕК Дніпроенерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 00130872, м. Запоріжжя) у розмірі 125 473 390 (сто двадцять п'ять мільйонів чотириста сімдесят три тисячі триста дев'яносто) гривень.
 - 2.4. Акціонерне товариство «ДТЕК Західенерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 23269555, м. Львів) у розмірі 172 969 760 (сто сімдесят два мільйони дев'ятсот шістьдесят дев'ять тисяч сімсот шістьдесят) гривень.
 - 2.5. Товариство з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Східенерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 31831942, м. Курахове) у розмірі 91 050 330 (дев'яносто один мільйон п'ятдесят тисяч триста тридцять) гривень.
 - 2.6. Публічне акціонерне товариство «Центренерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 22927045, м. Київ) у розмірі 205 837 530 (двісті п'ять мільйонів вісімсот тридцять сім тисяч п'ятсот тридцять) гривень.
 - 2.7. Приватне акціонерне товариство «Черкаське хімволокно» (ідентифікаційний код юридичної особи 00204033, м. Черкаси) у розмірі 14 417 450 (чотирнадцять мільйонів чотириста сімнадцять тисяч чотириста п'ятдесят) гривень.
3. Закрити провадження у справі № 128-26.13/84-19 у частині товариства з обмеженою відповідальністю «ДТЕК Енерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 34225325, м. Київ).

4. Закрити провадження у справі № 128-26.13/84-19 у частині державного підприємства зовнішньоекономічної діяльності «Укрінтеренерго» (ідентифікаційний код юридичної особи 19480600, м. Київ).

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня оплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

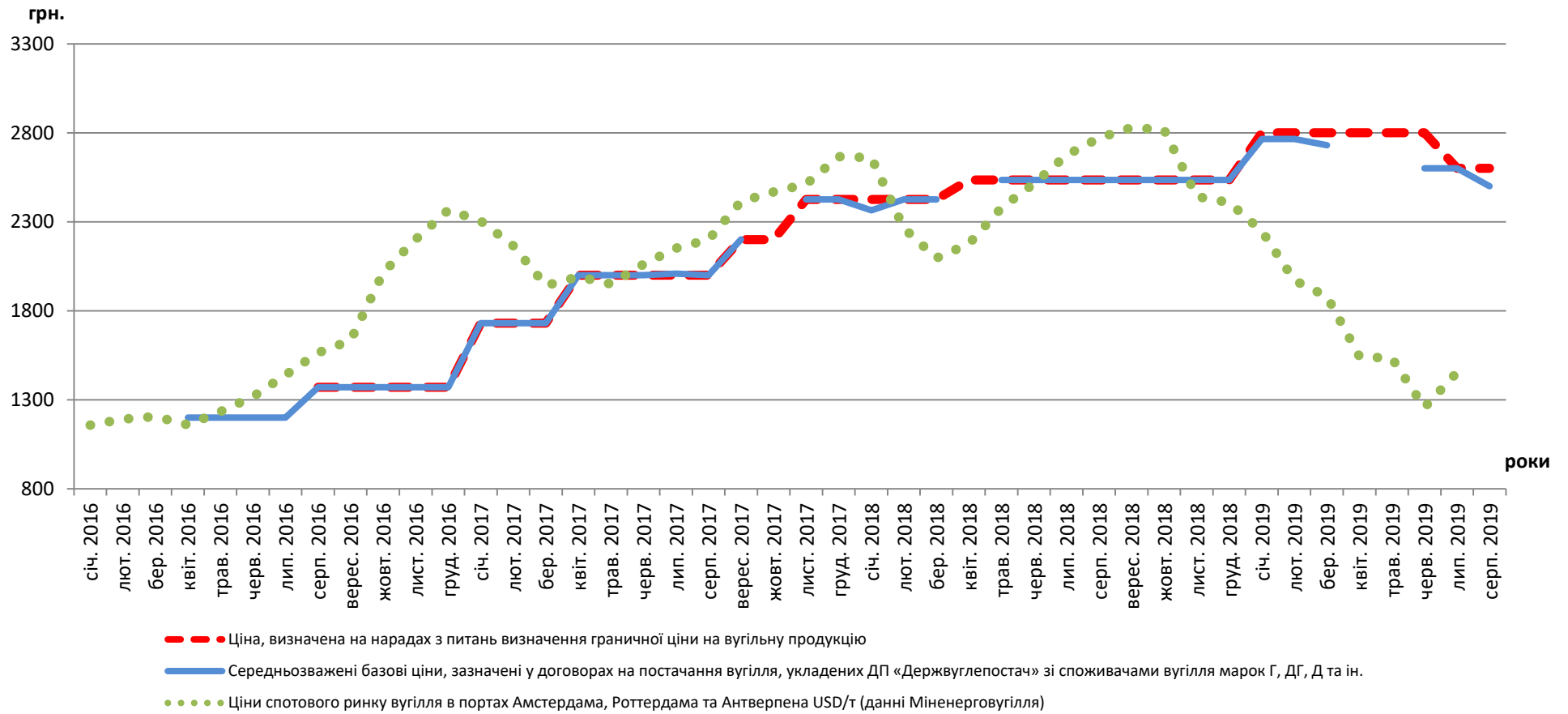
Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

О. ПІЩАНСЬКА

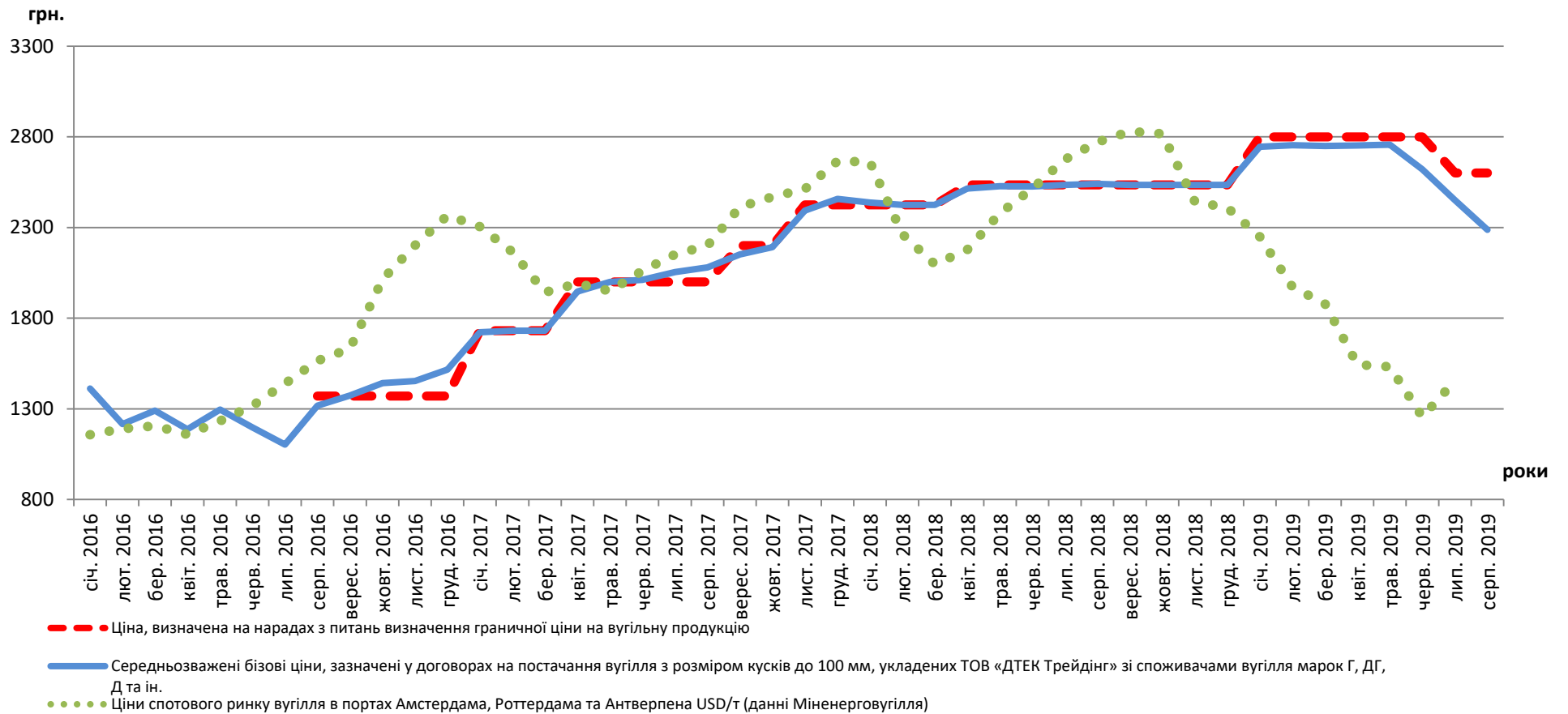
Додаток 1
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

Середньозважена базова ціна продажу енергетичного вугілля марок Г, ДГ, Д та ін., зазначена у специфікаціях до договорів, укладених ДП «Держвуглепостач» з покупцями ГК ТЕС та ТЕЦ

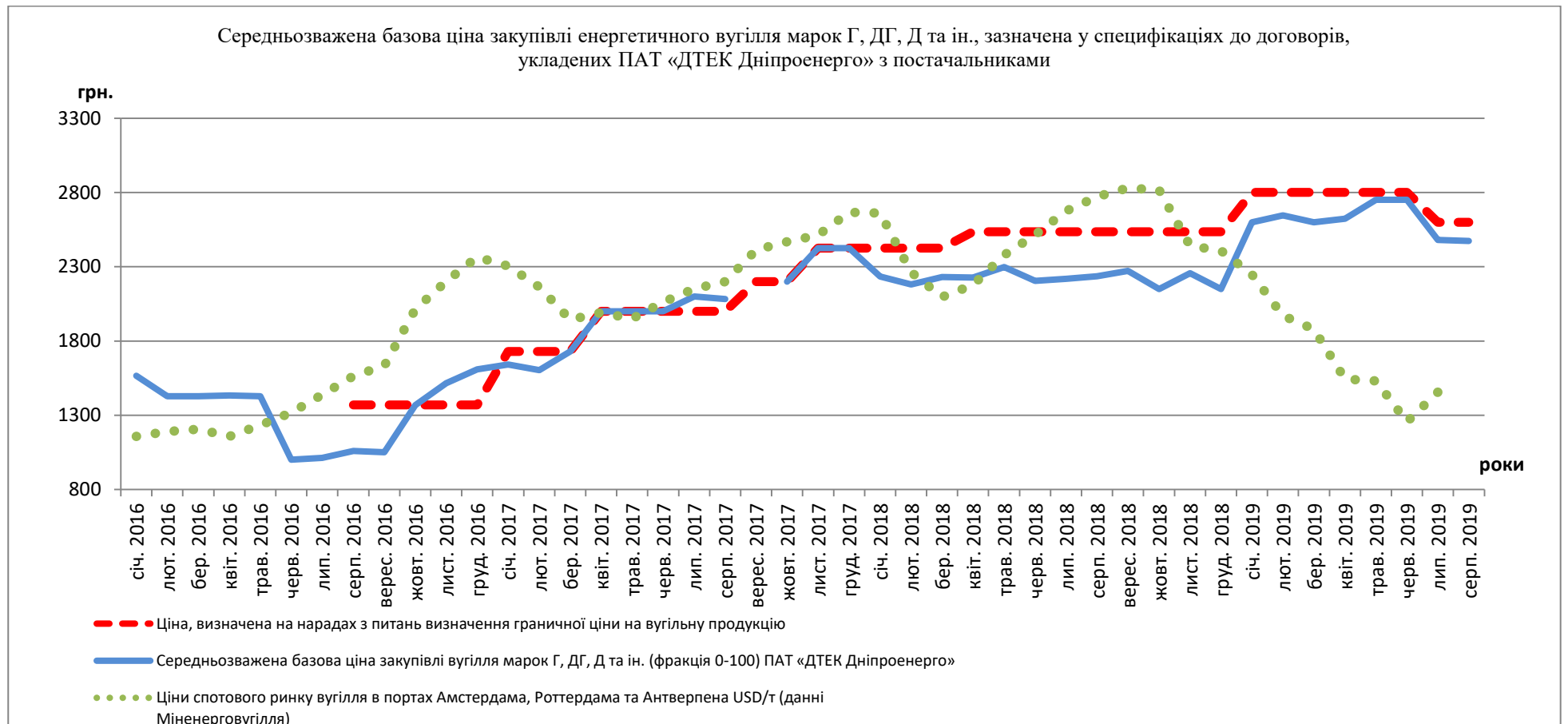

Додаток 2
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

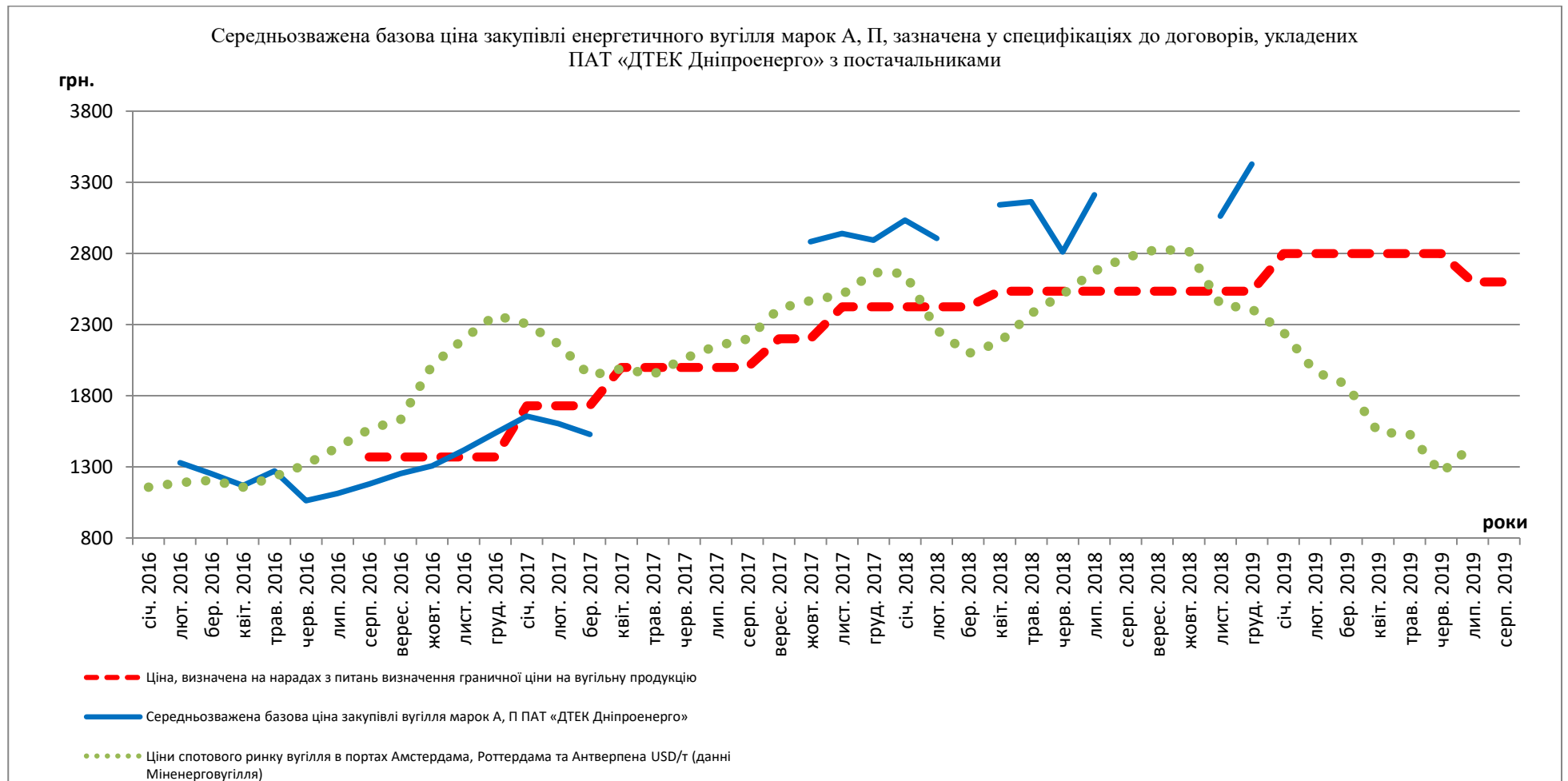
Середньозважена базова ціна продажу енергетичного вугілля марок Г, ДГ, Д та ін., зазначена у специфікаціях до договорів, укладених ТОВ «ДТЕК Трейдинг» з покупцями ГК ТЕС та ТЕЦ

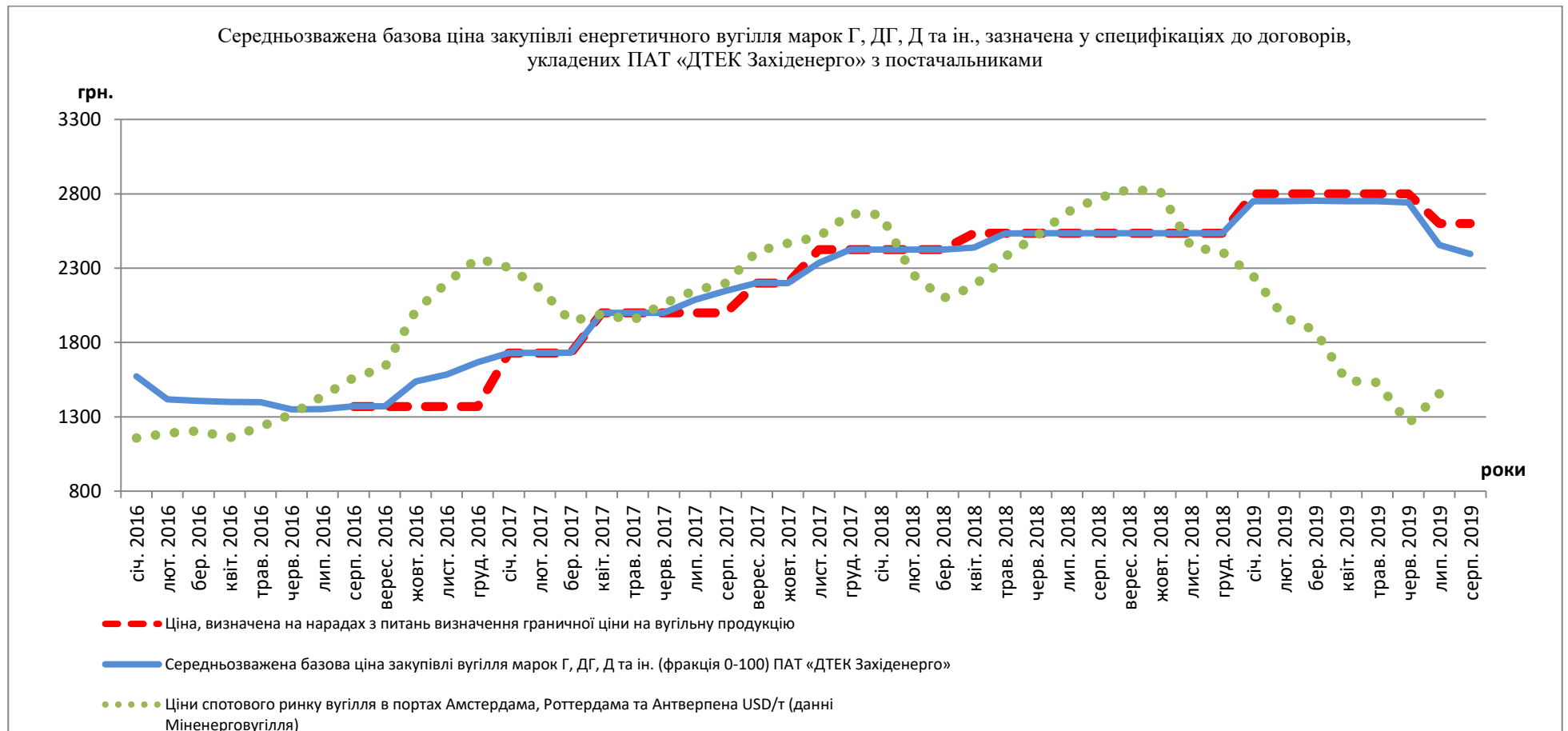
Додаток 3
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

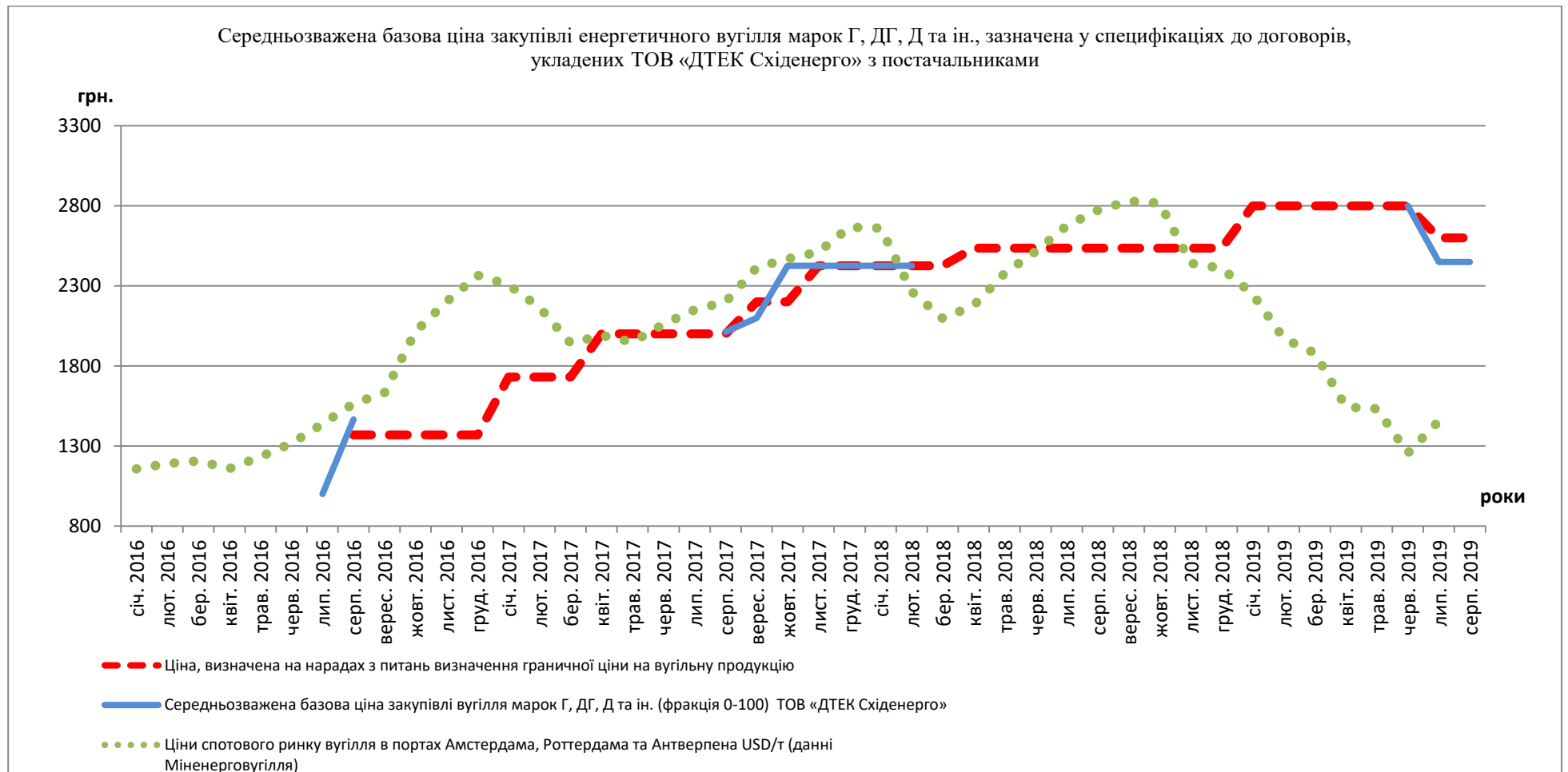
Додаток 4
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

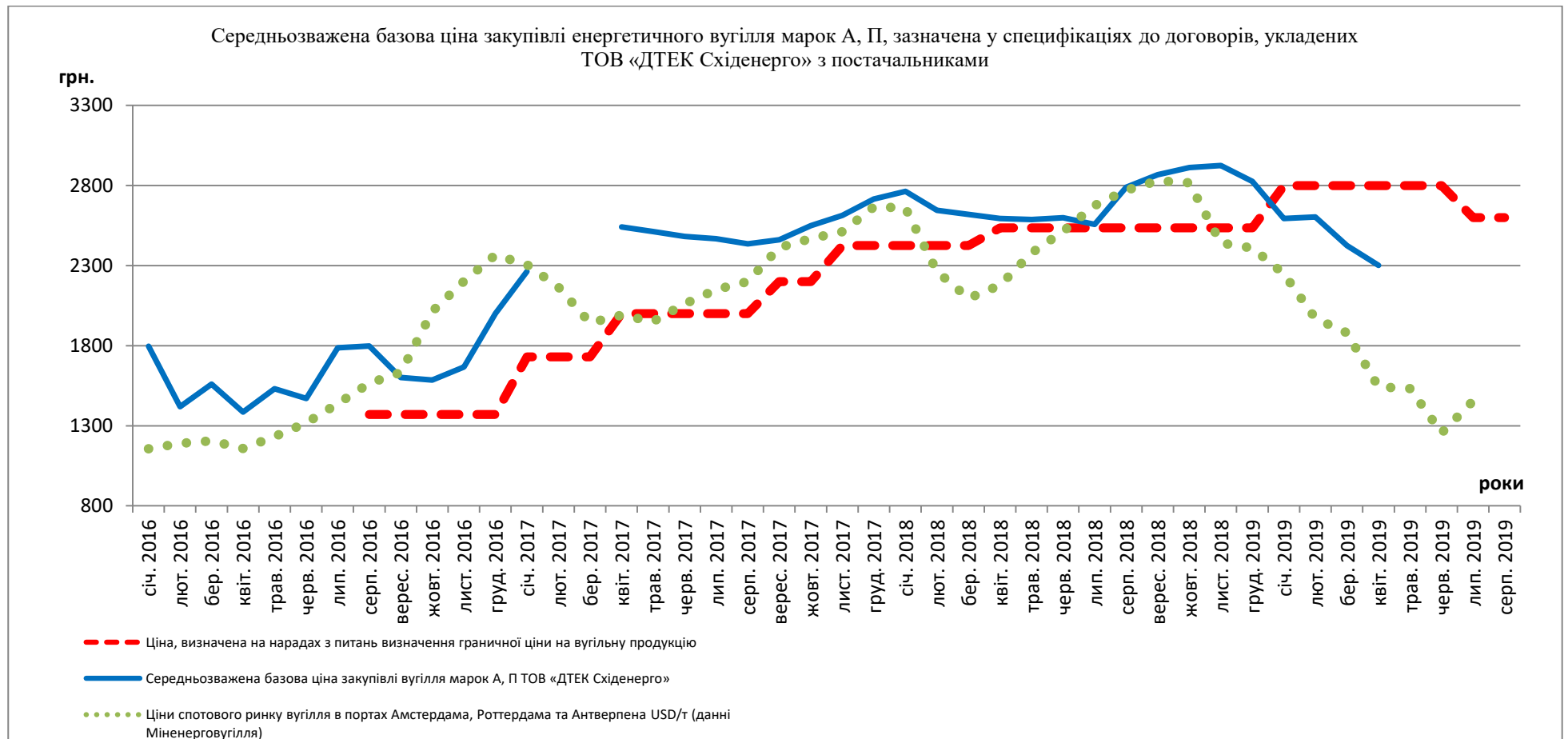
Додаток 5
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

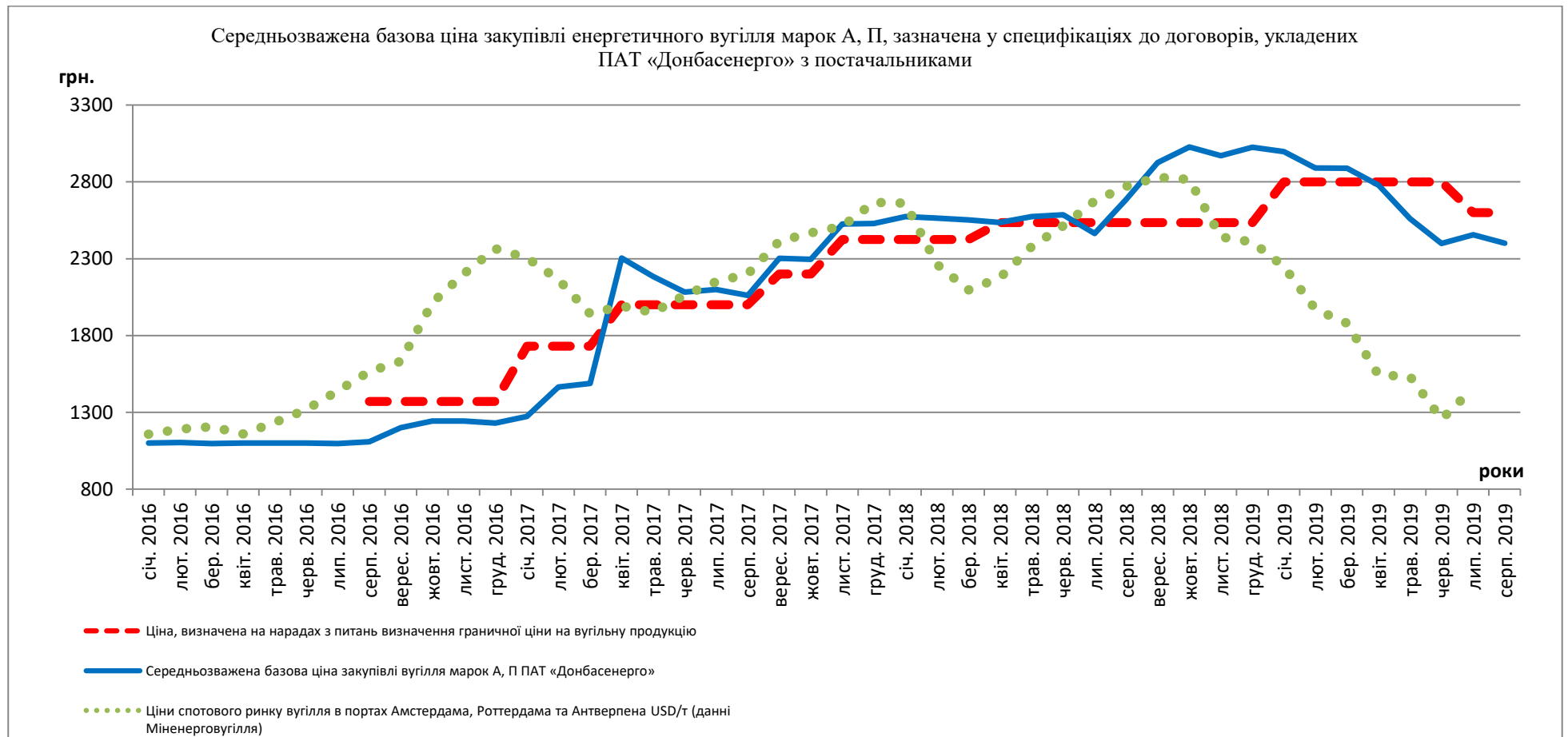
Додаток 6
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

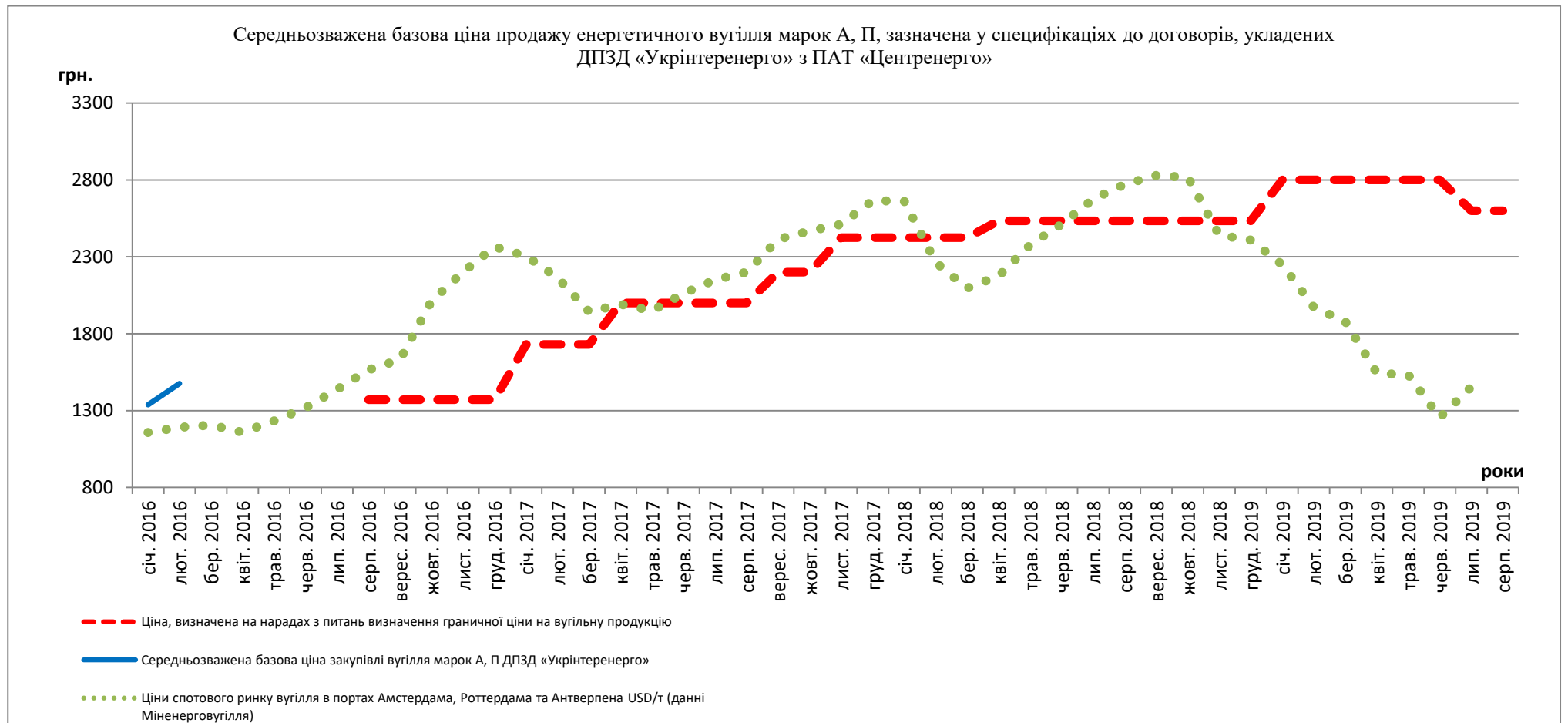
Додаток 7
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

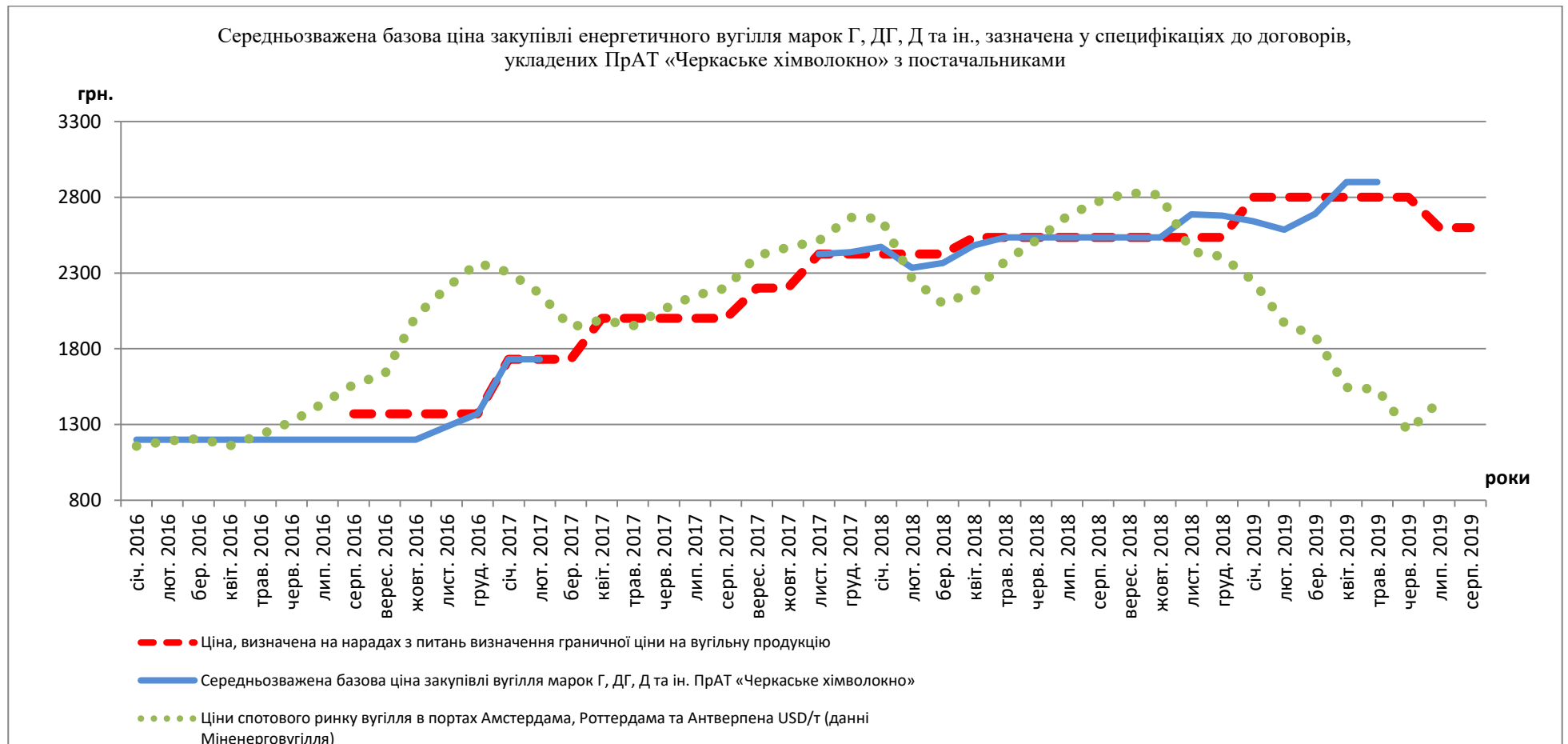
Додаток 8
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

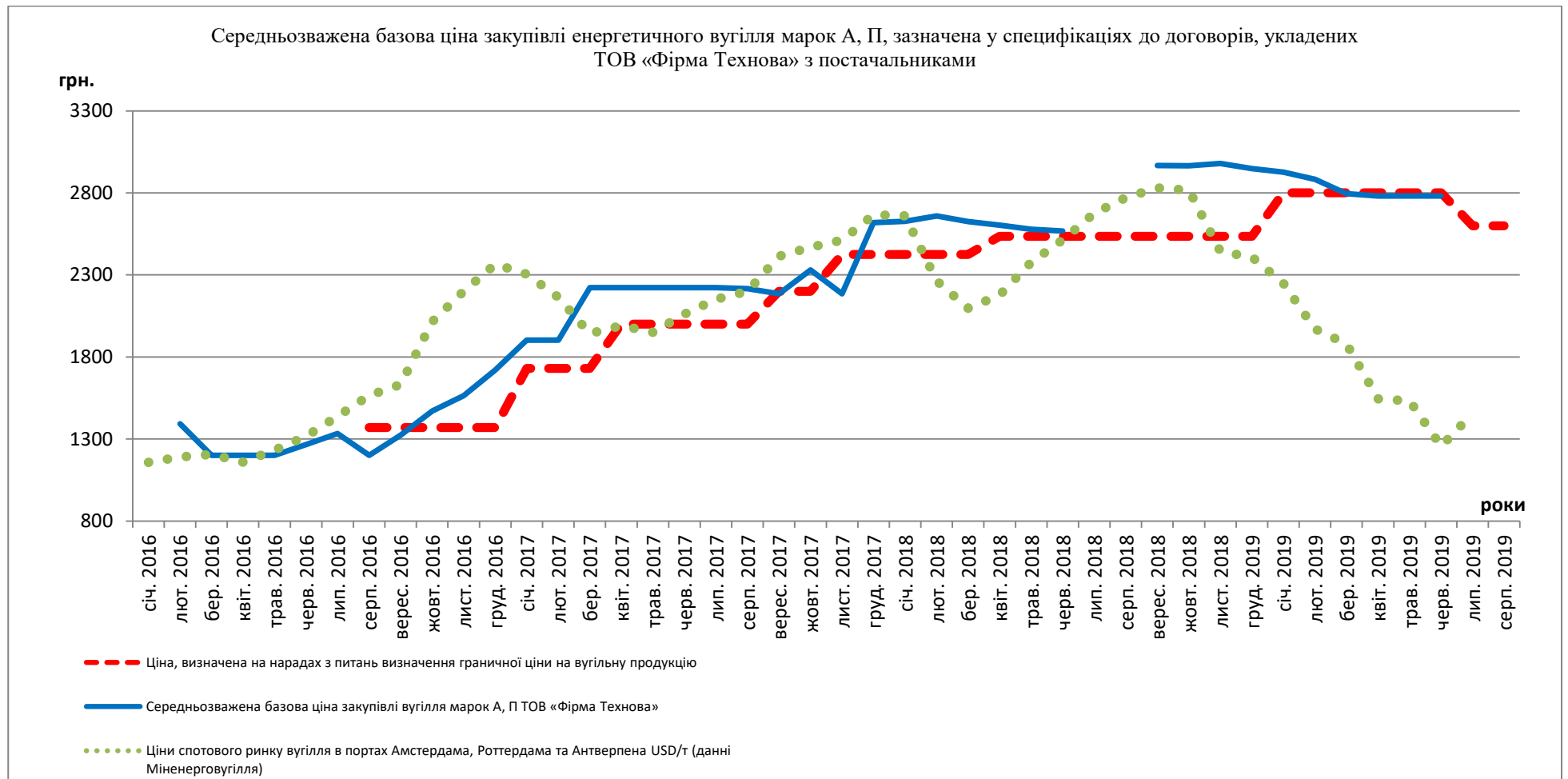
Додаток 9
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

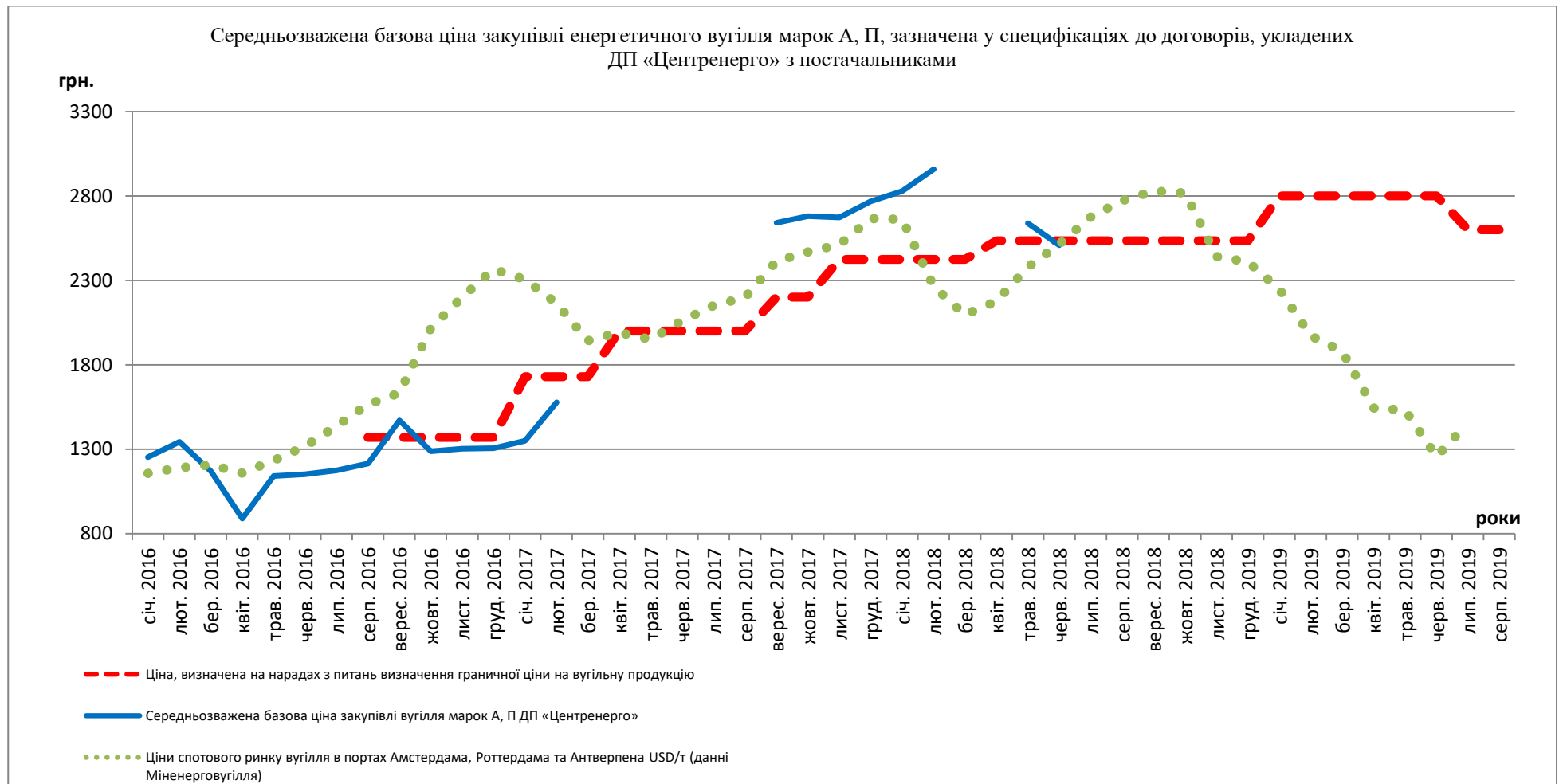
Додаток 10
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

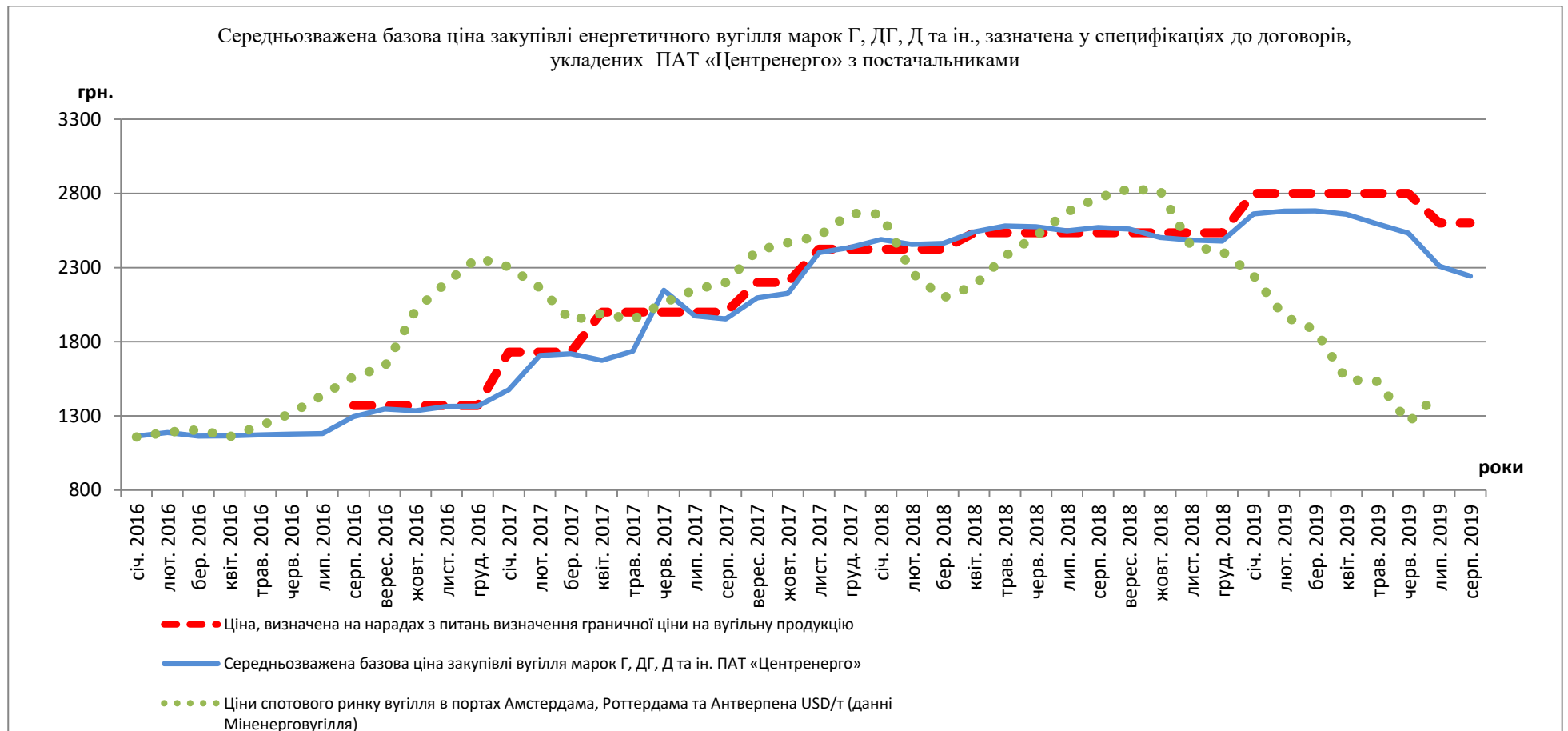
Додаток 11
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

Додаток 12
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

Додаток 13
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

Додаток 14
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04.2021
№ 236-р

Коефіцієнт кореляції між рядами "Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію", «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених ДП «Держвуглепостач» зі споживачами вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.» та «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля з фракцією до 100 мм, укладених ТОВ «ДТЕК "Трейдінг» зі споживачами вугілля марок Г, ДГ, Д та ін.»

	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію	Середньозважені базові ціни продажу вугілля ДП «Держвуглепостач»	Середньозважені базові ціни продажу вугілля ТОВ «ДТЕК "Трейдінг»
Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію		0,998	0,991
Середньозважені базові ціни продажу вугілля ДП «Держвуглепостач»	0,998		0,993
Середньозважені базові ціни продажу вугілля ТОВ «ДТЕК "Трейдінг»	0,991	0,993	

Додаток 15
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04.2021
№ 236-р

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін. за період січень 2016 року – серпень 2019 року.

Підприємство	ПА «ДТЕК Дніпроенерго»	ПАТ «ДТЕК Західенерго»	ТОВ «ДТЕК Східенерго»	ПАТ «Центренерго»	ПрАТ «Черкаське хімволокно»	Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»		0,9583	0,9581	0,9174	0,9489	0,4148
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	0,9583		0,9698	0,9808	0,9883	0,5141
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	0,9581	0,9698		0,9545	0,9761	0,2995
ПАТ «Центренерго»	0,9174	0,9808	0,9545		0,9860	0,5766
ПрАТ «Черкаське хімволокно»	0,9489	0,9883	0,9761	0,9860		0,6307
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,4148	0,5141	0,2995	0,5766	0,6307	

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін. за період січень 2016 року – грудень 2018 року.

Підприємство	ПА «ДТЕК Дніпроенерго»	ПАТ «ДТЕК Західенерго»	ТОВ «ДТЕК Східенерго»	ПАТ «Центренерго»	ПрАТ «Черкаське хімволокно»	Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»		0,9465	0,9497	0,9136	0,9422	0,7925
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	0,9465		0,9578	0,9820	0,9901	0,8503
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	0,9497	0,9578		0,9511	0,9729	0,9367
ПАТ «Центренерго»	0,9136	0,9820	0,9511		0,9889	0,8424
ПрАТ «Черкаське хімволокно»	0,9422	0,9901	0,9729	0,9889		0,8430
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,7925	0,8503	0,9367	0,8424	0,8430	

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін. за період січень 2019 року – серпень 2019 року.

Підприємство	ПА «ДТЕК Дніпроенерго»	ПАТ «ДТЕК Західенерго»	ТОВ «ДТЕК Східенерго»	ПАТ «Центренерго»	ПрАТ «Черкаське хімволокно»	Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»		0,8081	0,8812	0,6335	0,5414	-0,2734
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	0,8081		0,9907	0,9625	-0,2627	0,3297
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	0,8812	0,9907		0,9432	н/д	0,2048
ПАТ «Центренерго»	0,6335	0,9625	0,9432		-0,6989	0,5846
ПрАТ «Черкаське хімволокно»	0,5414	-0,2627	н/д	-0,6989		-0,8888
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	-0,2734	0,3297	0,2048	0,5846	-0,8888	

Додаток 16
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04.2021
№ 236-р

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля низьколетких марок А, П за період січень 2016 року – серпень 2019 року.

Підприємство	ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	ТОВ «ТЕК Східенерго»	ПАТ «Донбасенерго»	ТОВ «Фірма Технова»	ПАТ «Центренерго»	Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»		0,9521	0,9828	0,9428	0,9794	0,8052
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	0,9521		0,925	0,9353	0,933	0,8307
ПАТ «Донбасенерго»	0,9828	0,925		0,962	0,9784	0,5948
ТОВ «Фірма Технова»	0,9428	0,9353	0,962		0,9423	0,5952
ПАТ «Центренерго»	0,9794	0,933	0,9784	0,9423		0,7894
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,8052	0,8307	0,5948	0,5952	0,7894	

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля низьколетких марок А, П за період січень 2016 року – грудень 2018 року.

Підприємство	ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	ТОВ «ТЕК Східенерго»	ПАТ «Донбасенерго»	ТОВ «Фірма Технова»	ПАТ «Центренерго»	Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»		0,9521	0,9828	0,9428	0,9794	0,8052
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	0,9521		0,9560	0,9662	0,9330	0,8607
ПАТ «Донбасенерго»	0,9828	0,9560		0,9592	0,9837	0,8087
ТОВ «Фірма Технова»	0,9428	0,9662	0,9592		0,9423	0,8435
ПАТ «Центренерго»	0,9794	0,9330	0,9837	0,9423		0,7894
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,8052	0,8607	0,8087	0,8435	0,7894	

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля низьколетких марок А, П за період січень 2019 року – серпень 2019 року.

Підприємство	ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	ТОВ "»ТЕК Східенерго»	ПАТ «Донбасенерго»	ТОВ «Фірма Технова»	ПАТ «Центренерго»	Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»		н/д	н/д	н/д	н/д	н/д
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	н/д		0,8282	0,9235	н/д	0,8925
ПАТ «Донбасенерго»	н/д	0,8282		0,7071	н/д	0,9245
ТОВ «Фірма Технова»	н/д	0,9235	0,7071		н/д	0,8687
ПАТ «Центренерго»	н/д	н/д	н/д	н/д		н/д
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	н/д	0,8925	0,9245	0,8687	н/д	

Додаток 17
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04.2021
№ 236-р

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін. та граничних цін на вугільну продукцію, визначених на нарадах Міненерговугілля за період серпень 2016 року – серпень 2019 року.

Підприємство	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	0,9438
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	0,9868
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	0,9749
ПАТ «Центренерго»	0,9673
ПрАТ «Черкаське хімволокно»	0,9867
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,0972

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін. та граничних цін на вугільну продукцію, визначених на нарадах Міненерговугілля за період серпень 2016 року – грудень 2018 року.

Підприємство	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	0,9191
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	0,9858
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	0,9757
ПАТ «Центренерго»	0,9793
ПрАТ «Черкаське хімволокно»	0,9929
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,7088

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля високолетких марок Г, ДГ, Д та ін. та граничних цін на вугільну продукцію, визначених на нарадах Міненерговугілля за період січень 2019 року – серпень 2019 року.

Підприємство	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	0,8199
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	0,9938
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	1,0000
ПАТ «Центренерго»	0,9515
ПрАТ «Черкаське хімволокно»	н/д
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,3101

Додаток 18
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04.2021
№ 236-р

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля низьколетких марок А, П та граничних цін на вугільну продукцію, визначених на нарадах Міненерговугілля за період серпень 2016 року – серпень 2019 року.

Підприємство	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію
ПАТ "ДТЕК Дніпроенерго"	0,9760
ТОВ "ДТЕК Східенерго"	0,8221
ПАТ "Донбасенерго"	0,9334
ТОВ Фірма "ТЕХНОВА"	0,9375
ПАТ "Центренерго"	0,9217
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,0972

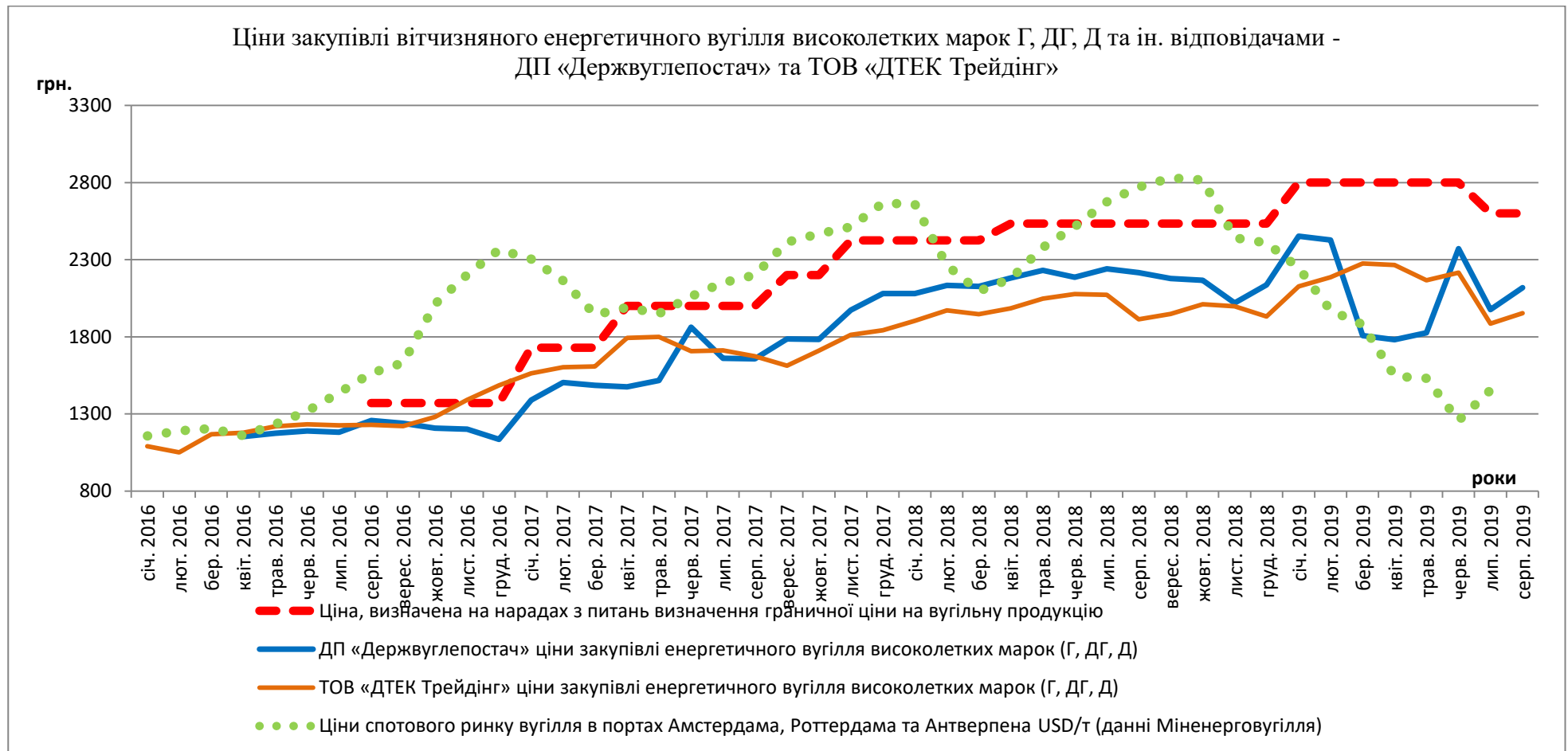
Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля низьколетких марок А, П та граничних цін на вугільну продукцію, визначених на нарадах Міненерговугілля за період серпень 2016 року – грудень 2018 року.

Підприємство	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію
ПАТ "ДТЕК Дніпроенерго"	0,9760
ТОВ "ДТЕК Східенерго"	0,9319
ПАТ "Донбасенерго"	0,9628
ТОВ Фірма "ТЕХНОВА"	0,9355
ПАТ "Центренерго"	0,9539
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,7088

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін закупівлі ТЕС та ТЕЦ енергетичного вугілля низьколетких марок А, П та граничних цін на вугільну продукцію, визначених на нарадах Міненерговугілля за період січень 2019 року – серпень 2019 року.

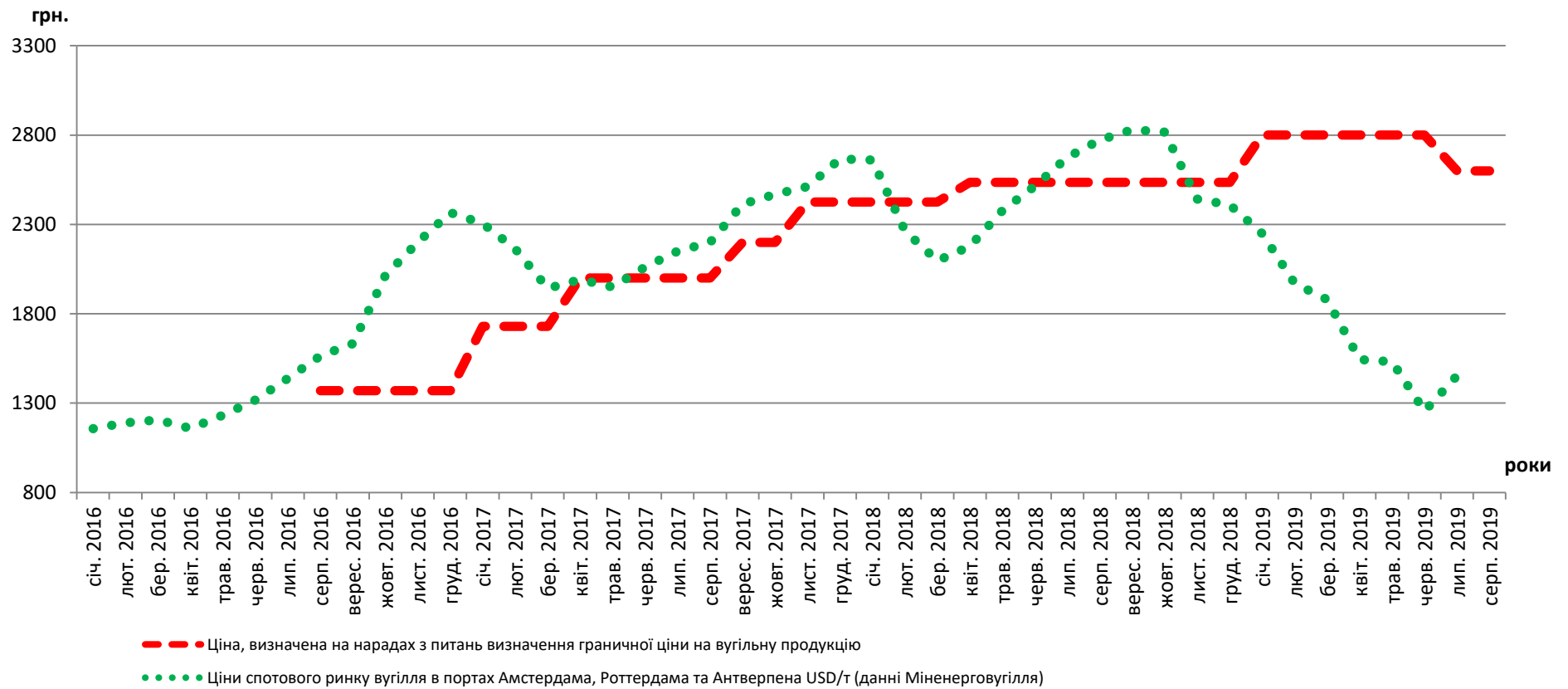
Підприємство	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію
ПАТ "ДТЕК Дніпроенерго"	н/д
ТОВ "ДТЕК Східенерго"	н/д
ПАТ "Донбасенерго"	0,6139
ТОВ Фірма "ТЕХНОВА"	н/д
ПАТ "Центренерго"	н/д
Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена	0,3101

Додаток 20
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

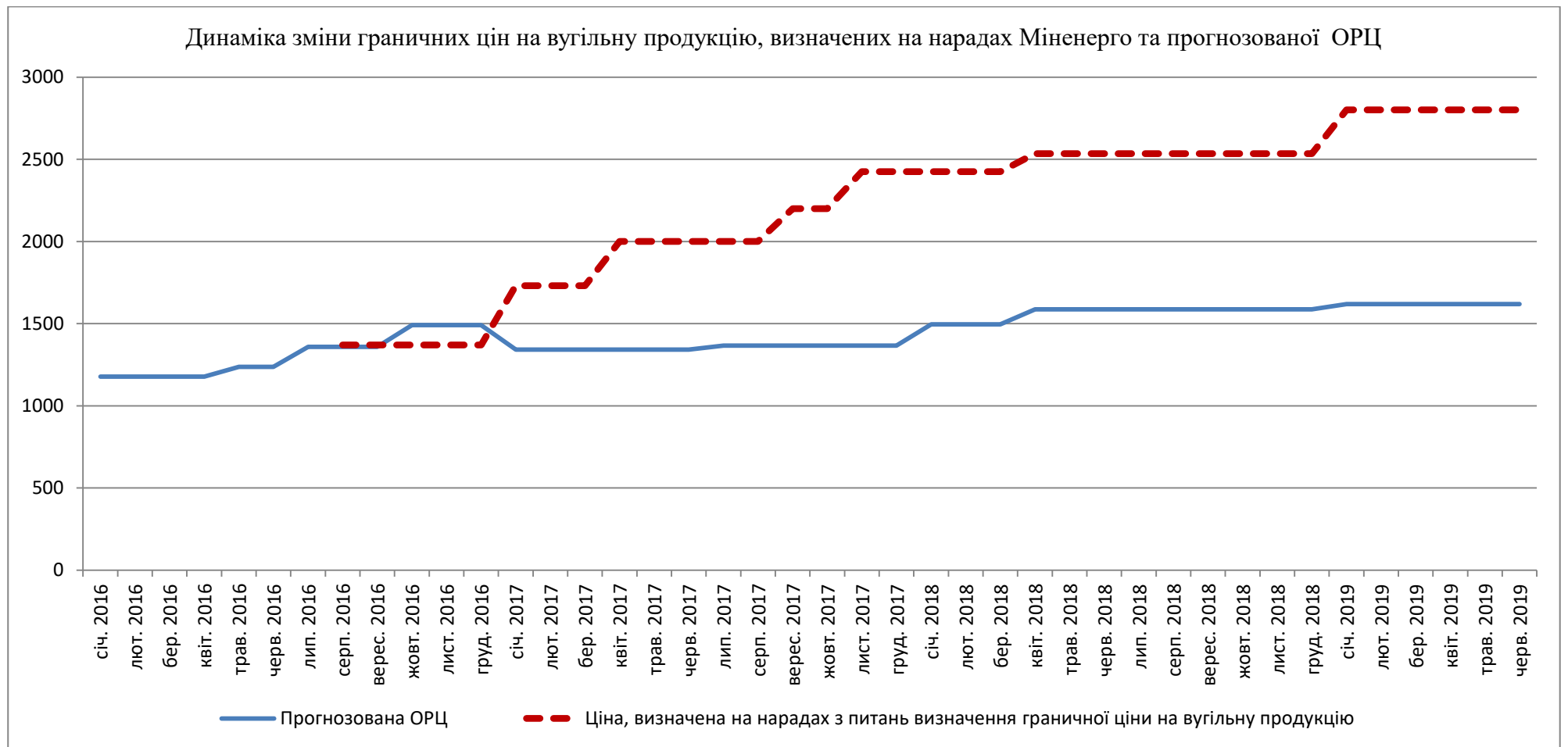

Додаток 21
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

Ціни спотового ринку в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена

Додаток 22
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04 2021
№ 236-р

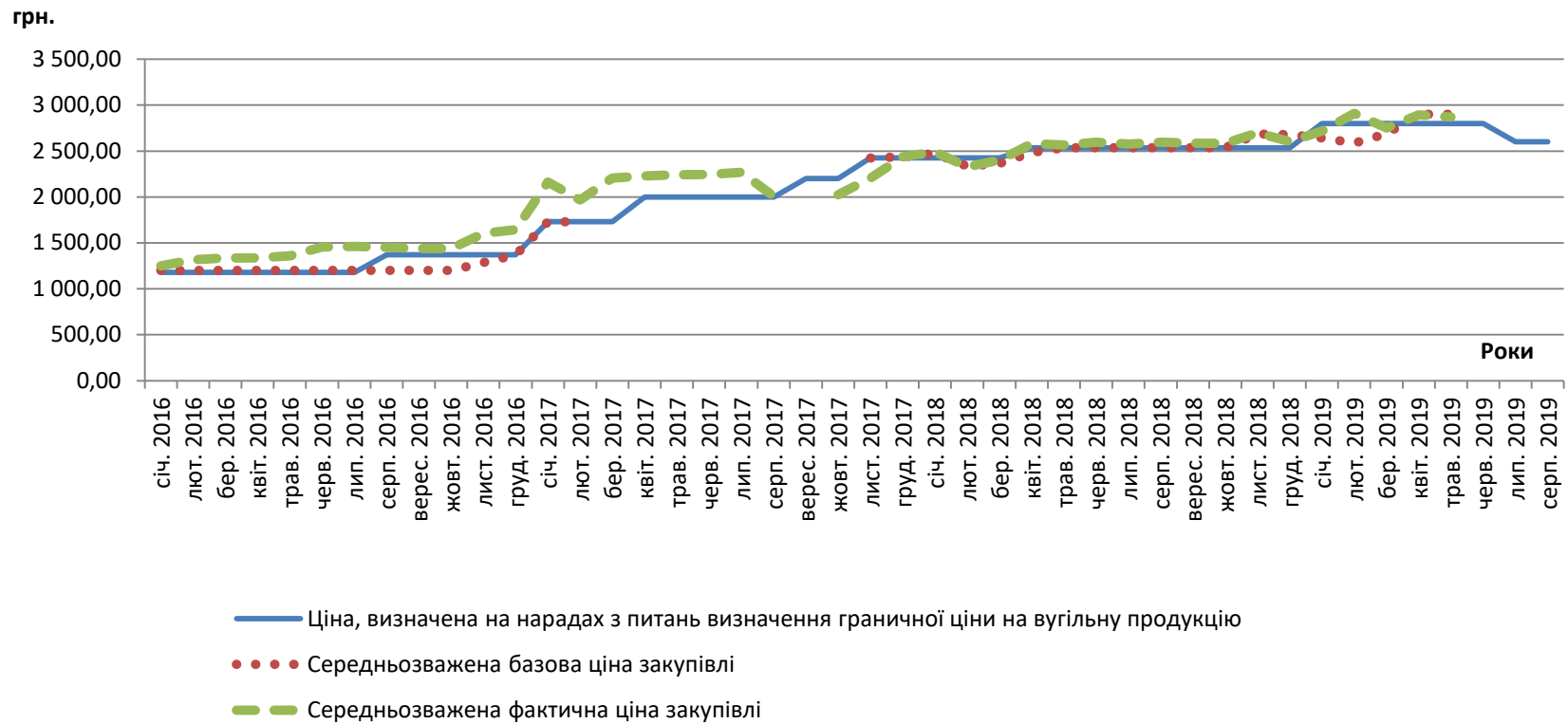

Додаток 23
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04.2021
№ 236-р

Коефіцієнт кореляції граничних цін на вугільну продукцію, визначених на нарадах
Міненерговугілля та прогнозованої оптової ринкової ціни на електричну енергію,
затверджену НКРЕКП

	серпень 2016 р. - червень 2019р.
Коефіцієнт кореляції граничних цін, які визначались на нарадах Міненерговугілля та Прогнозованої ОРЦ	0,823

Середньозважені ціни, за яким ПрАТ "Черкаське Хімволокно" закупувало енергетичне вугілля марок Г, Д, ДГ та ін. протягом 2016 - I півріччя 2019 років

Додаток 26
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04.2021
№ 236-р

Коефіцієнт кореляції, розрахований для рядів
«середньозважені базові ціни закупівлі енергетичного вугілля високолетких
марок Г, ДГ, Д та ін.», та «фактичних цін, за якими ПрАТ «Черкаське Хімволокно»
здійснювало закупівлю енергетичного вугілля

	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію	Середньозважена базова ціна закупівлі вугілля марок Г, Д, ДГ та ін. за якою ПрАТ «Черкаське Хімволокно» здійснювала закупівлю енергетичного
Середньозважена базова ціна закупівлі вугілля марок Г, Д, ДГ та ін., за якою ПрАТ «Черкаське Хімволокно» здійснювала закупівлю енергетичного вугілля	0,9867	
Середньозважена фактична ціна закупівлі вугілля марок Г, Д, ДГ та ін. за якою ПрАТ «Черкаське Хімволокно» здійснювала закупівлю енергетичного	0,9723	0,9837

Додаток 27
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04. 2021
№ 236-р

Цінові заявки, які надавались АТ «ДТЕК Дніпроенерго» Запорізька ТЕС розпоряднику системи розрахунків (грн./МВт*год)
(*червоним кольором зазначені цінові заявки блоків, які не були включені до графіку навантаження)

[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]

Додаток 28
до Рішення Антимонопольного
комітету України від 29.04.2021
№ 236-р

Показники використання встановленої потужності
за період січень 2016 – червень 2019 років

Підприємство	2016				
	Встановлена потужність (МВт)	Навантаження на встановлену генеруючу потужність e/e (МВт)	Профіцит (резерв) встановленої потужності e/e (МВт)	Коефіцієнт використання встановленої потужності	Коефіцієнт резерву встановленої потужності
Група "ДТЕК"	14 850	<i>[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]</i>	9 121	0,39	0,61
ПАТ "Центренерго"	7 690		6 214	0,19	0,81
ПАТ "Донбасенерго"	800		316	0,60	0,40

Підприємство	2017				
	Встановлена потужність (МВт)	Навантаження на встановлену генеруючу потужність e/e (МВт)	Профіцит (резерв) встановленої потужності e/e (МВт)	Коефіцієнт використання встановленої потужності	Коефіцієнт резерву встановленої потужності
Група "ДТЕК"	14 850	<i>[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]</i>	9 543	0,36	0,64
ПАТ "Центренерго"	7 690		6 793	0,12	0,88
ПАТ "Донбасенерго"	800		443	0,45	0,55

Підприємство	2018				
	Встановлена потужність (МВт)	Навантаження на встановлену генеруючу потужність e/e (МВт)	Профіцит (резерв) встановленої потужності e/e (МВт)	Коефіцієнт використання встановленої потужності	Коефіцієнт резерву встановленої потужності
Група "ДТЕК"	14 850	<i>[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]</i>	9 714	0,35	0,65
ПАТ "Центренерго"	7 690		6 363	0,17	0,83

о"				
ПАТ"Донбасенерго"	800		295	0,63
				0,37

Підприємство	січень - червень 2019				
	Встановлена потужність (МВт)	Навантаження на встановлену генеруючу потужність e/e (МВт)	Профіцит (резерв) встановленої потужності e/e (МВт)	Коефіцієнт використання встановленої потужності	Коефіцієнт резерву встановленої потужності
Група "ДТЕК"	14 850		9 817	0,34	0,66
ПАТ "Центренерго"	7 690	<i>[інформація визначена як інформація з обмеженим доступом]</i>	6 348	0,17	0,83
ПАТ"Донбасенерго"	800		414	0,48	0,52

Додаток 29
до Рішення Антимонопольного комітету
України від 29.04. 2021
№ 236-р

1. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧІВ ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

1.1. Заперечення ПАТ «Центрэнерго»

- (1) Листом від 25.06.2020 № 22/1273 (вх. № 8-01/8315 від 30.06.2020) ПАТ «Центрэнерго» надало заперечення до подання про попередні висновки у справі № 128-26.13/84-19, в яких зазначило, що жодним чином не порушувало законодавство про захист економічної конкуренції.
- (2) За інформацією ПАТ «Центрэнерго», ініціатором проведення нарад з питання визначення граничної ціни на вугільну продукцію був Міністр енергетики та вугільної промисловості України – Насалик І.С. Представники ПАТ «Центрэнерго», відповідно до протоколів нарад з питання визначення граничної ціни на вугільну продукцію, були присутні тільки на двох нарадах, і будь-якого впливу на прийняті рішення не мали. Рішення, прийняті на нарадах, не були нормативно-правовими актами та мали рекомендаційний характер. Тобто, ПАТ «Центрэнерго» виступало не учасником таких нарад, а лише спостерігачем.

1.1.1. Щодо цін на вугільну продукцію.

- (3) Разом з тим, ПАТ «Центрэнерго» у своєму листі від 25.06.2020 № 22/1273 (вх. № 8-01/8315 від 30.06.2020) зазначило, що ціни на вугільну продукцію є ринковими та державному регулюванню не підлягають.
- (4) За таких обставин, договори постачання вугільної продукції укладались з тими суб'єктами господарювання, які звернулись з комерційними пропозиціями до товариства за цінами, що формувались за результатами розгляду таких комерційних пропозицій або за результатами торгів на Українській енергетичній біржі.
- (5) На підтвердження зазначеного, ПАТ «Центрэнерго» надало реєстр договорів на закупівлю енергетичного вугілля, укладених товариством з постачальниками у період з січня 2016 по червень 2019 років.

1.1.2. Зазначені заперечення ПАТ «Центрэнерго» спростовуються наступним:

- (6) Аналіз середньозважених базових цін, наведений у Додатках 12 та 13 цього рішення, свідчить, що у період з серпня 2016 по червень 2019 років ПАТ «Центрэнерго» придбавало вугілля високолетких та низьколетких марок з розміром кусків 0-100, за базовими цінами, які схожі з граничними цінами, які встановлювались на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.
- (7) Динаміка зміни базової ціни вугілля високолетких та низьколетких марок, яке придбавало ПАТ «Центрэнерго», відповідає динаміці зміни граничних цін, які встановлювались Міненерговугіллям, що в свою чергу, також свідчить про встановлення ПАТ «Центрэнерго» схожих цін на вугільну продукцію під час формування базових цін придбання енергетичного вугілля високолетких та низьколетких марок.
- (8) Значення коефіцієнтів кореляції, розрахованих для рядів середньозважених базових цін закупівлі енергетичного вугілля високолетких та низьколетких марок, укладених ПАТ «Центрэнерго», та цін, визначених на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, становить 0,9673 та 0,9217 відповідно.
- (9) Такі коефіцієнти кореляції свідчать про дуже сильний зв'язок цінових траєкторій ПАТ «Центрэнерго» та цін, встановлених Міненерговугіллям і є ознакою їх схожості.
- (10) Зазначене вказує на те, що ПАТ «Центрэнерго» формувало базові ціни закупівлі енергетичного вугілля відповідно до граничних цін, які рекомендувало

Міненерговугілля на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію незалежно від шляхів та способів його придбання (біржові торги, двосторонні договори тощо).

1.1.3. Щодо закупівлі вугілля у системі ProZorro.

- (11) Листом від 25.06.2020 № 22/1273 (вх. № 8-01/8315 від 30.06.2020) ПАТ «Центренерго» повідомило, що протягом 2017 року двічі ініціювало закупівлю вугілля у системі ProZorro, але оголошені закупівлі не відбулися, оскільки не було подано жодної пропозиції від постачальників.
- (12) Посилаючись на наведене, ПАТ «Центренерго» зазначає, що товариство жодним чином не могло встановлювати ціни на вугільну продукцію.

1.1.4. Зазначене твердження ПАТ «Центренерго» спростовується наступним:

- (13) За результатом аналізу тендерної документації, розміщеної у системі ProZorro за посиланнями:
<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2017-03-27-000416-a>;
<https://prozorro.gov.ua/tender/UA-2017-04-07-000691-c>
- (14) встановлено, що закупівля енергетичного вугілля, яка планувалась ПАТ «Центренерго», була направлена на закупівлю імпортного вугілля.
- (15) Так, відповідно до документації допорогової закупівлі № 36-ВЗ від 28.03.2017 09110000-3 Тверде паливо (Вугілля) та документації на закупівлю № 43-В від 07.04.2017 09110000-3 Тверде паливо (Вугілля), ПАТ «Центренерго» планувало здійснити закупівлю імпортного вугілля, про що свідчать технічні вимоги до предмета закупівлі (додаток 3 до Документації) – «Вугілля імпортного виробництва для Зміївської та Трипільської ТЕС» на умовах поставки CIF порти Чорного моря, Україна, згідно Міжнародних правил тлумачення торгових термінів «Інкотермс» в редакції 2010 року.
- (16) Товар повинен був поставлятися судновими партіями в залежності від водотоннажності судна. Мінімальний обсяг партії - 70000 тон. А строк першої поставки був менше 30 календарних днів з дати закінчення подання пропозицій.
- (17) При цьому, строк для укладення договору встановлений в документації, складав до 60 календарних днів з дати кінцевого строку подання пропозицій.
- (18) Незважаючи на те, що ПАТ «Центренерго» планувало здійснити закупівлю імпортного вугілля, документація допорогової закупівлі не містила англomовного варіанту, а учасники тендеру мали подати свої документи виключно українською мовою, або перекладені і завірені підписом уповноваженої особи учасника.
- (19) Зазначене свідчить про те, що ПАТ «Центренерго» не було зацікавлено в доступі світових трейдерів на оголошені процедури закупівлі енергетичного вугілля, та, відповідно, в успішному проведенні зазначених закупівель.
- (20) Враховуючи викладене, проведення тендерних торгів у системі ProZorro, про які повідомляє ПАТ «Центренерго» не спростовує висновків Комітету щодо наявності в діях товариства антиконкурентних узгоджених дій, які полягали у встановленні Відповідачами схожих цін на енергетичне вугілля протягом серпня 2016 року – червня 2019 року та які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, при тому що аналіз ситуації на ринку спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.

1.1.5. Щодо закупівлі вугільної продукції на Товарній біржі «Українська енергетична біржа».

- (21) ПАТ «Центренерго» зазначає, що з метою забезпечення вільної конкуренції та ефективного витрачання коштів ПАТ «Центренерго» здійснює закупівлю вугільної продукції в тому числі й через біржу, використовуючи послуги Товарної біржі «Українська енергетична біржа», що на думку Товариства, унеможливорює змови та інші дії, які можуть мати ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

1.1.6. Зазначені заперечення ПАТ «Центренерго» спростовується наступним:

- (22) За результатом аналізу інформації, наданої Товарною біржою «Українська енергетична біржа» встановлено, що **26.02.2018** ПАТ «Центренерго» ініціювало біржові торги на закупівлю вугілля в обсязі 100 тис. тон.
- (23) Переможцем зазначених торгів було ТОВ «Шахтарськтранс», яке запропонувало ціну 2 400 грн./т.
- (24) При цьому, за результатом попередніх біржових торгів, які відбулись 07.02.2018, ТОВ «Шахтарськтранс» здійснив закупівлю вугілля у ДП «Держвуглепостач» за ціною 1 860 грн./т.
- (25) Аналогічна ситуація відбувалась і в березні 2018 року. За результатом біржових торгів, які відбулись 07.03.2018, ТОВ «Шахтарськтранс» здійснив закупівлю вугілля у ДП «Держвуглепостач» за ціною 2 285 грн./т. На наступних біржових торгах, які відбулись 27.03.2018, ТОВ «Шахтарськтранс» продав вугілля ПАТ «Центренерго» за ціною 2 400 грн./т.
- (26) Зазначене вказує на те, що ПАТ «Центренерго» не мало наміру здійснювати закупівлю енергетичного вугілля за більш низькою ціною, а купувало його у ТОВ «Шахтарськтранс», за ціною, яка майже відповідала граничній ціні, що рекомендувалась Міненерговугілля, яка на той час становила 2 425 грн./т.
- (27) **Отже, заперечення ПАТ «Центренерго» не спростовують висновків Комітету щодо наявності в діях товариства антиконкурентних узгоджених дій, які полягали у встановленні протягом серпня 2016 – червня 2019 років схожих з іншими Відповідачами базових цін закупівлі енергетичного вугілля.**

1.2. Заперечення ПАТ «Донбасенерго»

- (28) Листом від 25.06.2020 № 01-1.3/01071 (вх. № 8-01/654-кі від 26.06.2020) ПАТ «Донбасенерго» надало заперечення стосовно попередніх висновків у справі № 128-26.13/84-19.

1.2.1. Щодо закупівлі енергетичного вугілля антрацитової групи марок А та П.

- (29) Зазначеним листом ПАТ «Донбасенерго» звернуло увагу, що на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, Міненерговугілля рекомендувало підвищити для державних підприємств граничний рівень ціни однієї тони вугільної продукції для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей до певного рівня.
- (30) При цьому, ПАТ «Донбасенерго» зазначило, що протягом серпня 2016 – червня 2019 року не здійснювало закупівлю українського вугілля газової групи калорійністю 5200 Ккал/кг у державних підприємств та не отримувало і не могло отримати конкурентні переваги на ринку генерації електричної енергії.
- (31) Разом з тим, ПАТ «Донбасенерго» повідомило, що протягом серпня 2016 – першого кварталу 2017 років, товариство здебільшого закуповувало вугілля низьколетких марок (А та П), яке видобувалось вугледобувними підприємствами, розташованими у Донецькому кам'яновугільному басейні. При цьому, починаючи з другого кварталу 2017 року (після припинення постачання вугілля з українських антрацитових шахт, що розташовані на тимчасово окупованій частині України) товариство здійснювало

закупівлю виключно імпортного антрацитового вугілля марок «А» та «П» за базовими цінами, які розраховані, здебільшого для калорійності 6000 Ккал/кг, у той час як, Міненерговугілля на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, рекомендувало встановити певні ціни для українського вугілля із середньою калорійністю 5200 Ккал.

- (32) Ціна, за якою ПАТ «Донбасенерго» закуповувало енергетичне вугілля у постачальників базується на індикативних цінах імпорту антрациту з Російської федерації та індикативних цінах імпорту енергетичного вугілля з ПАР та США, на які Товариство не має впливу.
- (33) **Враховуючи інформацію про відсутність можливості у ПАТ «Донбасенерго» впливати на ціноутворення імпортного вугілля низьколетких марок, яке відбувається за межами України відповідно до умов, порядків та правил, які застосовуються в країнах походження такого вугілля, керуючись статтями 7 і 16 Закону України “Про Антимонопольний комітет України”, частиною першою статті 38 Закону України “Про захист економічної конкуренції” та пунктом 25 Правил розгляду заяв і справ, матеріали справи № 128-26.13/84-19, які стосуються ознак вчинення ПАТ «Донбасенерго» порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, шляхом вчинення схожих дій, які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля на рівні, визначеному Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії та вугільному секторі, при тому що аналіз ситуації на ринку енергетичного вугілля спростовує наявність об’єктивних причин для вчинення таких дій, виділяються в окреме провадження для проведення додаткового розслідування стосовно наявності в діях ПАТ «Донбасенерго» ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції та проведення дослідження щодо можливості впливу ПАТ «Донбасенерго» на постачальників (імпортерів) енергетичного вугілля низьколетких марок, які постачали енергетичне вугілля для потреб товариства.**

1.3. Заперечення ТОВ Фірма «Технова»

- (34) За інформацією ТОВ Фірма «Технова», наведеною у листі від 17.07.2020 № 851 (вх. № 8-01/9294 від 20.07.2020), представники Товариства приймали участь у нараді з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, яку проводило Міненерговугілля, лише 26.10.2017, за результатами проведення якої, Міністерством енергетики та вугільної промисловості України було рекомендовано з 1 листопада 2017 року підвищити для державних підприємств граничний рівень ціни однієї тони вугільної продукції для потреб теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей до 2 425 грн./т (без ПДВ та витрат на транспортування) при середній калорійності українського вугілля газової групи 5 200 Ккал (з урахуванням базових показників якості).
- (35) При цьому, ТОВ Фірма «Технова» повідомило, що запрошені учасники таких нарад не голосували по жодним питанням та самостійно не виносили на розгляд жодних пропозицій, а виступали в статусі вільних слухачів.
- (36) Разом з тим, Товариство наголошує, що воно є споживачем вугілля виключно низьколетких марок, а саме вугілля марок А та П, оскільки генеруюче обладнання ТОВ Фірма «Технова» призначено лише для споживання низьколетких марок енергетичного вугілля.
- (37) На підставі зазначеного, ТОВ Фірма «Технова» робить висновок, що рішення Міненерговугілля, прийняте на нараді 26.10.2017, жодним чином не могло стосуватись

ТОВ Фірма «Технова», оскільки Товариство не придбавало у період, що досліджується, енергетичне вугілля газової групи.

- (38) Висловлюючи свої міркування щодо проведеного Комітетом кореляційного аналізу, ТОВ Фірма «Технова» зазначає, що відповідно до частини першої статті 41 Закону України «Про захист економічної конкуренції» доказами у справі можуть бути будь-які фактичні дані, які дають можливість встановити наявність або відсутність порушення.
- (39) Ці дані, встановлюються такими засобами: поясненнями сторін і третіх осіб, поясненнями службових осіб та громадян, письмовими доказами, речовими доказами і висновками експертів. Усні пояснення сторін, третіх осіб, службових чи посадових осіб та громадян, які містять дані, що свідчать про наявність чи відсутність порушення, фіксуються у протоколі.
- (40) При цьому, на думку ТОВ Фірма «Технова», проведення кореляційного аналізу не передбачено нормативно-правовими актами, на підставі яких Комітет здійснює свою діяльність. Таким чином, Комітет застосував кореляційний аналіз без належної правової підстави, тому висновки здійснені Комітетом за результатом такого аналізу є оціночними судженнями (припущеннями).
- (41) **Враховуючи інформацію про відсутність можливості у ТОВ Фірма «Технова» впливати на ціноутворення імпортного вугілля низьколетких марок, яке відбувається за межами України відповідно до умов, порядків та правил, які застосовуються в країнах походження такого вугілля, керуючись статтями 7 і 16 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», частиною першою статті 38 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 25 Правил розгляду заяв і справ, матеріали справи № 128-26.13/84-19, які стосуються ознак вчинення ТОВ Фірма «Технова» порушення, передбаченого пунктом 1 статті 50 та частиною третьою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді антиконкурентних узгоджених дій, шляхом вчинення схожих дій, які полягали у встановленні базових цін енергетичного вугілля на рівні, визначеному Міністерством енергетики та вугільної промисловості України, які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії та вугільному секторі, при тому що аналіз ситуації на ринку енергетичного вугілля спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій, виділяються в окреме провадження для проведення додаткового розслідування стосовно наявності в діях ТОВ Фірма «Технова» ознак порушень законодавства про захист економічної конкуренції та проведення дослідження щодо можливості впливу ТОВ Фірма «Технова» на постачальників (імпортерів) енергетичного вугілля низьколетких марок, які постачали енергетичне вугілля для потреб товариства.**

1.4. Заперечення ПрАТ «Черкаське хімволокно»

- (42) Листом від 17.07.2020 № 1324 (вх. № 8-019297 від 20.07.2020) ПрАТ «Черкаське Хімволокно» надало заперечення стосовно попередніх висновків у справі № 128-26.13/84-19.
- (43) У своїх запереченнях ПрАТ «Черкаське Хімволокно» зазначило, що не погоджується з попередніми висновками та вважає, що Комітетом з'ясовано обставини справи не в повному обсязі, а висновки наведені у Поданні не відповідають дійсним обставинам справи.

1.4.1. Щодо доведення що схожість дій суб'єктів господарювання на ринку є результатом попередньої домовленості.

- (44) Товариство зазначає, що для кваліфікації дій суб'єктів господарювання, як антиконкурентних узгоджених дій, органи Комітету мають не лише встановити

схожість дій суб'єктів господарювання на ринку, але й довести, що така схожість є результатом попередньої домовленості.

1.4.2. Зазначені заперечення спростовуються наступним:

- (45) За своїм змістом частина третя статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачає можливість визнання антиконкурентними узгодженими діями паралельної поведінки суб'єктів господарювання, якщо немає прямих доказів безпосередніх контактів конкурентів (таких, як протоколи переговорів, угоди, кореспонденція, показання свідків тощо), але схожість поведінки учасників ринку є настільки аномальною, що не може бути пояснена іншими (об'єктивними) причинами, крім антиконкурентної змови чи свідомої координації конкурентної поведінки таких суб'єктів. Для кваліфікації дій (бездіяльності) суб'єктів господарювання на ринку товарів як антиконкурентних узгоджених дій у вигляді схожих дій (бездіяльність) на ринку товару (і які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції) не вимагається обов'язкове встановлення та доведення факту чи фактів формального узгодження зазначених дій, в тому числі укладення відповідної угоди (угод).
- (46) Одночасно, за результатом аналізу інформації та матеріалів, зібраних Комітетом під час встановлення дійсних обставин справи, було встановлено, що у період серпня 2016 – червня 2019 років ПрАТ «Черкаське хімволокно» придбавало вугілля високолетких марок з розміром кусків 0-100, за базовими цінами, які є схожими з граничними цінами, що встановлювались на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію.
- (47) Динаміка зміни базової ціни вугілля високолетких марок, яке придбавало ПрАТ «Черкаське хімволокно» протягом серпня 2016 – червня 2019 років, відповідає динаміці зміни граничних цін, які рекомендувались Міненерговугіллям, що в свою чергу, також свідчить про встановлення ПрАТ «Черкаське хімволокно» схожих з іншими Відповідачами базових цін на вугільну продукцію під час його придбання.
- (48) Розміри коефіцієнтів кореляції між рядами «Середньозважені базові ціни, зазначені у договорах на постачання вугілля, укладених ПрАТ «Черкаське хімволокно» з постачальниками вугілля» та «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію», наведені в Додатку 17 до цього рішення.
- (49) Значення коефіцієнту кореляції, розрахованого для рядів середньозважених базових цін закупівлі енергетичного вугілля високолетких марок, укладених ПрАТ «Черкаське хімволокно», та цін, визначених на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, становить 0,9867.
- (50) Такі коефіцієнти кореляції свідчать про сильний зв'язок цінових траєкторій ПрАТ «Черкаське хімволокно» та цін, рекомендованих Міненерговугіллям і є ознакою їх схожості.

1.4.3. Щодо повноважень Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

- (51) Листом від 17.07.2020 № 1324 (вх. № 8-019297 від 20.07.2020) ПрАТ «Черкаське Хімволокно» зазначило, що Міністерство енергетики та вугільної промисловості України є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України, та регулюється «Положенням про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України», затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 208.
- (52) Згідно з пунктом 6 «Положення про Міненерговугілля», для виконання покладених на нього завдань, Міненерговугілля має право, зокрема залучати в установленому порядку спеціалістів центральних та місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ і організацій (за погодженням з їх керівниками), вчених, представників інститутів

громадянського суспільства (за згодою) для розгляду питань, що належать до компетенції Міненерговугілля та скликати наради, утворювати комісії та робочі групи, проводити наукові конференції, семінари з питань, що належать до його компетенції.

- (53) Разом з тим, посилаючись на положення «Порядку формування прогнозованої оптової ринкової ціни електричної енергії», затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 03.03.2016 № 289, ПрАТ «Черкаське Хімволокно» зазначає, що під час визначення індикативної ціни на вугільну продукцію, Міненерговугілля діяло у відповідності до діючого на той час законодавства.

1.4.4. Зазначені заперечення спростовується наступним:

- (54) Дії Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, які полягали у визначенні граничної ціни однієї тонни вугілля для теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей та надання рекомендацій щодо підвищення для державних підприємств граничного рівня ціни однієї тонни вугільної продукції для потреб генеруючих компаній ТЕС та ТЕЦ з урахуванням показників якості, призвели до створення для ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно» умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, - є предметом розгляду справи № 128-26.13/85-19, розпочатої розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України - державним уповноваженим від 16.08.2019 № 01/269-р.
- (55) Отже відповідність дій Міненерговугілля вимогам законодавства про захист економічної конкуренції є предметом розгляду іншої справи. При цьому, дії Міненерговугілля, які полягають у створенні умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, не спростовують висновків Комітету щодо наявності антиконкурентних узгоджених дій ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно», шляхом вчинення схожих дій, які полягають у встановленні базових цін на енергетичне вугілля протягом серпня 2016 року – червня 2019 року та які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, при тому що аналіз ситуації на ринку спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.

1.4.5. Щодо базових цін на енергетичне вугілля.

- (56) Одночасно, у своїх запереченнях ПрАТ «Черкаське Хімволокно» повідомило, про те що Комітет не врахував, що середньозважені базові ціни на енергетичне вугілля (які були предметом аналізу) не відображають фактичного ціноутворення. Кінцева ціна придбаного вугілля залежить від ряду параметрів, які на думку товариств, не досліджено Комітетом, зокрема зольність та вологість.

1.4.6. Зазначені спростовуються наступним:

- (57) За результатом дослідження умов договорів та контрактів про постачання вугілля, що укладались ПрАТ «Черкаське Хімволокно» з постачальникам енергетичного вугілля встановлено, що базова ціна вугілля, яка зазначається у договорах, має відповідати певним базовим показникам якості вугілля. У разі невідповідності фактичних показників якості вугілля, що купується/продається базовим показникам якості, до базової ціни застосовуються відповідні надбавки та знижки.
- (58) Отже, відповідно до умов договорів, фактична ціна енергетичного вугілля коригується Сторонами договорів в залежності від його фактичних показників якості таких як теплотворна здатність (калорійності), вмісту сірки, золи, вологи. Тобто, чим краща якість вугілля за показниками вологості, зольності, калорійності та нижчої теплоти

згорання, тим вища його фактична ціна, чим гірші показники якості, тим менша його фактична ціна.

- (59) Таким чином фактична ціна енергетичного вугілля є похідною від базової ціни та фактичних показників якості кожної окремої партії вугільної продукції.
- (60) Враховуючи викладене, твердження ПрАТ «Черкаське Хімволокно» щодо базових цін на енергетичне вугілля (які були предметом аналізу), яке на думку товариста, не відображає фактичного ціноутворення не спростовує висновків Комітету зазначених у цьому рішенні.

1.4.7. Щодо експертних висновків.

- (61) З метою отримання фахової відповіді щодо дослідження вартості придбаного вугілля та підтвердження його ринкової вартості ПрАТ «Черкаське Хімволокно» звернулось до ДП «Держзовнішінформ» та до ТОВ «Дослідницький інформаційно-консультаційний центр» для проведення судово-економічної експертизи відносно підтвердження висновків Комітету.
- (62) Висновок ТОВ «Дослідницький інформаційно-консультаційний центр», було надіслано до Комітету листом ПрАТ «Черкаське Хімволокно» від 17.07.2020 № 1324 (вх. № 8-01/9297 від 20.07.2020).
- (63) Висновок експерта за результатами проведення судово-економічної експертизи від 16.07.2020 № 1-16/07/2020-се, який був виконаний судовим експертом Гавриленко Вікторією Валентинівною на підставі договору № 1205-1-2020 укладеного 12.05.2020 між ПрАТ «Черкаське Хімволокно» та ТОВ «Дослідницький інформаційно-консультаційний центр» було надіслано листом ТОВ Фірма «Технова» від 17.07.2020 № 851.
- (64) Результатами проведеної судово-економічної експертизи було встановлено, що:
- здійснення фінансово-господарських взаємовідносин протягом 2016 – 2019 років ПрАТ «Черкаське Хімволокно» з постачальниками вугільної продукції підтверджується експертом документально в повному обсязі;
 - в результаті дослідження документів, наданих на проведення судово-економічної експертизи, з урахуванням довідки фахівця з правових питань, висновки Комітету, зазначені у поданні про попередні висновки № 128-26.13/84-19/219 від 04.05.2020 щодо придбання у період 2016 – 2019 ПрАТ «Черкаське Хімволокно» вугілля високолетких марок за цінами, які схожі з граничними цінами, що встановлювались на нарадах Міненерговугілля з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію, експертом документально не підтверджені;
 - в результаті дослідження документів, наданих на проведення судово-економічної експертизи, з урахуванням довідки фахівця з правових питань, висновки Комітету, зазначені у поданні про попередні висновки № 128-26.13/84-19//219 від 04.05.2020 щодо придбання у період 2016 – 2019 років ПрАТ «Черкаське Хімволокно» вугілля високолетких марок, динаміка зміни цін за якими, відповідає динаміці зміни граничних цін, які встановлювались на нарадах Міненерговугілля експертом документально не підтверджені;
 - при проведенні судово-економічної експертизи, з урахуванням інформації щодо середніх ринкових цін, зазначених у довідках ДП «Держзовнішінформ», наданих на проведення експертизи, відповідність вартості поставленої вугільної продукції середній ринковій вартості такої продукції, що діяла на момент поставок підтверджується експертом документально.

1.4.8. Зазначені заперечення ПрАТ «Черкаське Хімволокно» спростовується наступним:

- (65) За результатом аналізу фактичних та базових цін, за якими ПрАТ «Черкаське Хімволокно» закуповувало енергетичне вугілля марок Г, ДГ, Д та ін. встановлено, що

базові ціни, зазначених у договорах відрізняються від фактичних цін закупівлі вугілля, що може свідчити про те, що фактична якість енергетичного вугілля, яке закуповувало ПрАТ «Черкаське Хімволокно» відрізнялась від базових показників якості, зазначених у договорах Фактичні ціни (Додаток 25 до цього рішення).

- (66) Значення коефіцієнту кореляції, розрахованого для рядів даних «Середньозважені базові цін закупівлі енергетичного вугілля ПрАТ «Черкаське Хімволокно» та «Середньозважені фактичні ціни, ПрАТ «Черкаське Хімволокно», за якими товариство здійснювало закупівлю вугільної продукції» становить 0,9837. У той час, як коефіцієнт кореляції для рядів даних «Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» та «Середньозважені базові цін закупівлі енергетичного вугілля ПрАТ «Черкаське Хімволокно», та «Середньозважені фактичні ціни закупівлі вугілля» становить 0,9867 та 0,9723 відповідно (Додаток 26 до цього рішення).
- (67) Таким чином, коефіцієнт кореляції, розрахований для рядів даних «Середньозважені базові цін закупівлі енергетичного вугілля ПрАТ «Черкаське Хімволокно» та «Фактичні ціни, ПрАТ «Черкаське Хімволокно», за якими товариство здійснювало закупівлю вугільної продукції» вказує на те, що «Середньозважена фактична ціна закупівлі вугілля», за якою Товариство закуповувало вугілля, залежала у більшій мірі від базових цін зазначених у договорах.
- (68) Отже, прийняття судовим експертом фактичної ціни за базову ціну без врахування умов договорів про постачання вугільної продукції, укладених ПрАТ «Черкаське Хімволокно» з постачальниками енергетичного вугілля, відповідно до яких, фактична ціна формується з урахуванням показників якості вугільної продукції шляхом коригування базової ціни із застосуванням відповідних знижок/надбавок, з подальшим порівнянням фактичної ціни з граничною ціною на вугільну продукцію не може спростовувати висновки Комітету щодо схожості базових цін з граничними цінами та відповідності динаміки зміни базової ціни з граничною ціною.
- (69) Щодо інформації ДП «Держзовнішінформ», то розрахунковий рівень цін вугільної продукції, яка постачалась для потреб ТЕЦ та ТЕС в Україні, що був розрахований ДП «Держзовнішінформ», за інформацією самого ДП «Держзовнішінформ», ґрунтується, зокрема, на власній інформації, інформації спеціалізованих профільних видань, статистичних даних Державної служби статистики України.
- (70) При цьому, ДП «Держзовнішінформ» не було взято до уваги той факт, що теплові електростанції енергогенеруючих компаній та теплові електроцентралі споживають понад 95 % від загального обсягу споживання енергетичного вугілля за цінами, які формуються не на ринкових засадах, а в режимі антиконкурентних узгоджених дій.
- (71) Таким чином, розрахунковий рівень цін вугільної продукції, який був розрахований ДП «Держзовнішінформ» не враховує антиконкурентної узгодженої поведінки найбільших споживачів та постачальників енергетичного вугілля, які під час провадження господарської діяльності формують ціни на вугільну продукцію та відповідно, формують статистичні дані, на підставі яких ДП «Держзовнішінформ» здійснює розрахунки.
- (72) Враховуючи викладене, розрахунки ринкового рівня цін на вугільну продукцію, здійснені ДП «Держзовнішінформ» не спростовують висновків Комітету щодо наявності в діях ПрАТ «Черкаське Хімволокно» антиконкурентних узгоджених дій під час здійснення закупівлі енергетичного вугілля.

1.3.13. Щодо товарних меж ринку

- (73) Окрім цього, ПрАТ «Черкаське Хімволокно» звертає увагу, що Комітетом не було визначено товарні межі ринку, що на думку товариства є перешкодою для здійснення аналізу ситуації на ринку, та доведення наявності антиконкурентних узгоджених дій між учасниками ринку.

1.3.14. Щодо необхідності проведення аналізу товарних меж ринку під час доведення наявності антиконкурентних узгоджених дій.

- (74) Відповідно до пункту 2 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої Розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р (зарєєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605) визначення товарних меж ринку здійснюється при визначенні монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання.
- (75) При розгляді справи 128-26.13/84-19 Комітетом доведено вчинення суб'єктами господарювання узгоджених антиконкурентних дій шляхом вчинення схожих дій, які полягали у встановленні Відповідачами базових цін на енергетичне вугілля протягом серпня 2016 року – червня 2019 року та які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії.
- (76) Наявність складу порушення у вигляді антиконкурентних узгоджених дій не пов'язано з тим, чи займає певний суб'єкт господарювання монопольне (домінуюче) становище на ринку, а отже Комітетом не визначалося монопольне (домінуюче) становище суб'єктів господарювання на ринку.
- (77) Крім того, згідно з практикою Європейського Суду, необхідність детального аналізу ринку не обов'язкове при розгляді справ про узгоджені дії направлені на встановлення цін або поділ ринку, оскільки «жорсткі обмежувальні» угоди такого аналізу не потребують – вони є незаконними вже самі по собі.
- (78) «Жорсткі обмеження» - це особливо серйозні (суттєві) обмеження конкуренції, що виникають внаслідок угод між суб'єктами господарювання або їх координованої ринкової поведінки, і які не можуть за нормальних умов бути виправдані жодними корисними результатами для економіки. Таким чином, ці обмеження майже завжди вважаються порушенням конкурентного законодавства. Найбільш яскравими прикладами «горизонтальних» обмежень є цінові угоди між конкурентами.
- (79) При цьому, Комітетом досліджено подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання, подібність фізичних, технічних, експлуатаційних властивостей і характеристик, взаємозамінність та якісні показники енергетичного вугілля (пункти 73 – 87 Рішення у справі № 128-26.13/84-19), наявність спільної групи споживачів енергетичного вугілля (теплові електростанції енергогенеруючих компаній та теплові електроцентралі); відсутність суттєвої різниці в цінах.

1.4.9. Щодо додаткових пояснень ПрАТ «Черкаське Хімволокно».

- (80) Листом від 26.09.2020 № 1517 (вх. № 8-01/12465 від 28.09.2020) ПрАТ «Черкаське Хімволокно» надало додаткові пояснення до відповіді на подання про попередні висновки від 04.05.2020 № 128-26.13/84-19/219-спр/кі у справі № 128-26.13/84-19.
- (81) Зазначеним листом ПрАТ «Черкаське Хімволокно» повідомило, що Товариство провадить господарську діяльність відповідно до вимог чинного законодавства України, діє на підставі ліцензій виданих згідно з рішеннями НКРЕКП, а також, у своїй діяльності керується постановами НКРЕКП.
- (82) Формування, розрахунок та встановлення тарифів на електричну та теплову енергію, що виробляється ПрАТ «Черкаське Хімволокно» здійснюється у відповідності до Методики формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та (або) теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках, затвердженої постановою НКРЕКП від 01.08.2017 № 991 (далі – Методика формування тарифів).
- (83) Так, відповідно до пункту 3.3. Методики формування тарифів, за інформацією ПрАТ «Черкаське Хімволокно» у розрахунках тарифів ціна на енергетичне вугілля не може бути врахована вищою, за індикативну ціну вугілля, яка визначається на підставі

середніх цін ф'ючерсних котирувань, визначених згідно з даними європейської енергетичної біржі «European Energy Exchange AG», видання «Coal Trader International» компанії «Platts», видання «Argus Coal Daily International» компанії «Argus Media Ltd» чи інших джерел, на 6 наступних місяців, що йдуть за місяцем встановлення тарифів.

- (84) При цьому, ПрАТ «Черкаське Хімволокно» зазначає, що фактична закупівельна ціна енергетичного вугілля високолетких марок, у багатьох випадках перевищувала індикативну ціну вугілля, при цьому, різниця між закупівельною та індикативною ціною лягала на витрати виробника електричної енергії та не включалась до тарифу.
- (85) Таким чином, на думку ПрАТ «Черкаське Хімволокно», закупівельна ціна, що перевищувала встановлені індикативні ціни, у переважній більшості призводила до зменшення прибутку виробника електричної енергії, а також не могла сприяти досягненню переваг над іншими суб'єктами господарювання.
- (86) Враховуючи викладене, ПрАТ «Черкаське Хімволокно» доходить висновку, що встановлення індикативних цін не мало та не могло мати жодного негативного впливу на формування конкурентного середовища у вигляді недопущення, усунення чи обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії.

1.4.10. Заперечення, зазначені у додаткових поясненнях ПрАТ «Черкаське Хімволокно» спростовуються наступним.

- (87) Відповідно до пункту 1.7 Методики формування тарифів (у редакції від 01.08.2017) повна собівартість складається із сукупності виробничої собівартості, адміністративних, інших операційних та фінансових витрат.
- (88) Пунктом 3.3 Методики формування тарифів зазначено, що до складу виробничої собівартості електричної та (або) теплової енергії включаються витрати на придбання палива та його транспортування для виробництва електричної та (або) теплової енергії, які визначаються, виходячи з планованого обсягу відпуску/виробництва електричної та (або) теплової енергії, відповідно до річного плану виробництва, питомих норм витрат паливно-енергетичних ресурсів, визначених, затверджених та погоджених в установленому порядку, діючих цін (тарифів) на паливно-енергетичні ресурси та послуги (витрати) з транспортування, калорійних еквівалентів, обсягу енергії природного газу, визначених умовами договору, сертифікатами постачальників чи даних базового періоду.
- (89) При цьому, у розрахунках тарифів на відпуск електричної енергії та (або) виробництво теплової енергії ціна на енергетичне вугілля не може бути врахована вищою, за індикативну ціну вугілля.
- (90) Зазначені норми Методики формування тарифів вказують на те, що для виробників, які виробляють електричну та (або) теплову енергію на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках існують певні цінові обмеження щодо закупівельних цін на енергетичне вугілля, які формують виробничу собівартість готової продукції та запобігають неконтрольованому та непрогнозованому зростанню тарифів на електричну та теплову енергію.
- (91) Разом з тим, розділом 4 Методики формування тарифів визначається процедура встановлення та зміни тарифів.
- (92) Відповідно до пункту 4.1 Методики формування тарифів для встановлення тарифів на відпуск електричної енергії та (або) виробництво теплової енергії ліцензіат, зокрема, подає заяву за встановленою формою ([додаток 1](#) до цієї Методики) та розрахунок тарифів на відпуск електричної енергії та (або) виробництво теплової енергії ([додаток 2](#) до цієї Методики).
- (93) Додаток 2 до Методики формування тарифів складається з калькуляції витрат виробника, які, зокрема, формують виробничу собівартість.

- (94) При цьому, підпунктом 12 пункту 4.1 Методики формування тарифів визначено, що документи, зазначені в підпунктах 2, 5, 10 та 11 цього пункту, подаються до НКРЕКП у паперовому вигляді, розрахунки подаються в електронному вигляді у форматі Excel. Для підтвердження планованих статей витрат ліцензіат зобов'язаний надати всі необхідні документи, розрахунки та обґрунтування. На вимогу НКРЕКП надаються інші додаткові матеріали.
- (95) Згідно з пунктом 4.2 Методики формування тарифів заява та розрахунки тарифів подаються для реєстрації до НКРЕКП не пізніше ніж за 90 календарних днів до початку планованого періоду. Разом з заявою ліцензіат подає проект інвестиційної програми на відповідний рік.
- (96) У разі відповідності заяви та доданих до неї документів вимогам цієї Методики НКРЕКП розглядає їх протягом 90 календарних днів з дати реєстрації її в НКРЕКП (пункт 4.5 Методики формування тарифів).
- (97) Рішення щодо встановлення (зміни) тарифів, їх структури та окремих її складових приймається НКРЕКП на засіданнях, що проводяться у формі відкритих слухань, із дотриманням вимог [Закону України](#) «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (пункт 4.6 Методики формування тарифів).
- (98) Враховуючи викладене, процедурою встановлення та зміни тарифів передбачено, що інформація щодо розрахунку тарифів готується, розраховується та подається ліцензіатом. При цьому, НКРЕКП здійснює перевірку отриманої інформації на її відповідність вимогам Методики формування тарифів, а у разі, якщо заява та додані до неї документи не відповідають вимогам цієї Методики, заява залишається без розгляду.
- (99) Таким чином, за результатом аналізу положень «Методики формування, розрахунку та встановлення тарифів на електричну та (або) теплову енергію, що виробляється на теплоелектроцентралях, теплових електростанціях та когенераційних установках», затвердженої постановою НКРЕКП від 01.08.2017 № 991, встановлено, що вимоги зазначеної Методики не містять обмежень щодо мінімізації витрат, які формують виробничу собівартість, зокрема, не містять вимог до встановлення мінімальної ціни (мінімальної індикативної ціни) на енергетичне вугілля, фактична ціна якого не могла б бути врахована під час формування тарифів на електричну та/або теплову енергію.
- (100) З урахуванням наявності індикативної ціни, яка обмежує максимальну ціну, за якою ліцензіат може закуповувати енергетичне вугілля, необхідне для виробництва електричної та/або теплової енергії та відсутності мінімальної індикативної ціни, яка обмежує мінімальну ціну енергетичного вугілля, положення Методики формування тарифів спрямовані на розвиток економічної конкуренції серед ліцензіатів з виробництва електричної та теплової енергії, яка має відбуватись серед суб'єктів господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання шляхом отримання доступу до найдоступнішого енергетичного ресурсу (енергетичного вугілля).
- (101) При цьому, аналіз середньозважених базових цін на енергетичне вугілля та динаміка їх зміни, вказує на те, що виробниками електричної енергії, зокрема, ПрАТ «Черкаське Хімволокно», за базову ціну приймалася ціна, яка встановлювалася на нарадах Міненерговугілля, яка, в окремих випадках, обмежувалась граничною (індикативною) ціною на вугільну продукцію, що призвело до ухилення товариством від конкуренції за доступ до найдешевшого ресурсу та, відповідно, до формування тарифу на електричну енергію за максимальними цінами на первинні енергоносії, враховуючи пріоритетність включення ТЕЦ до графіку навантаження.
- (102) Одночасно, конкуренція серед виробників, що здійснюють виробництво електричної енергії на теплоелектроцентралях та теплових електростанціях за найвигідніші умови придбання та найвигідніші ціни на енергетичне вугілля, дозволило б таким виробникам

зменшити виробничу собівартість, знизити тариф на електричну енергію та за певних умов, збільшити обсяги виробництва та реалізації електричної енергії.

- (103) Щодо залежності фактичної закупівельної ціни від базової ціни енергетичного вугілля, яка визначалась у договорах купівлі-продажу та фактичних показників якості вугілля, про що у додаткових поясненнях повідомляє ПрАТ «Черкаське Хімволокно», Комітет зазначав у розділі 1.3.10 абзац (85) цього додатку до рішення Комітету. Відповідно до умов договорів, укладених між постачальниками та покупцями енергетичного вугілля, фактична ціна енергетичного вугілля є похідною від базової ціни та фактичних показників якості кожної окремої партії вугільної продукції.
- (104) **Отже, заперечення ПрАТ «Черкаське Хімволокно» не спростовують висновків Комітету щодо наявності схожих дій Відповідачів, які полягали у встановленні протягом серпня 2016 – червня 2019 років базових цін енергетичного вугілля на рівні, визначеному Міненерговугіллям, які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, при тому що аналіз ситуації на ринку енергетичного вугілля спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.**

1.5. Заперечення ТОВ «ДТЕК Трейдінг», ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго» та АТ «ДТЕК Західенерго» (далі – Група «ДТЕК»).

- (105) Компанії, що входять до складу Групи «ДТЕК» листами:

№	Товариство	Реквізити листа товариства		Вх. реквізити листа Комітету	
		Дата	№	Дата	№
1.	ТОВ «ДТЕК Трейдінг»	17.07.2020	01-07/6083	20.07.2020	8-01/721-кі
2.	ТОВ «ДТЕК Східенерго»	17.07.2020	1/127-6	20.07.2020	8-01/722-кі
3.	АТ «ДТЕК Дніпроенерго»	17.07.2020	21/07.20	20.07.2020	8-01/723-кі
4.	АТ «ДТЕК Західенерго»	17.07.2020	2/07.20	20.07.2020	8-01/724-кі

надали свої заперечення, в яких зазначили, що не погоджуються з висновками Комітету у справі 128-26.13/84-19, наведеними у витягах з подання про попередні висновки від 04.05.2020 № 128-26.13/84-19/219-спр-кі.

- (106) Зокрема, компанії Групи «ДТЕК» зазначають про:
- неповне з'ясування обставин справи;
 - недоведеність обставин, які мають значення для справи;
 - невідповідність висновків, викладених у поданні про попередні висновки, обставинам справи;
 - неправильне застосування норм матеріального права у процесі розгляду справи.
- (107) При цьому, компанії Групи «ДТЕК» наголошують, що ТОВ «ДТЕК Трейдінг», ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго» та АТ «ДТЕК Західенерго» є суб'єктами господарювання, пов'язаними відносинами контролю, у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції». Враховуючи зазначене, аргументи ТОВ «ДТЕК Трейдінг», ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго» та АТ «ДТЕК Західенерго», як на тому наполягають Відповідачі, мають бути розглянуті у сукупності, а не окремо стосовно кожного суб'єкта Групи «ДТЕК».

1.5.1. Щодо факторів впливу на ціноутворення енергетичного вугілля та відмінності фактичної ціни від базової.

- (108) Згідно з інформацією компаній Групи «ДТЕК», Відповідачі (товариства Групи «ДТЕК») не вчиняли порушення, про яке стверджує Комітет. Відповідачі встановлювали ціни на енергетичне вугілля самостійно, виходячи зі специфіки

реалізації/придбання енергетичного вугілля та об'єктивних чинників (державне регулювання цін на електричну енергію, ціни вугілля на світових ринках, ціни на вугілля із врахуванням якісних характеристик, доступність внутрішньо групового ресурсу, насиченість ринку тощо).

- (109) Компанії Групи «ДТЕК» зазначають, що схожі дії суб'єктів господарювання не є доказом антиконкурентних узгоджених дій. Товариства Групи «ДТЕК» самостійно приймала рішення щодо умов правочинів, зокрема цін на вугілля. Компанії Групи «ДТЕК», не приймали рішень про антиконкурентне узгодження умов обороту товарів, що досліджувались, з іншими суб'єктами господарювання.
- (110) При цьому, основними факторами, які впливали на ціноутворення ТОВ «ДТЕК Трейдінг» при реалізації вугілля ГК ТЕС були:
- ціна вугілля з врахуванням характеристик (зольність вологість);
 - ціна вугілля на світових ринках. Цей фактор мав вплив на ціноутворення з огляду на дефіцит вугілля в Україні, різке збільшення імпорту вугілля протягом 2016 – 2019 років, ТОВ «ДТЕК Трейдінг» орієнтувалось на індекс API 2 щодо енергетичного вугілля;
 - прогнозні показники вартості енергоресурсів, які були затверджені НКРЕКП;
 - доступність ресурсу.
- (111) З урахуванням вказаних факторів, у договорах на постачання вугілля ТОВ «ДТЕК Трейдінг» встановлювало базову ціну реалізації вугілля, яка відповідала *еталонним характеристикам якості вугілля*. Базова ціна не включала витрати на доставку вугілля по території України.
- (112) При цьому, фактична ціна продажу вугілля визначалася у специфікаціях із урахуванням фактичних показників якості та відрізнялась від базової ціни.

1.5.2. Зазначені заперечення компаній групи «ДТЕК» спростовується наступним:

- (113) Враховуючи, що заперечення ТОВ «ДТЕК Трейдінг», ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго» та АТ «ДТЕК Західенерго» є ідентичними за змістом, а зазначені суб'єкти господарювання пов'язані відносинами контролю у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Комітет надає їх спростування не по кожному товариству окремо, а в сукупності по відповідачам, що входять до Групи «ДТЕК».

1.5.3. Щодо ціни вугілля з врахуванням характеристик.

- (114) Умовами договорів на купівлю/продаж вугілля, укладених компаніями Групи «ДТЕК» зі своїми постачальниками/покупцями, визначено, що для базових показників якості енергетичного вугілля встановлювалась базова ціна. При цьому, на базову ціну показники зольності та вологості не мали жодного впливу, оскільки базовій ціні мають відповідати певні базові показники якості, зокрема показники зольності та вологості.
- (115) При цьому, фактична ціна на вугілля, згідно з умовами зазначених договорів є похідною від базової ціни та фактичних показників якості вугільної продукції.
- (116) Отже, показники зольності та вологості, на які посилається Група «ДТЕК», як на один з факторів впливу на базову ціну, не підтверджується умовами договорів.

1.5.4. Щодо ціни вугілля на світових ринках.

- (117) За результатом кореляційно-регресійного аналізу встановлено, що коефіцієнт кореляції рядів даних «середньозважені базові ціни купівлі/продажу компаніями Групи «ДТЕК» енергетичного вугілля» з «цінами, визначеними на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію» значно перевищує коефіцієнт кореляції рядів даних «середньозважені базові ціни купівлі/продажу компаніями Групи «ДТЕК» енергетичного вугілля» з «цінами спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена».

- (118) Зазначене вказує на те, що базові ціни енергетичного вугілля, які зазначались у договорах купівлі/продажу енергетичного вугілля, укладених компаніями Групи «ДТЕК» зі своїми постачальниками/покупцями вугільної продукції, формувались у більшій мірі під впливом рекомендованих Міненерговугілля цін, ніж під впливом цін спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена.

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін
купівлі/продажу компаніями Групи «ДТЕК» енергетичного вугілля
високолетких марок Г, ДГ, Д та ін. за період серпень 2016 року – серпень 2019 року.

Підприємство	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію	Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена
ПАТ «ДТЕК Дніпроенерго»	0,9438	0,4148
ПАТ «ДТЕК Західенерго»	0,9868	0,5141
ТОВ «ДТЕК Східенерго»	0,9749	0,2995
ТОВ «ДТЕК "Трейдінг»	0,991	0,5496

Коефіцієнт кореляції середньозважених базових цін
купівлі/продажу компаніями Групи «ДТЕК» енергетичного вугілля
низьколетких марок А, П за період серпень 2016 року – серпень 2019 року.

Підприємство	Ціна, визначена на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію	Ціни спотового ринку вугілля в портах Амстердама, Роттердама та Антверпена
ПАТ "ДТЕК Дніпроенерго"	0,976	0,8052
ТОВ "ДТЕК Східенерго"	0,8221	0,8307
ТОВ «ДТЕК "Трейдінг» (січень 2016 - березень 2017 років)	0,8705	0,7129

- (119) Зазначений висновок підтверджують рівень середньозважених базових цін купівлі/продажу енергетичного вугілля високолетких та низьколетких марок вугілля (Г, ДГ, Д, А, П та ін.) та динаміка їх змін, наведених у додатках до цього рішення № 2, 3, 4, 5, 6, 7.

1.5.5. Щодо доступності ресурсу.

- (120) Такий фактор впливу на ціноутворення, як «**доступність ресурсу**», на який посилається Група «ДТЕК», є таким що повторюється, оскільки цей фактор вже зазначався Групою «ДТЕК» під час згадування про **дефіцит вугілля в Україні** у факторі «ціна вугілля на світових ринках. Цей фактор мав вплив на ціноутворення з огляду на **дефіцит вугілля в Україні**, різке збільшення імпорту вугілля протягом 2016 – 2019 років, ТОВ «ДТЕК Трейдінг» орієнтувалось на індекс API 2 щодо енергетичного вугілля».
- (121) Отже, основні фактори, які на думку Групи «ДТЕК», впливали на ціноутворення ТОВ «ДТЕК Трейдінг» при реалізації вугілля ГК ТЕС, спростовуються результатами проведеного дослідження.

- (122) Разом з тим, на нарадах з визначення граничної ціни на вугільну продукцію, які проводило Міненерговугілля спільно з учасниками ринку протягом 2016 – 2019 років, обговорювалась та рекомендувалась ціна на вугільну продукцію з **базовими показниками якості**, що за змістом відповідає так званими «**еталонними показниками якості**», про які зазначає Група «ДТЕК».

1.5.6. Щодо відмінності фактичної ціни продажу вугілля від базової ціни.

- (123) Щодо відмінності фактичної ціни продажу вугілля, яка визначалась у специфікаціях від базової ціни, про що наголошує Група «ДТЕК», Комітет зазначав вище, що відповідно до умов укладених договорів купівлі/продажу вугілля, які були укладені товариствами Групи «ДТЕК», як між собою, так і з іншими учасниками ринку, фактична ціна вугільної продукції є похідною від базової ціни та фактичних показників якості вугілля. При цьому, кожна окрема партія енергетичного вугілля, яке постачалось/придбавалось товариствами Групи «ДТЕК» та іншими учасниками ринку, мала свої окремі показники якості, які безпосередньо впливали на фактичну ціну. Враховуючи залежність фактичної ціни енергетичного вугілля від знижок та доплат, які застосовуються до базової ціни, проведення дослідження фактичної ціни є недоцільним.
- (124) Разом з тим, компанії Групи «ДТЕК» визнають, що при визначенні ціни вугілля застосовувались надбавки та знижки згідно із умовами договорів.
- (125) *Таким чином, заперечення та міркування Групи «ДТЕК» щодо факторів впливу на ціноутворення енергетичного вугілля та відмінності фактичної ціни від базової не спростовують висновків Комітету, зазначених у цьому рішенні.*

1.5.7. Щодо товарних меж ринку.

- (126) Компанії Групи «ДТЕК» зазначають, що під час дослідження обставин справи Комітет не встановив товарні межі ринку на якому було вчинено відповідачами схожі дії. На думку Групи «ДТЕК», належне визначення товарних меж ринку є першою передумовою для порівняння схожості дій та аналізу об'єктивних причин для вчинення таких дій.
- (127) Генеруючі компанії Групи «ДТЕК» зазначають, що понад 90% енергетичного вугілля, що використовується для виробництва електричної енергії на ТЕС Групи «ДТЕК» купується у суб'єктів господарювання, пов'язаних відносинами контролю.
- (128) Таким чином, на думку компаній Групи «ДТЕК», встановлення цін на енергетичне вугілля, яке переважно споживається в межах Групи, не могло призвести до обмеження конкуренції.

1.5.8. Зазначені зауваження спростовуються наступним.

- (129) Щодо необхідності визначення товарних меж ринку під час розгляду справ, предметом дослідження якої є антиконкурентні узгоджені дії, які полягають у встановленні Відповідачами схожих базових цін, зазначено у розділі 1.3.14 цього додатку.
- (130) Відповідно до практики Європейського Суду Справедливості порядок визначення антиконкурентної природи узгодженої поведінки є наступним:
- Спочатку необхідно визначити мету відповідної угоди, при цьому необхідно врахувати конкретний економічний контекст, в якому ця угода має реалізовуватися. Її негативний вплив на конкуренцію випливає зі змісту усіх або декількох умов угоди. Як тільки буде доведено що метою угоди є недопущення, обмеження чи усунення конкуренції, то подальшої потреби у розгляді конкретних наслідків угоди вже немає;
 - Разом з тим, якщо аналіз положень угоди не виявить спрямування на руйнівні наслідки для конкуренції, необхідно розглянути наслідки реалізації такої угоди. Для застосування до певної угоди правила про заборону картелів, необхідно довести, що

існують фактори, які демонструють, що дійсно результатом угоди стало недопущення, обмеження чи спотворення конкуренції.

- (131) Різниця між використанням двох зазначених альтернативних умов полягає у тому, що друга умова потребує проведення ґрунтового аналізу ринку, тоді як за першої умови такий аналіз проводити непотрібно.
- (132) Втім зіткнувшись з так званими «жорсткими» картелями, створеними з метою встановлення цін, обмеження обсягів виробництва або поділу ринку, Європейській Суд, не відмінюючи вимогу щодо відчутності впливу, значно знизив вимоги щодо доказування істотності впливу на конкуренцію, зокрема відкинувши необхідність детального аналізу ринку, оскільки «жорсткі» обмежувальні угоди такого аналізу не потребують – вони є незаконними вже самі по собі.
- (133) «Жорсткі обмеження» - це особливо серйозні (суттєві) обмеження конкуренції, що виникають внаслідок угод між суб'єктами господарювання або їх координованої ринкової поведінки, і які не можуть за нормальних умов бути виправдані жодними корисними результатами для економіки. Таким чином, ці обмеження майже завжди вважаються порушенням конкурентного законодавства. Найбільш яскравими прикладами «горизонтальних» обмежень є цінові угоди між конкурентами (фіксація цін), домовленості про розподіл ринків, джерел постачання або про обмеження обсягів виробництва товарів або послуг. Угоди які містять обмежувальні положення, є суворо забороненими, і можуть реалізовуватись лише з дозволу Антимонопольного комітету України або Кабінету Міністрів України.
- (134) Підсумовуючи викладене, Комітет не проводив детальний аналіз ринку (в т.ч. встановлення товарних та територіальних (географічних) меж ринку), оскільки законодавство не вимагає обов'язкового проведення ґрунтового аналізу ринку під час розгляду справи, предметом розгляду якої є антиконкурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання, які полягають у встановленні Відповідачами схожих базових цін на енергетичне вугілля протягом серпня 2016 року – червня 2019 року та які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, при тому що аналіз ситуації на ринку спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.
- (135) Отже, зауваження Групи «ДТЕК» щодо визначення товарних меж ринку, що на думку Групи «ДТЕК», є першою передумовою для порівняння схожості дій та аналізу об'єктивних причин для вчинення таких дій не спростовують висновків Комітету щодо наявності схожих дій Відповідачів, які полягали у встановленні Відповідачами базових цін на енергетичне вугілля протягом серпня 2016 року – червня 2019 року та які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, при тому що аналіз ситуації на ринку спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.

1.5.9. Щодо кореляційно-регресійного аналізу.

- (136) В своїх міркуваннях, компанії Групи «ДТЕК» зазначають, що результати кореляційно-регресивного аналізу не є підтвердженням наявності схожих дій на ринку, а порівняння цін на енергетичне вугілля Групи «ДТЕК» та інших Відповідачів для цілей аналізу є некоректним оскільки, вугілля, яке реалізується в межах Групи «ДТЕК» не є товаром, при тому що державні вугледобувні підприємства отримують державну підтримку.
- (137) У своїх запереченнях, компанії Групи «ДТЕК», повідомляють, що за кожною операцією купівлі-продажу енергетичного вугілля фактична ціна на таке вугілля відрізнялась від середньозважених базових цін, які були предметом кореляційно-регресивного аналізу.
- (138) Таким чином результати кореляційно-регресивного аналізу не є підтвердженням встановлення компаніями Групи «ДТЕК» цін на енергетичне вугілля, які є подібними із

цінами інших Відповідачів. При цьому, на думку Групи «ДТЕК», результати такого аналізу можуть вказувати на взаємозалежність цін аналогічного товару.

1.5.10. Зазначені заперечення Групи «ДТЕК» спростовуються наступним.

- (139) Згідно з частиною першою статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними узгодженими діями є узгоджені дії, які призвели чи можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції.
- (140) Статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що економічна конкуренція (конкуренція) - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (141) Враховуючи викладене, під час встановлення дійсних обставин справи, Комітет провів кореляційно-регресивний аналіз, який є математичним інструментом доведення органами Антимонопольного комітету України схожості дій. При цьому, оскільки фактична ціна на енергетичне вугілля є похідною від базової ціни та фактичних показників якості, під час проведення кореляційно-регресивного аналізу, Комітет використовував базові ціни, які відповідають базовим показникам якості.

1.5.11. Щодо висновків, наведених у рішенні Комітету від 28.12.2018 № 128-26.13/114-15.

- (142) Посилаючись на висновки Комітету, наведені у рішенні від 28.12.2018 № 128-26.13/114-15, компанії Групи «ДТЕК» зазначають, що жоден із суб'єктів господарювання – учасників ринку генерації електричної енергії не може одноосібно або спільно з іншими учасниками ринку впливати на обсяги та ціну реалізації (продажу) електроенергії.

1.5.12. Зазначені твердження Групи «ДТЕК» спростовуються наступним.

- (143) Відповідно до висновків Комітету, зазначені у рішенні від 28.12.2018 № 128-26.13/114-15, жоден із суб'єктів господарювання – учасників ринку генерації електричної енергії не може одноосібно або спільно з іншими учасниками ринку впливати на обсяги та ціну реалізації (продажу) електроенергії. Зазначені висновки Комітету, на думку Групи «ДТЕК» можуть свідчити про неможливість Відповідачів обмежувати конкуренцію на ринку генерації електричної енергії.
- (144) Предметом розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 128-26.13/114-15, були дії окремих суб'єктів господарювання та/або груп суб'єктів господарювання на ринку генерації електричної енергії, які на думку НКРЕКП могли містити ознаки зловживання монополюним (домінуючим) становищем.
- (145) Під час дослідження дійсних обставин справи № 128-26.13/114-15, Комітетом було встановлено, що в діючій моделі ОРЕ України, із наявним державним регулюванням, що детально описано у Додатку 1, жоден з суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринку не може одноосібно або спільно з іншими учасниками ринку впливати на умови обороту товару, в тому числі, обирати контрагента, визначати обсяги та ціну реалізації (продажу) електроенергії, умови договорів тощо. Відтак, ринкова влада Групи компаній ДТЕК та будь-яких інших учасників ринку генерації електричної енергії в діючій моделі ОРЕ України не може бути реалізована внаслідок існуючих адміністративних обмежень.
- (146) При цьому, в межах розгляду справи № 128-26.13/114-15 Комітетом не досліджувався стан конкуренції на ринку генерації електричної енергії та її інтенсивність між виробниками.

- (147) Отже, висновки Комітету, зазначені у рішенні від 28.12.2018 № 128-26.13/114-15 не суперечать висновкам, наведеним у цій справі, та не спростовують їх.

1.5.13. Щодо відповідності дій Міністерства енергетики та вугільної промисловості України.

- (148) Разом з тим, Група «ДТЕК» повідомляє, що згідно з пунктом 1 «Положення про Міністерство енергетики та вугільної промисловості України», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 208, Міненерговугілля є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, який забезпечує формування та реалізує державну політику в електроенергетичному, ядерно-промисловому, вугільно-промисловому, торфодобувному, нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексах, а також забезпечує формування державної політики у сфері нагляду (контролю) у галузях електроенергетики та теплопостачання.
- (149) Отже, протягом періоду що досліджувався Комітетом, Міненерговугілля здійснювало державне регулювання вугільно-промислового комплексу.
- (150) Міненерговугілля приймало рекомендації щодо граничних цін на енергетичне вугілля для державних підприємств. Рішення Міненерговугілля не є обов'язковими для виконання Групою «ДТЕК», стратегія ціноутворення ДТЕК здійснювалася самостійно і незалежно від рішень Міненерговугілля.

1.5.14. Зазначені заперечення Групи «ДТЕК» спростовуються наступним.

- (151) Дії Міністерства енергетики та вугільної промисловості України, які полягали у визначенні граничної ціни однієї тонни вугілля для теплових електростанцій енергогенеруючих компаній та теплових електроцентралей та надання рекомендацій щодо підвищення для державних підприємств граничного рівня ціни однієї тонни вугільної продукції для потреб генеруючих компаній ТЕС та ТЕЦ з урахуванням показників якості, призвели до створення умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції з боку ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно», та які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії - є предметом розгляду справи № 128-26.13/85-19, розпочатої розпорядженням Голови Антимонопольного комітету України - державним уповноваженим від 16.08.2019 № 01/269-р.
- (152) Отже відповідність дій Міненерговугілля вимогам чинного законодавства є предметом розгляду іншої справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. При цьому дії Міненерговугілля, які полягають у створенні умов для вчинення порушень законодавства про захист економічної конкуренції, не можуть спростовувати висновки Комітету щодо наявності антиконкурентних узгоджених дій ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго» та ПрАТ «Черкаське хімволокно», які полягають у встановленні схожих базових цін на енергетичне вугілля протягом серпня 2016 року – червня 2019 року та які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, при тому що аналіз ситуації на ринку спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.

1.5.15. Щодо конкуренції на ринку генерації електричної енергії.

- (153) Ну думку Групи «ДТЕК» Комітет не дослідив той факт, що виробники, які працюють за ціновими заявками могли бути включені до графіку виробництва електричної енергії виключно за залишковим принципом, з урахуванням конкуренції цінових заявок таких виробників та з урахуванням інших багатьох факторів, зокрема, фактичної ціни енергетичного вугілля, яка відмінна від середньозваженої базової ціни. Таким чином, середньозважена базова ціна на енергетичне вугілля, а також базова ціна на

енергетичне вугілля, жодним чином не впливали на відбір виробників, що працюють за ціновими заявками до включення до графіка навантаження.

- (154) За інформацією компаній групи «ДТЕК» між виробниками електричної енергії існувала конкуренція щодо потрапляння до графіку навантаження, що підтверджується ціновими заявками ТЕС, які ілюструють як різні ціни, заявлені виробниками електричної енергії, так і значну добову варіацію цінових заявок.
- (155) Таким чином, на думку Групи «ДТЕК», незважаючи на свої попередні рішення та стверджуючи про обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, Комітетом не було враховано, що у досліджуваній період держава повністю регулювала ринок генерації електричної енергії, ціна на електричну енергію та обсяги електричної енергії визначалися та змінювалися незалежно від волі суб'єктів господарювання, шляхом встановлення імперативних правил, однакових та обов'язкових для всіх суб'єктів господарювання.
- (156) З урахуванням викладеного, генеруючі компанії «Групи ДТЕК» вважають, що Відповідачі не могли обмежити конкуренцію на ринку генерації електричної енергії, враховуючи державне регулювання відповідного ринку.
- (157) При цьому, компанії Групи «ДТЕК» у своїх запереченнях до подання про попередні висновки зазначають, що встановлення базових цін на енергетичне вугілля не вплинуло та не могло вплинути на включення ТЕС до графіку навантаження, оскільки основним критерієм включення до графіку є цінова заявка, яка розраховується відповідно до цін купівлі-продажу вугілля.
- (158) На підтвердження зазначеного, компанії Групи «ДТЕК» надали Експертний висновок від 23.06.2020, підготовлений на замовлення ТОВ «ДТЕК Трейдінг» доктором економічних наук, професором, професором кафедри економічної теорії та конкурентної політики Київського національного торговельно-економічного університету Герасименко А.Г. «Щодо обґрунтованості висновків, наведених у поданні АМКУ № 128-26.13/848-19/219-спр-кі від 04.05.2020, в частині встановлення антиконкурентних узгоджених дій між ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго», ТОВ Фірма «Технова», ПрАТ «Черкаське хімволокно», які полягали у встановленні подібних між собою цін на енергетичне вугілля протягом серпня 2016 – першого півріччя 2019 року та які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії» (далі – Експертний висновок), та інформацію щодо цінових заявок виробників та включення до графіку навантаження.
- (159) При цьому, товариства Групи «ДТЕК» зазначають, що відповідно до Експертного висновку (стор. 108) жодне з припущень АМКУ про спроби обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії не підтверджується.
- (160) Компанії Групи «ДТЕК» зазначають, що антиконкурентні узгоджені дії у попередніх висновках не є за своєю природою горизонтальними узгодженими діями.
- (161) У той час, як на думку Групи «ДТЕК», частина третя статті 6 Закону України «Про захист економічної конкуренції» застосовується тільки до горизонтальних антиконкурентних узгоджених дій.
- (162) Неправильне застосування норм матеріального права, на думку відповідачів Групи «ДТЕК», призвело до того, що попередні висновки містять хибні твердження, які не відповідають обставинам справи.
- (163) В Експертному висновку від 23.06.2020 «Щодо обґрунтованості висновків, наведених у поданні АМКУ № 128-26.13/848-19/219-спр-кі від 04.05.2020, в частині встановлення антиконкурентних узгоджених дій між ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдінг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго»,

ПАТ «Центрэнерго», ПАТ «Донбасенерго», ТОВ Фірма «Технова», ПрАТ «Черкаське хімволокно», які полягали у встановленні подібних між собою цін на енергетичне вугілля протягом серпня 2016 – першого півріччя 2019 року та які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії» доктор економічних наук, професор, професор кафедри економічної теорії та конкурентної політики Київського національного торговельно-економічного університету Герасименко А.Г. зазначає:

- У поданні про попередні висновки для доведення схожості дій відповідачів як свідчення наявності між ними антиконкурентного узгодження використовуються неналежні інструменти, насамперед кореляційний аналіз динаміки цін. Відповідно, зроблені за результатом такого аналізу висновки щодо антиконкурентного узгодження є необґрунтованими.
- Графіки зміни цін, наведені у додатках 4, 7 – 8, 11 – 12 до подання про попередні висновки ілюструють помітні відхилення закупівельних цін на енергетичне вугілля низьколетких марок від індикативу Міненерговугілля і навіть їх більшу схожість з динамікою світових котирувань API 2, спростовуючи висновки Комітету у відповідній частині.
- Доводячи антиконкурентні узгоджені дії між Відповідачами, Комітет аналізує обмежений перелік ймовірних причин для встановлення схожих цін на ринку:
 - з аналізу випущено структурні передумови конкуренції на задіяних ринках як об'єктивну причину дотримання Відповідачами певних моделей конкурентної поведінки, що є їх раціональною реакцією на ринкову кон'юнктуру;
 - не враховано вирішального впливу Міненерговугілля на ДП «Держвуглепостач» та державні вугледобувні підприємства та його ролі у поширенні ринком індикативних цін, встановлених Міненерговугілля;
 - неповним, суперечливим та часом помилковим є наведені у Поданні висновки щодо меж, місткості задіяних ринків та ринкових часток їх учасників;
 - не проаналізовано вплив інституційного чинника державної підтримки державних вугледобувних підприємств на їх схильність дотримуватись цінового індикативу Міненерговугілля, що нівелює відмінності у собівартості енергетичного вугілля як передумову до встановлення різних цін;
- У тексті подання про попередні висновки відсутнє належне обґрунтування констатованого у пункті 1 резолютивної частини обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, аргумент щодо сталості ринкових часток Відповідачів, спростовується результатами аналізу варіації ринкових часток у межах декадних часових ринків електричної енергії. Окремі суперечливі твердження щодо відсутності цінової конкуренції, завищення цін на електричну енергію та про завищення ОРЦ не підтверджується ні використовуваним інструментарієм дослідження, ні діючим в Україні механізмом формування ОРЦ, ні статистикою цінових заявок, які свідчать про інтенсивну конкуренцію між ГК ТЕС та відсутність впливу цін закупівлі ними енергетичного вугілля на розмір ОРЦ.

1.5.16. Зазначені заперечення Групи «ДТЕК» спростовуються наступним:

- (164) Відповідно до статті 15 Закону України «Про електроенергетику», який діяв у період вчинення Відповідачами порушення законодавства про захист економічної конкуренції, купівля всієї електричної енергії, виробленої на електростанціях, потужність чи обсяг відпуску яких перевищують граничні показники (крім випадків, передбачених цим Законом), та весь її оптовий продаж здійснюються на оптовому ринку електричної енергії України. Функціонування інших оптових ринків електричної енергії в Україні забороняється.
- (165) Оптовий ринок електричної енергії України створюється на підставі договору.

- (166) У договорі визначаються мета та умови діяльності, права, обов'язки та відповідальність сторін. Цей договір погоджується з центральними органами виконавчої влади, що реалізують державну політику в електроенергетичному комплексі, національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Антимонопольним комітетом України.
- (167) Правила оптового ринку електричної енергії України є невід'ємною частиною договору і визначають механізм функціонування оптового ринку електричної енергії України, порядок розподілу навантажень між генеруючими джерелами, правила формування ринкової ціни на електричну енергію.
- (168) Згідно з пунктом 5.1.1 Правил оптового ринку електричної енергії України, який є додатком 2 до Договору між Членами Оптового ринку електричної енергії України від 15 листопада 1996 року (далі – Правила Ринку) щодня не пізніше 17-00 на основі одержаного відповідно до розділу 4 прогнозу необхідного покриття та заявок, наданих Виробниками відповідно до розділу 3 цих Правил, Розпорядник системи розрахунків розробляє заданий графік навантаження щодо кожного окремого блоку в кожному розрахунковому періоді наступної доби, погоджує його з диспетчерським центром та надає його всім Виробникам (в електронному вигляді) і диспетчерському центру (у друкованому та електронному вигляді).
- (169) Відповідно до пункту 5.2.1 Правил ринку розпорядник системи розрахунків, під час вибору складу обладнання та розрахунку заданого графіка навантаження **для виробників, які працюють за ціновими заявками, повинен здійснити упорядкування блоків на розрахунковий період максимального покриття від найдешевшого блоку до найдорожчого блоку за розрахунковою заявленою ціною**, розрахованою згідно з ціновими заявками за умови роботи блоку в період Start - End на максимальній заявленій робочій потужності.
- (170) Разом з тим, пунктом 5.2.6 Правил ринку розпорядник системи розрахунків повинен здійснити розподіл навантаження в кожному розрахунковому періоді наступної доби за монотонно зростаючими прирощеними цінами між вибраними до складу працюючого обладнання блоками згідно з пунктами 5.2.1-5.2.5, який забезпечує мінімальні витрати на виробництво електроенергії в системі на основі очікуваного режиму електричної мережі з урахуванням технологічних витрат активної потужності в ній.
- (171) Згідно з пунктом 5.3.1 Правил ринку щодня не пізніше 17-00 розпорядник системи розрахунків повинен надати всім Виробникам заданий обсяг виробітку електричної енергії на кожний розрахунковий період наступної доби, який використовується для проведення розрахунків цін та платежів. Заданий обсяг виробітку електричної енергії визначається на підставі розробленого графіка навантаження
- (172) **Таким чином, Правила ринку створюють для виробників, які працюють за ціновими заявками, конкурентні умови діяльності, під час яких виробники, які працюють за ціновими заявками мають змагатись між собою за потрапляння до заданого графіку навантаження.**
- (173) Результати аналізу інформації щодо цінових заявок виробників та включення до графіку навантаження, надані у запереченнях Групи «ДТЕК» підтверджують результати аналізу добової варіації цінових заявок ГК ТЕС, проведені доктором економічних наук, професором, професором кафедри економічної теорії та конкурентної політики Київського національного торговельно-економічного університету Герасименко А.Г.
- (174) Відповідно до яких, середнє значення коефіцієнта варіації для всієї вибірки цінових заявок у період січень 2016 – I півріччя 2019 років складало майже 41%. Тобто, ціни вказані у різних цінових заявках мало не в половину відрізнялися від середньої, що на думку Герасименко А.Г., свідчить про інтенсивну цінову конкуренцію між

виробниками електричної енергії, які працюють за ціновими заявками [арк. 99 – 100 Експертного висновку].

- (175) Проте, більш поглиблений аналіз цінових заявок наданих виробниками Розпоряднику системи розрахунків, та акцептованих генеруючих блоків теплових електростанцій, які були включені Розпорядником системи розрахунків до заданого графіка навантаження спростовує висновки Герасименко А.Г. щодо наявності інтенсивної цінової конкуренції між виробниками електричної енергії, які працюють за ціновими заявками.
- (176) Результати аналізу цінових заявок та акцептованих блоків дають підстави вважати, що значна добова варіація цінових заявок ГК ТЕС є не свідченням інтенсивної цінової конкуренції серед виробників, що працюють за ціновими заявками, а певним механізмом, який дозволяє генеруючим компаніям здійснювати управління навантаженням на власне генеруюче обладнання, з метою дотримання узгодженого розподілу обсягів виробництва електричної енергії.
- (177) Яскравим прикладом такого управління є дії АТ «ДТЕК Дніпроенерго». В таблиці «Цінові заявки, які надавались АТ «ДТЕК Дніпроенерго» Запорізька ТЕС розпоряднику системи розрахунків (грн./МВт*год)» червоним кольором виділені цінові заявки, які не були включені розпорядником системи розрахунків до графіка навантаження (Додаток 27 до цього рішення).
- (178) З наведеного прикладу видно, що цінові заявки, вартісні показники яких перевищували граничний рівень, не включались до добового графіку навантаження.
- (179) При цьому, при більш детальному аналізі спостерігається певна поведінка генеруючої компанії щодо управління обсягами виробництва електричної енергії шляхом коригування вартісних показників, зазначених у цінових заявках.
- (180) Так, наприклад, блок № 3 Запорізької ТЕС з 01.01.2016 по 13.01.2016 включався до заданого графіку навантаження за ціною 740 грн./МВт*год. Потім, з 14.01.2016 по 24.01.2016, електрична енергія, яка мала вироблятися на зазначеному блоці, пропонувалась в цінових заявках АТ «ДТЕК Дніпроенерго» по 1 182 – 1500 грн./МВт/год., та відповідно у цей період блок № 3 не включався до графіку навантаження.
- З 25.01.2016 по 31.01.2016 вартісні показники у ціновій заявці по блоку № 3 АТ «ДТЕК Дніпроенерго» Запорізька ТЕС повернулись на попередній рівень 740 – 745 грн./МВт*год.), у зв'язку з чим, енергоблок було знову включено до заданого графіку навантаження.
- (181) Зазначені дії відбувались не тільки з енергетичними блоками АТ «ДТЕК Дніпроенерго» Запорізька ТЕС, а і з блоками інших теплових електростанцій генеруючих компанії.
- (182) При цьому, блоки № 5 та 7 АТ «ДТЕК Дніпроенерго» Запорізька ТЕС з ціною 2 634 грн./МВт*год., протягом січня 2016 року до графіку навантаження взагалі не включались.
- (183) Отже, значна добова варіація цінових заявок в межах одного суб'єкта господарювання є методом управління генеруючим обладнанням, яке Генеруюча компанія планувала включати або не включати до добового графіку навантаження.
- (184) Підтвердженням зазначеного є комерційна поведінка АТ «ДТЕК Дніпроенерго», яку можна навести на блоці № 2 Криворізької ТЕС.
- (185) 01.01.2016 АТ «ДТЕК Дніпроенерго» Криворізька ТЕС надає розпоряднику системи розрахунків цінову заявку блока № 2 з ціною 1 181 грн./МВт*год. Зазначена ціна перевищує середнє значення цінових заявок блоків АТ «ДТЕК Дніпроенерго», які були включені до графіку навантаження 01.01.2016 на 45%, та відповідно заявка блоку № 2 Криворізької ТЕС не була акцептована.

- (186) Наступного дня 02.01.2016, АТ «ДТЕК Дніпроенерго» Криворізька ТЕС надає цінову заявку блоку № 2 з ціною 1 181 грн./МВт*год. Оскільки зазначена цінова заявка блоку знову перевищує середнє значення акцептованих цінових заявок енергоблоків АТ «ДТЕК Дніпроенерго» на 45%, блок № 2 знову не включається до графіку навантаження.
- (187) Незважаючи на отриманий негативний досвід, та розуміючи що енергоблок № 2 Криворізької ТЕС з ціною 1 181 грн./МВт*год. за результатом упорядкування блоків за розрахунковою заявленою ціною, яке здійснює розпорядник системи розрахунків на розрахунковий період максимального покриття від найдешевшого до найдорожчого блоку не буде включений до графіку навантаження, АТ «ДТЕК Дніпроенерго», 03.01.2016 знову надає цінову заявку блоку № 2 Криворізької ТЕС з ціною 1 181 грн./МВт*год.
- (188) Такі дії АТ «ДТЕК Дніпроенерго» щодо блоку № 2 Криворізької ТЕС тривають до 15.01.2016, та відповідно енергоблок № 2 з ціною 1 181 грн./МВт*год. не включається до графіку навантаження.
- (189) 17.01.2016 АТ «ДТЕК Дніпроенерго» надає розпоряднику системи розрахунків цінову заявку блоку № 2 Криворізької ТЕС з вартісним показником 770 грн./МВт*год. Оскільки зазначена цінова заявка блоку № 2 менша за середнє значення акцептованих блоків АТ «ДТЕК Дніпроенерго» на 5%, генеруюча потужність блоку № 2 включається до графіку навантаження.
- (190) Включення енергоблоку № 2 Криворізької ТЕС АТ «ДТЕК Дніпроенерго» до графіку навантаження з ціною 770 грн./МВт*год. Відбувся до 25.01.2016. Після чого, АТ «ДТЕК Дніпроенерго», незважаючи на те що збільшення ціни призведе до не потрапляння блоку № 2 Криворізької ТЕС до графіку навантаження, з 26.01.2016 збільшує вартісні показники цінової заявки енергоблоку № 2 до 1 500 грн./МВт*год. Внаслідок чого, енергоблок № 2 не потрапляє до графіку навантаження до кінця розрахункового періоду, до 31.01.2016.
- (191) Зазначена комерційна поведінка АТ «ДТЕК Дніпроенерго», яка полягає у розподілі добового навантаження серед енергоблоків, що перебувають у його підпорядкуванні (енергоблоки Запорізької, Придніпровської та Криворізької ТЕС), яке відбувалось шляхом коригування вартісних показників у цінових заявках, відслідковується у АТ «ДТЕК Дніпроенерго» разом з іншими виробниками, які працюють за ціновими заявками, протягом всього періоду що досліджується (січень 2016 – червень 2019 років).
- (192) Таким чином добова варіація цінових заявок енергоблоків в межах кожної окремої теплової станції свідчить про контрольоване з боку Генеруючих компаній управління навантаженням на власне генеруюче обладнання.
- (193) При цьому, у разі наявності інтенсивної конкуренції на ринку генерації електричної енергії, яка на думку Герасименко А.Г. існувала серед виробників, що працюють за ціновими заявками, зазначені виробники електричної енергії, з метою збільшення обсягів власного виробництва та відповідно збільшення виручки, не погіршували б рівень цінової конкурентоспроможності власних енергоблоків, як те відбувалось з блоком № 2 Криворізької ТЕС АТ «ДТЕК Дніпроенерго» з 01.01.2016 по 16.01.2016 та з 26.01.2016 по 31.01.2016.
- (194) Відсутність у виробників, що працюють за ціновими заявками намірів конкурувати між собою за збільшення обсягів виробництва, підтверджується аналізом використання генеруючих потужностей теплових теплоелектростанцій.
- (195) Одним з найважливіших показників, які характеризують можливості підприємства, є його виробнича потужність. Кожне підприємство як товаровиробник має певну виробничу потужність, яка справляє вирішальний вплив на багато важливих параметрів

його виробничої діяльності. Вона є основним ресурсом виробничого процесу організації.

- (196) У загальноприйнятих випадках під виробничою потужністю підприємства розуміють максимально можливий річний (добовий) випуск продукції відповідної номенклатури, асортименту і рівня якості при максимальному завантаженні наявного виробничого обладнання.
- (197) Основною передумовою розвитку підприємства в конкурентних умовах провадження господарської діяльності є збільшення обсягів виробництва, які безпосередньо впливають на економічні результати діяльності підприємства, такі як дохід підприємства та прибуток.
- (198) Відповідно до Статутів Відповідачів (АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Центренерго», ПАТ «Донбасенерго»), основною метою їх діяльності є отримання прибутку. Отже, кожне підприємство, як окремо один від одного, так і в складі групи компаній, зацікавлене у збільшенні обсягів виробництва та реалізації готової продукції, яке за певних умов, має призвести до збільшення виручки підприємства та прибутку.
- (199) З урахуванням зацікавленості підприємств до збільшення обсягів виробництва та реалізації електричної енергії, аналіз використання генеруючих потужностей може надати уявлення щодо інтенсивності конкуренції серед виробників, які працюють за ціновими заявками.
- (200) Коефіцієнт використання встановленої потужності визначає рівень використання виробничої потужності та наявності резервів потужності, а також рівень напруженості планового завдання. Чим ближче цей показник до 1, тим ліпше використовується виробнича потужність
- (201) За результатом аналізу використання генеруючих потужностей теплових електростанцій (Додаток 28 до цього рішення) встановлено, що протягом періоду що досліджується найбільш інтенсивно використовувало встановлену генеруючу потужність ПАТ «Донбасенерго». Коефіцієнт використання його встановленої потужності в різні роки становив від 0,45 до 0,63. Одночасно, найменше значення коефіцієнту резерву потужності у ПАТ «Донбасенерго», яке було у 2018 році, свідчить про наявний резерв генеруючого обладнання, який може дозволити товариству, за певних умов, збільшити обсяги виробництва майже вдвічі.
- (202) Середнє значення коефіцієнту використання встановленої потужності у Групи «ДТЕК» у період дослідження становить близько 0,36 та коливався в окремі роки від 0,34 до 0,39.
- (203) Зазначене свідчить про те, що Група «ДТЕК» має найбільший потенціал до конкуренції. Потужність наявного генеруючого обладнання, яке не використовується під час покриття заданого графіку навантаження становить понад 5 тис МВт, що за певних умов, може дозволити Групі «ДТЕК» задовольнити весь попит на електричну енергію, який покривається за рахунок теплової генерації у т.ч. за рахунок ПАТ «Центренерго» та ПАТ «Донбасенерго» та, відповідно, суттєво збільшити обсяги власного виробництва.
- (204) ПАТ «Центренерго» має найменший коефіцієнт використання встановленої потужності, який у різні періоди, становив від 0,12 до 0,19.
- (205) При цьому профіцит встановленої генеруючої потужності ПАТ «Центренерго» свідчить про високий конкурентний потенціал товариства.
- (206) Потужність наявного генеруючого обладнання, яке не використовується під час покриття заданого графіку навантаження перевищує сумарне навантаження на енергоблоки Групи «ДТЕК» та ПАТ «Донбасенерго». Зазначене свідчить про те, що у разі використання генеруючого обладнання на повну (встановлену) потужність,

ПАТ «Центренерго» могло б замінити власним виробництвом всі обсяги генерації електричної енергії, які виробляються тепловими електростанціями Групи «ДТЕК» та ПАТ «Донбасенерго».

- (207) При цьому, у всіх виробників, що працюють за ціновими заявками, максимальне відхилення середнього значення коефіцієнту використання встановленої потужності від його максимальних/мінімальних значень, яке спостерігається у різні роки протягом 2016 – I півріччя 2019 років, не перевищує ± 10 процентних пунктів, що є свідченням сталого розподілу обсягів виробництва електричної енергії між виробниками, що працюють за ціновими заявками.
- (208) Отже, сталий розподіл обсягів виробництва електричної енергії між виробниками, що працюють за ціновими заявками в сукупності зі сталою структурою Оптового ринку електричної енергії, яка спостерігається протягом 2016 – I півріччя 2019 років свідчить про відсутність конкуренції між виробниками, що працюють за ціновими заявками та спростовує висновки доктора економічних наук, професора, професора кафедри економічної теорії та конкурентної політики Київського національного торговельно-економічного університету Герасименко А.Г., відповідно до яких відсутність цінової конкуренції між ГК ТЕС спростовується дією конкурентного механізму ціноутворення, передбаченого правилами ОРЕ, та значною добовою варіацією цінових заявок у розрізі енергоблоків.
- (209) При цьому, аналіз варіації ринкових часток у межах подекадних часових ринків електричної енергії, проведений Герасименко А.Г. з метою спростування висновків Комітету щодо сталої структури ринку генерації електричної енергії, яка відслідковується протягом 2016 – I півріччя 2019 років, не відображає сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами, відповідно до якої утворюється ринок товару із сталою структурою.
- (210) Разом з тим, добова та подекадна структура ринку не враховує сезонних коливань попиту на електричну енергію та відповідно змін обсягів її виробництва, планові та аварійні зупинки енергоблоків, непрогнозовані технічні та технологічні обмеження Об'єднаної енергетичної системи України, які в сукупності та по окремо мають безпосередній вплив на обсяги виробництва електричної енергії окремими виробниками та відповідно мають вплив на добову та подекадну структура ринку.
- (211) Додатковим підтвердженням відсутності конкуренції на ринку генерації електричної енергії серед виробників, що працюють за ціновими заявками та наявності між ними антиконкурентних узгоджених дій є бездіяльність ГК ТЕС щодо збільшення обсягів виробництва та відповідно збільшення обсягу виручки, від реалізації електричної енергії.
- (212) Враховуючи критерії, відповідно до яких:
- кожне окреме підприємство має потенційну комерційну зацікавленість у збільшенні обсягів виробництва та реалізації електричної енергії;
 - твердження Відповідачів, що рішення Міненерговугілля, прийняті на нарадах з питань визначення граничної ціни на вугільну продукцію жодним чином їх не стосувались;
 - інформацію, зазначену у пункті 165 Заперечень Групи «ДТЕК», відповідно до якої, основним критерієм включення ТЕС до графіку навантаження є цінова заявка, яка розраховується відповідно до цін купівлі-продажу вугілля;
 - упорядкування блоків на розрахунковий період максимального покриття від найдешевшого блоку до найдорожчого блоку за розрахунковою заявленою ціною, яке здійснює розпорядник системи розрахунків під час вибору складу обладнання та навантаження для виробників, які працюють за ціновими заявками,

Комітет доходить висновку, що у разі якщо б будь який з виробників, який працює за ціновими заявками, не вчиняв схожих дій щодо збільшення вартості вугільної продукції, яке рекомендувало Міненерговугілля здійснити з певної дати, та у періоді після чергового здороження вартості енергетичного вугілля, продовжував би надавати цінові заявки, розраховані відповідно до цін, які діяли у попередньому періоді, то такий виробник значно б підвищив рівень конкурентоспроможності власних цінових заявок по відношенню до інших виробників та не прикладаючи значних зусиль (з урахуванням існуючого резерву генеруючих потужностей) міг би суттєво збільшити обсяги власного виробництва та реалізації електричної енергії на ОРЕ України.

1.5.17. Щодо додаткових доказів ТОВ «ДТЕК Східенерго».

- (213) Листом від 16.09.2020 № 16-271-9 (вх. № 8-01/12011 від 17.09.2020) ТОВ «ДТЕК Східенерго» надало клопотання про долучення до справи № 128-26.13/84-19 додаткових доказів.
- (214) Зазначеним листом ТОВ «ДТЕК Східенерго» надіслало Аналітичний звіт «Ринок енергетичного вугілля в Україні у 2016 – 2019 (перше півріччя) роках» та «Аналітичні матеріали по світовому ринку вугілля в 2016 -2019 роках», які були підготовлені державним підприємством «Укрпромзовнішекспертиза», фотокопії з яких були зроблені представником товариства під час ознайомлення з матеріалами справи № 128-26.13/85-19, до якої ТОВ «ДТЕК Східенерго» як третя особа.
- (215) Аналітичний звіт «Ринок енергетичного вугілля в Україні у 2016 – 2019 (перше півріччя) роках» та «Аналітичні матеріали по світовому ринку вугілля в 2016 -2019 роках», було надіслано до Комітету клопотанням Міненерговугілля про приєднання доказів до матеріалів справи від 28.07.2020 № 26/1.1-17.2.3-17543 (вх. № 6-01/9690 від 28.07.2020).
- (216) При цьому, Аналітичний звіт «Ринок енергетичного вугілля в Україні у 2016 – 2019 (перше півріччя) роках» містять інформацію про ринок енергетичного вугілля в період 2016 – першої половини 2019 років з визначенням обсягів попиту та пропозиції, його структуру, основні сектора споживання та джерела покриття попиту як з точки зору марочного складу, так і за географічним походженням.
- (217) «Аналітичні матеріали по світовому ринку вугілля в 2016 -2019 роках» містять інформацію про результати дослідження світового ринку вугілля, а саме:
- Марки вугілля;
 - Обсяги видобутку вугілля в світі в 2015 – 2019 роках;
 - Світова торгівля вугіллям в 2016 – 2019 роках;
 - Цінова кон'юнктура на ринку енергетичного вугілля: ринок довготермінових контрактів і спотовий ринок. Ключові цінові індикатори.
- (218) При цьому, зазначені аналітичні матеріали не стосуються предмету розгляду справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції № 128-26.13/85-19, в них відсутня інформація про вплив та/або відсутність впливу граничних цін на ціноутворення, яке здійснювалось постачальниками та споживачами енергетичного вугілля під час укладання угод купівлі/продажу.
- (219) Враховуючи викладене, інформація, викладена у Аналітичному звіті «Ринок енергетичного вугілля в Україні у 2016 – 2019 (перше півріччя) роках» та у «Аналітичних матеріалах по світовому ринку вугілля в 2016 -2019 роках» не спростовує висновків Комітету, наведених у цьому рішенні.

1.5.18. Щодо додаткових доказів АТ «ДТЕК Західенерго».

- (220) Листом від 30.03.2021 № 1-25/3281 (вх. № 8-01/487-кі від 30.03.2021) АТ «ДТЕК Західенерго» надало клопотання про долучення доказів до справи № 128-26.13/84-19.

- (221) Зазначеним листом АТ «ДТЕК Західенерго» додатково звертає увагу Комітету на те, що висновки Комітету, наведені у поданні про попередні висновки від 04.05.2020 № 128-26.13/8419-спр-кі не відповідають обставинами справи, зокрема, на думку товариства, вони здійснені без належного дослідження обставин, що мають безпосереднє значення для справи та є суперечливими з огляду на хибне правозастосування положень законодавства про захист економічної конкуренції.
- (222) На підтвердження зазначеного АТ «ДТЕК Західенерго» надало матеріали «До питання ціноутворення на енергетичне вугілля в Україні: наукове дослідження щодо обґрунтованості попередніх висновків, наведених у поданні АМКУ № 128-26.13/8419-спр-кі від 04.05.2020 щодо встановлення антиконкурентних узгоджених дій ДП «Держвуглепостач», ТОВ «ДТЕК Трейдинг», АТ «ДТЕК Дніпроенерго», АТ «ДТЕК Західенерго», ТОВ «ДТЕК Східенерго», ПАТ «Донбасенерго», ДПЗД «Укрінтеренерго», ТОВ Фірма «Технова», ПрАТ «Черкаське хімволокно», АТ «Центренерго», які полягали у встановленні ними схожих цін на енергетичне вугілля протягом 2016 – I половини 2019 років, що призвело до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії», підготовлене доктором економічних наук, професором, заслуженим економістом України, завідувачем кафедри економіки підприємництва Київського національного університету імені Тараса Шевченка – Филюк Г.М.

1.5.19. Щодо факторів зовнішнього середовища, які впливали на синхронність зміни ціни на енергетичне вугілля.

- (223) У Науковому дослідженні, Филюк Г.М. приходять до висновку, що синхронність цін (напрямок їх зміни) на енергетичне вугілля зумовлена реакцією конкурентів на зміни зовнішнього середовища, до яких нею віднесено:
- підвищення мінімального розміру заробітної плати;
 - зростання закупівельних цін на матеріали та устаткування;
 - збільшення вартості кредитних ресурсів;
 - зростання вартості залізничних перевезень вугільної продукції;
 - дефіцит вугільної продукції;
- (224) На думку, Филюк Г.М., ці фактори зовнішнього середовища підтверджують той факт, що встановлення схожих цін пропозиції і цін попиту на вугілля високолетких та низьколетких марок у 2016 – I півріччі 2019 років є свідченням функціонування Відповідачів у справі на єдиному ринку, а не наслідком узгоджених дій. Тобто, вона є результатом незалежних ділових рішень господарюючих суб'єктів у відповідь на загострення конкуренції і зміни зовнішніх чинників на ринку.

1.5.20. Зазначені заперечення спростовуються наступним:

- (225) За даними Державної служби статистики України мінімальна заробітна плата в Україні протягом 2016 – I півріччя 2019 років зросла з 1 378 грн. до 4 173 грн. За даними Филюк Г.М., середньомісячна заробітна плата у галузі добування кам'яного та бурого вугілля з початку 2016 року зросла з 6 251 грн. до 14 196 грн. на кінець I півріччя 2019 року, що становить близько 127% зростання.
- (226) Протягом періоду, що досліджується, за даними Филюк Г.М., відбулось зростання цін на матеріали та устаткування, про що свідчать індекси цін виробників промислової продукції.
- (227) Зростання ставок за кредитами, їх волатильність і непередбачуваність, стали ще однією причиною зростання витрат підприємств.

- (228) За інформацією Филюк Г.М., наведеною у Науковому дослідженні, протягом періоду, що досліджується відбулось суттєве зростання вартості залізничних перевезень. Розрахунки показують, що індикативна ціна ц 2017 році в порівнянні з 2016 роком зросла на 7%. У 2018 році в порівнянні з 2017 на 45%. За 6 місяців 2016 року на 27%. Фактична вартість використання вагонів АТ «Укрзалізниця» за добу для перевезення вугілля за аналізований період зросла на 388%.
- (229) Відповідно до висновків Филюк Г.М., основою ціни товару є його гранична корисність, яка прямо пропорційна інтенсивності потреби і обернено пропорційна доступній кількості певного блага. Отже, дефіцит вугільної продукції, призвів до відхилення фактичної ціни від рівноважного рівня.
- (230) Таким чином, на думку доктора економічних наук, професора, заслуженого економіста України, завідувача кафедри економіки підприємництва Київського національного університету імені Тараса Шевченка – Филюк Г.М., синхронність у коливаннях цін на енергетичне вугілля протягом 2016 – I півріччя 2019 років, могло бути свідченням незалежних ділових рішень господарюючих суб'єктів у відповідь на загострення конкуренції і зміни зовнішніх чинників на ринку.
- (231) На думку Филюк Г.М., це також підтверджує той факт, що встановлення схожих цін пропозиції та попиту на вугілля високолетких та низьколетких марок є результатом їх функціонування в подібних умовах, а не наслідком узгоджених дій.
- (232) Під час проведення Наукового дослідження Филюк Г.М. проводить аналіз впливу зовнішніх чинників на ринку на ціну вугільної продукції [арк. 63 – 70 Наукового дослідження].
- (233) При цьому, зовнішні чинники, зміна яких відбувається незалежно від дій суб'єктів господарювання, таких як зростання мінімальної заробітної плати, зростання закупівельних цін на матеріали та устаткування, збільшення вартості кредитних ресурсів має безпосередній вплив на собівартість готової продукції, а не на ціну її реалізації. При цьому зміна зазначених чинників зовнішнього середовища, мають різний вплив на діяльність кожного окремого суб'єкта господарювання.
- (234) Основним нормативним документом, що визначає порядок формування собівартості продукції, є Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 N 318, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 19.01.2000 за № 27/4248 (далі - П(С)БО 16). Цей документ окреслює загальні принципи формування собівартості, тоді як безпосередня процедура й специфіка наводяться в галузевих методичних рекомендаціях.
- (235) Відповідно до пункту 11 П(С)БО 16 собівартість реалізованої продукції (робіт, послуг) складається з виробничої собівартості продукції (робіт, послуг), яка була реалізована протягом звітного періоду, нерозподілених постійних загальновиробничих витрат та наднормативних виробничих витрат.
- (236) До виробничої собівартості продукції (робіт, послуг) включаються:
- **прямі матеріальні витрати;**
 - **прямі витрати на оплату праці;**
 - інші прямі витрати;
 - змінні загальновиробничі та постійні розподілені загальновиробничі витрати.
- (237) Пунктом 12 П(С)БО 16 визначено, що до складу **прямих матеріальних витрат** включається вартість сировини та основних матеріалів, що утворюють основу вироблюваної продукції, купівельних напівфабрикатів та комплектуючих виробів, допоміжних та інших матеріалів, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат.

- (238) Згідно з пунктом 13 П(С)БО 16 до складу *прямих витрат на оплату праці* включаються заробітна плата та інші виплати робітникам, зайнятим у виробництві продукції, виконанні робіт або наданні послуг, які можуть бути безпосередньо віднесені до конкретного об'єкта витрат.
- (239) Відповідно до пункту 27 П(С)БО 16 до фінансових витрат відносяться витрати на проценти (за користування кредитами отриманими, за облігаціями випущеними, за фінансовою орендою тощо) та інші витрати підприємства, пов'язані із запозиченнями (крім фінансових витрат, які включаються до собівартості кваліфікаційних активів відповідно до Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 31 «Фінансові витрати»).
- (240) Враховуючи викладене, заробітна плата, витрати на матеріали та устаткування, вартість кредитних ресурсів є складовими собівартості продукції.
- (241) При цьому, зміна мінімальної заробітної плати впливає на собівартість готової продукції в залежності від чисельності працівників підприємства (штатного розкладу) та фонду оплати праці. У кожного окремого підприємства різна чисельність працівників та різний фонд оплати праці. Отже зростання мінімальної заробітної плати з 1 378 грн. до 4 173 грн. не може призвести до однакового та одночасного зростання собівартості готової продукції.
- (242) Зростання закупівельних цін на матеріали та устаткування, що підтверджується індексами цін промислової продукції, також не може призвести до однакового та одночасного зростання собівартості готової продукції, оскільки обсяги закупівлі матеріалів та устаткування того чи іншого підприємства суттєво відрізняються один від одного та залежать від виробничої потреби, наявності фінансових ресурсів тощо. До того ж матеріали та устаткування, які закуповують різні підприємства відрізняються номенклатурою та відповідно їх вартістю.
- (243) Збільшення вартості кредитних ресурсів також не могло призвести до однакового та одночасного зростання собівартості готової продукції, оскільки різні суб'єкти господарювання обслуговуються в різних фінансових установах, при цьому, залучені кредитні ресурси, залучаються в різних обсягах на різних умовах, під різні відсоткові ставки та на різні періоди часу.
- (244) Наведене вище, вказує на те що зростання мінімальної заробітної плати, зростання закупівельних цін та збільшення вартості кредитних ресурсів мають вплив на собівартість готової продукції, а не на ціну її реалізації. При цьому, вплив зазначених чинників для кожного окремого підприємства має свій індивідуальний характер, що підтверджується інформацією, наведеною у додатку 19 до цього рішення «Собівартість енергетичного вугілля, яке видобувалось окремими вітчизняними вугледобувними підприємствами». Відповідно до якої, величина зміни собівартості вугільної продукції та динаміка зміни собівартості – у кожного окремого підприємства різна.
- (245) Аналіз змін вартості залізничних перевезень вугільної продукції, проведений Філюк Г.М., не має жодного відношення до аналізу базових цін на енергетичне вугілля, проведених Комітетом, оскільки базові ціни на енергетичне вугілля зазначались у договорах поставки (купівлі-продажу) вугільної продукції без урахування транспортних витрат.
- (246) Висновок Філюк Г.М., щодо дефіциту вугільної продукції, який на її думку призвів до встановлення схожих цін пропозиції і цін попиту на вугілля високолетких та низьколетких марок у 2016 – I півріччі 2019 років, та є свідченням функціонування Відповідачів на єдиному ринку, а не наслідком узгоджених дій, є хибним, оскільки обсяг пропозиції товарної продукції (профіцит/дефіцит) міг мати вплив на ціну, яка формувалась на ринкових засадах.

- (247) При цьому, цим рішенням доведено наявність в діях Відповідачів антиконкурентних узгоджених дій шляхом вчинення схожих дій, які полягали у встановленні базових цін на енергетичне вугілля протягом серпня 2016 року – червня 2019 року. При цьому, дефіцит або профіцит вугільної продукції, не має жодного впливу на процес ціноутворення, який відбувається в режимі антиконкурентних узгоджених дій.

1.5.21. Щодо додаткових доказів АТ «ДТЕК Дніпроенерго».

- (248) Листом від 25.03.2021 № 25-03/1831 (вх. № 8-01/488-кі від 30.03.2021) АТ «ДТЕК Дніпроенерго» надало клопотання про долучення доказів до справи № 128-26.13/84-19.
- (249) Зазначеним листом АТ «ДТЕК Дніпроенерго» додатково звернуло увагу Комітету на те, що висновки Комітету, наведені у поданні про попередні висновки від 04.05.2020 № 128-26.13/8419-спр-кі не відповідають обставинами справи. Крім того, на думку товариства, вони здійснені без належного дослідження обставин, що мають безпосереднє значення для справи та є суперечливими з огляду на хибне правозастосування Комітетом положень законодавства про захист економічної конкуренції
- (250) На підтвердження зазначеного, група «ДТЕК» - в особі АТ «ДТЕК Дніпроенерго», надала експертний висновок, що був підготовлений провідним фахівцем в антимонопольному праві Європейського Союзу, членом Королівської асоціації арбітрів Ренато Нацціні [Renato Nazzini], та просить Комітет врахувати та оцінити аргументи, що викладені в ньому та долучити його до матеріалів справи.
- (251) За інформацією, наведеною в експертному висновку Ренато Нацціні, перед ним було поставлено завдання надати висновок щодо того, як певні питання, що стосуються антиконкурентних узгоджених дій, будуть вирішуватись згідно із законодавством ЄС.
- (252) Разом з цим, Комітет є державним органом із спеціальним статусом та здійснює свою діяльність на принципах законності, гласності та захисту конкуренції на засадах рівності фізичних та юридичних осіб перед законом та пріоритету прав споживачів, що передбачено нормами Закону України «Про Антимонопольний комітет України».
- (253) Відповідно до статті 5 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Комітет здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, законів України «Про захист економічної конкуренції», «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про державну допомогу суб'єктам господарювання», цього закону, інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цих законів.
- (254) При цьому, правила міжнародного договору, якими встановлено інші правила, ніж ті, що їх містить цей Закон застосовуються лише, якщо згода на обов'язковість такого міжнародного договору надана Верховною Радою України.
- (255) Разом з цим, Україна, підписавши Угоду про асоціацію між Європейським союзом та його державами-членами, з одного боку, та Україною, з другого боку (ОJ L161/3, 29.05.2014), взяла на себе зобов'язання імплементувати норми європейського законодавства, зокрема в частині конкуренційного, до законодавства України. При цьому, органи державної влади України не зобов'язанні беззаперечно керуватися діючими нормами європейського законодавства, якщо вони не відповідають нормам чинного законодавства України.
- (256) Таким чином, будь-які зауваження Ренато Нацціні, які зроблені виключно на підставі аналізу відповідності висновку Комітету нормам європейського законодавства не можуть бути прийняті до уваги та не потребують окремого спростування.

1.5.22. Щодо додаткових доказів ТОВ «ДТЕК Трейдінг».

- (257) Під час проведення засідання Комітету з питань розгляду справи № 128-26.13/86-19, яке відбулось 29.04.2021, представником ТОВ «ДТЕК Трейдінг», було надано

клопотання про долучення доказів до матеріалів справи від 29.04.2021 № 1-29/1738, в якому товариство повідомило про те, що не погоджується з висновками Комітету, викладеному у поданні про попередні висновки та з метою повного та всебічного дослідження обставин справи, керуючись статтею 40 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ТОВ «ДТЕК Трейдінг» просить долучити клопотання із додатками до матеріалів справи № 128-26.13/86-19, та надати оцінку інформації, викладеній у додатках до цього клопотання.

- (258) За результатом аналізу інформації, викладеної у додатках до клопотання від 29.04.2021 № 1-29/1738, встановлено, що у «Додаткових запереченнях ТОВ «ДТЕК Трейдінг» до попередніх висновків у справі № 128-26.13/84-19», які є додатком до клопотання від 29.04.2021 № 1-29/1738, наведено узагальнені висновки, заперечень та міркувань підприємств, що входять до складу «ДТЕК», які надавались раніше, зокрема, листами ТОВ «ДТЕК Трейдінг» від 17.07.2020 № 01-07/6083, АТ «ДТЕК Дніпроенерго» від 17.07.2020 № 21/07.20, АТ «ДТЕК Західенерго», від 17.07.2020 № 2/07.20 та ТОВ «ДТЕК Східенерго» від 17.07.2020 № 1/127-6.
- (259) При цьому, зазначені висновки та зауваження до подання про попередні висновки, які надавались підприємствами, що входять до складу «ДТЕК» були детально проаналізовані Комітетом.
- (260) За результатом проведеного аналізу, висновки, заперечення та міркування зазначених підприємств до подання про попередні висновки були спростовані Комітетом.
- (261) **Враховуючи наведене, висновки, заперечення та міркування Групи «ДТЕК» (ТОВ «ДТЕК Трейдінг», ТОВ «ДТЕК Східенерго», АТ «ДТЕК Дніпроенерго» та АТ «ДТЕК Західенерго») не спростовують висновків Антимонопольного комітету України щодо наявності схожих дій Відповідачів, які полягали у встановленні протягом серпня 2016 – червня 2019 років базових цін енергетичного вугілля на рівні, визначеному Міненерговугіллям, які призвели до обмеження конкуренції на ринку генерації електричної енергії, при тому що аналіз ситуації на ринку енергетичного вугілля спростовує наявність об'єктивних причин для вчинення таких дій.**